

SUOMEN PANKKI

1970

VUOSIKIRJA

LAATINUT

SUOMEN PANKIN

TALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS

51. VUOSIKERTA

HELSINKI 1971

HELSINKI 1971
VALTION PAINATUSKESKUS

Suomen Pankin vuosikirja toimintavuodelta 1970 ilmestyy pääosiltaan entisen jäsentelyn mukaisena. Tekstiosassa käsitellään taloudellista kehitystä, pankin raha-, luotto- ja valuuttapolitiikkaa sekä pankin taseiden kehitystä kertomusvuoden aikana; toisessa luvussa tarkastellaan vuoden 1971 tulopoliittista kokonaisratkaisua. Taulukko-osa sisältää yksityiskoh-
taisia tietoja pankin taseesta ja eri pankkitoimista vuonna 1970.

Vuosikirja julkaistaan kolmena yhtäpitävänä painoksena, suomen-, ruotsin- ja englanninkielellä. Kirja on laadittu Suomen Pankin taloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa.

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1971.

PERTTI KUKKONEN

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

I. Taloudellinen kehitys vuonna 1970	7
II. Vuoden 1971 tulopoliittinen kokonaisratkaisu ja siihen liittyvät toimenpiteet	12
III. Luotto- ja pääomamarkkinat	
Rahapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet	14
Rahalaitokset	18
Arvopaperimarkkinat	23
Valtiontalous	25
IV. Valuuttapolitiikka ja maksutase	
Valuuttakurssit	30
Ulkomainen maksuliike	33
Vaihtotaseen ja pääomanliikkeiden kehitys	33
Valuuttatilanne	36
V. Pankin taseet	
Ulkomaiset tilit	38
Valtion tilit	39
Pankkien tilit	40
Yritysten tilit	41
Muut tilit	42
VI. Suomen suhteet kansainvälisiin rahalaitoksiin	
Kansainvälinen Valuuttarahasto (IMF)	43
Maailmanpankki (Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki, IBRD)	45
Kansainvälinen Rahoitusyhtiö (IFC)	47
Kansainvälinen Kehittämisjärjestö (IDA)	48
Aasian Kehitys pankki (ADB)	49
Kansainvälinen Järjestelypankki (BIS)	50

Taulukot: Suomen Pankin toiminta

1. Omaisuustase vuosina 1963—1970	2
2. Valuuttavaranto kunkin vuoden ja neljänneksen lopussa vuosina 1967—1970	10
3. Tulostase vuosina 1965—1970	10
4. Suomen Pankin soveltamia korkoja vuosina 1958—1970	11
5. Kotimainen clearing-liike: vaihdettujen postivekselien ja shekkien sekä tili-siirtojen lukumäärä ja arvo vuosina 1967—1970	11
6. Setelinanto vuosina 1961—1970	12
7. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat vuosien 1965—1970 lopussa	14
8. Setelinvalmistus ja setelinpoltto vuosina 1968—1970	15
9. Setelit ja metallirahat vuonna 1970	15
10. Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1970	16
11. Avista-myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1969—1970	28
12. Avista-myyntikurssit vuosina 1956—1970	30

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1970 lopussa	32
Suomen Pankki vuoden 1970 lopussa (henkilöluettelo)	32

I. TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 1970

Vuoden 1968 lopussa alkanut ja koko vuoden 1969 ajan jatkunut nopea taloudellinen kasvu jatkui vuonna 1970 vain hieman hidastuneena. Etenkin vuoden alkupuolella oli tuotantokapasiteetin puute vientiteollisuudessa ja jossakin määrin myös raaka-ainetuotannossa pääasiallisena syynä kasvun hidastumiseen. Jälkimmäisellä vuosipuoliskolla myös kansainvälisten suhdanteiden heikkeneminen hidasti tuotannon kasvua. Kokonaistuotanto kasvoi edellisestä vuodesta lähes 7 %.

Tavaroiden tuonti lisääntyi edelleenkin erittäin nopeasti. Osaltaan tuontitarvetta lisäsi se, että kotimainen teollisuus ei voinut kapasiteettirajoitustensa vuoksi lisätä tuotantoaan investointitavaroiden ja raaka-aineiden jatkuvasti kasvanutta kysyntää vastaavasti. Tuontitavaroiden osuus kokonaiskulutuksesta kasvoi myös selvästi. Sitä vastoin tavaroiden viennin määrä ei lisääntynyt vuoden 1970 aikana juuri lainkaan, vaan pysyi keskimäärin vuoden 1969 lopussa saavutetulla tasolla.

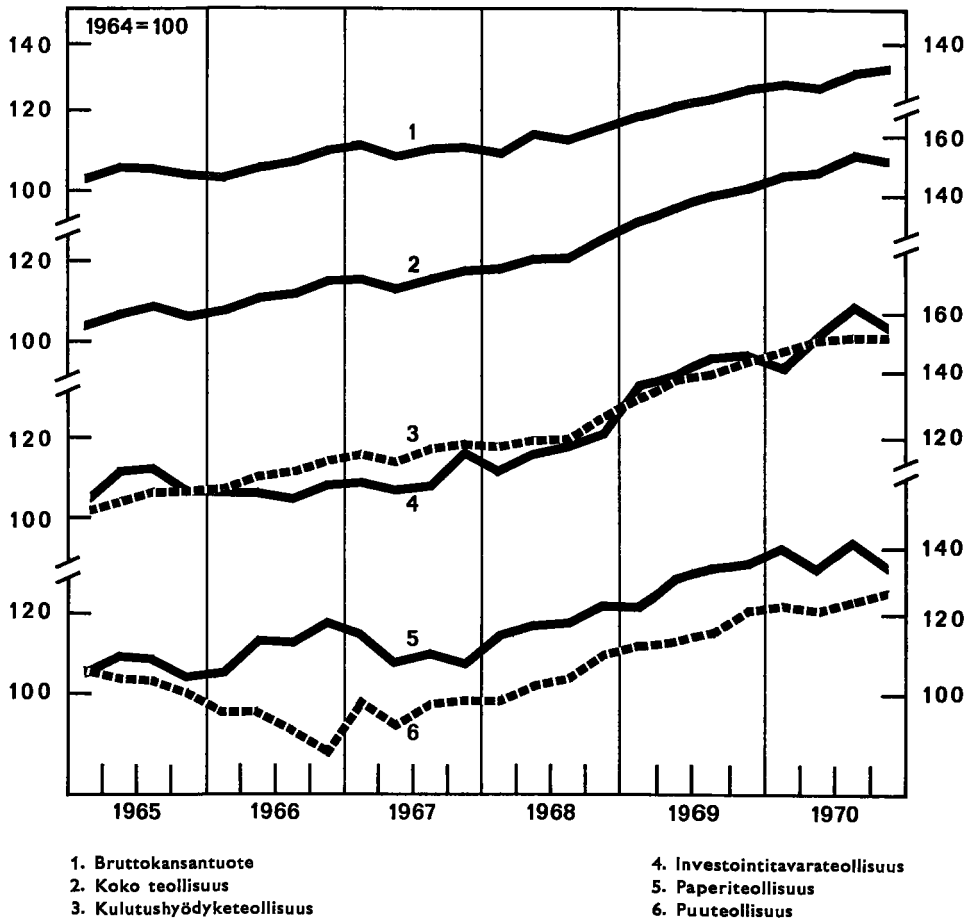
Kysyntäkomponenteista yksityisten investointien kasvu oli edelleen hyvin voimakasta vuonna 1970. Kone- ja kalustoinvestointien volyymin lisäys oli 19 % ja tuotannollisten talonrakennusten osalta kasvu oli tätäkin suurempi. Asuinrakennusinvestointien volyymin lisäys oli myös noin 19 %. Toisin kuin edellisellä vuonna kasvu oli voimakkainta muiden kuin valtion lainoittamien asuntojen osalta. Etelä-Suomen asutuskeskuksissa vallinnut työvoiman puute sekä etenkin vuoden alkupuolella ilmennyt pula eräistä raaka-aineista hidasti jossakin määrin talonrakennusinvestointien kasvua. Yhteensä yksityiset investoinnit lisääntyivät määrältään noin 17 % vuodesta 1969.

Julkisia investointeja, jotka olivat vähentyneet jo vuonna 1969, supistettiin edelleen vuonna 1970 työllisyystilanteen paranemisen johdosta. Julkisten talonrakennusinvestointien volyymi pieneni 9 % ja maa- ja vesirakennusinvestointien volyymi puolestaan 10 % edellisestä vuodesta. Kaikkiaan julkiset investoinnit supistuivat määrältään 9 %.

Kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot lisääntyivät jokseenkin yhtä paljon kuin kokonaistuotanto. Kulutusalttiuden heikennyttyä yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi vähemmän kuin kokonaistuotanto eli noin 6 %. Isoista kestävästä kulutustavaroista uusien henkilöautojen hankinnat

BRUTTOKANSANTUOTE JA TEOLLISUUSTUOTANTO VUOSINA 1965—1970
 Volyyymi-indeksit kausivaihteluista puhdistettuina

Log. asteikko

lisääntyivät vain muutaman prosentin. Sitä vastoin muiden isojen kestokulutustavaroiden osalta volyymin lisäys oli peräti 20 %. Puolikestävien kulutustavaroiden määrä lisääntyi 7 % ja kertaluonteisten kulutustavaroiden sekä palvelusten vajaat 6 %. Julkinen kulutus kasvoi jokseenkin yhtä voimakkaasti kuin yksityinen kulutus.

Tuotannon volyymi kasvoi nopeimmin talonrakennustoiminnassa, noin 13 %. Edellisen vuoden tapaan tuotannon kasvu oli voimakasta myös metsätaloudessa, teollisuudessa ja kaupassa. Viimeksi mainituilla toimialoilla tuotannon määrä ylitti edellisen vuoden tason 9—10 %. Useilla tuotannon aloilla kasvuvauhti hidastui kuitenkin vuoden loppua kohti.

Teollisuuden toimialoista vain sähköteknillisen ja koneteollisuuden sekä kemian teollisuuden tuotannon kasvuvauhti pysyi edellisen vuoden tapaan nopeana. Tärkeimmällä vientiteollisuuden alalla, paperi- ja selluloosateollisuudessa, tuotannon kasvu hidastui selvästi. Samoin tekstiili- ja vaatetusalan teollisuudessa sekä puuteollisuudessa, jotka lisäsivät tuotantoaan voimakkaasti vuonna 1969, kasvu hidastui kertomusvuonna. Investointitavara-, kulutustavara- ja raaka-aineteollisuuden tuotannon kasvunopeuksien erot jäivät vuonna 1970 suhteellisen vähäisiksi.

Liikenteen ja muiden palveluselinkeinojen tuotannon kasvu hidastui melko lievästi. Jo edellisenä vuonna havaittu maataloustuotannon sekä maa- ja vesirakennustoiminnan supistuminen jatkui myös vuonna 1970.

Työllisyystilanne parani vuoden 1970 aikana edelleen. Keskimääräinen työttömyysaste oli 1.9 %. Työllisyystilanteessa oli kuitenkin edelleen havaittavissa varsin suuria alueittaisia eroja. Etelä-Suomessa oli työvoiman puutetta useilla tuotannon aloilla, samalla kun Pohjois-Suomessa oli edelleen laajaa rakennetyöttömyyttä. Varsinkin pohjoisimmissa työvoimapiireissä työttömyyden väheneminen johtui pääasiassa jatkuvasti kasvaneesta muuttoliikkeestä etelään ja ennen kaikkea Ruotsiin. Muuttotappio koko maan osalta oli vuonna 1970 lähes 40 000 henkeä.

Kulutushintojen nousu nopeutui hieman vuoden aikana. Elinkustannusindeksin nousu edellisestä vuodesta oli 2.7 %, mitä kansainväliseen hintakehitykseen verrattuna on pidettävä varsin vähäisenä. Harjoitettu hintavalvonta kohdistui pääasiassa kulutustavaroihin. Tukkuhintaindeksi nousi vuonna 1970 selvästi elinkustannusindeksiä enemmän eli 4.3 %, mihin vaikutti raaka-aineiden ja investointitavaroiden hintojen nopea nousu.

Palkkoja korotettiin vuoden 1970 alusta työmarkkinajärjestöjen tekemän kokonaisratkaisun mukaan 18 penniä tunnilta, kuitenkin vähintään 1 %. Pääosaltaan pennimääräisenä suoritettujen yleiskorotuksen lisäksi alakohtaisesti sovittiin 1 prosentin suuruisen järjestelyerän jakamisesta palkansaajaryhmien kesken. Kaikkiaan sopimuspalkat kohosivat keskimäärin noin 5 % vuodesta 1969. Erityisesti työvoimapulasta kärsineillä aloilla palkat liukuivat kuitenkin huomattavasti sekä vuonna 1969 että etenkin vuonna 1970, minkä johdosta palkansaajien ansiotasoindeksin keskimääräinen nousu viimeksi mainittuna vuotena oli runsaat 8 %. Koko palkkasumma kasvoi 11 %.

Palkkojen liukumisen johdosta eri palkansaajaryhmien tulokehityksessä oli havaittavissa edellisen vuoden tapaan huomattavia eroja. Myös yhteisöjen tulot kasvoivat erällä aloilla edelleen selvästi keskimääräistä nopeammin. Yksityisistä elinkeinonharjoittajista metsänomistajien tulot kasvoivat erittäin nopeasti, mutta maataloustuottajien ja muiden yksityisten elinkeinonharjoittajien sitä vastoin keskimääräistä hitaammin.

Tuotantokapasiteetin aiheuttamien rajoitusten lisäksi kansainvälisen suhdannekehityksen heikkeneminen alkoi hidastaa tavaroiden viennin kasvua vuoden 1970 loppupuolella. Kasvu hidastui selvimmin puu- ja paperiteollisuustuotteiden viennissä. Näiden tuotteiden viennin määrä lisääntyi edellisestä vuodesta vain vähän, mutta niiden hinnat nousivat yli 10 %. Myös metalliteollisuustuotteiden viennin pitkään nopeana jatkunut kasvu hidastui huomattavasti jo vuoden 1969 lopusta alkaen. Muiden teollisuustuotteiden viennin volyyymi lisääntyi edelleenkin nopeasti, vaikka siinäkin oli havaittavissa hidastumista. Kaikkiaan tavaroiden viennin määrän arvioidaan kasvaneen 5 %.

Tavaroiden tuonnin kasvu jatkui nopeana vuoden 1970 loppuun saakka. Erityisesti kulutustavaroiden ja raaka-aineiden tuonnin kasvua on pidettävä suhdannevaiheeseen nähden nopeana, joskin tuonnin määrällinen lisäys oli suuri myös muissa tavararyhmissä. Raaka-aineiden tuonnin lisäyksen suurutta selittävät osaltaan tilapäistekijät, kuten pyrkimys varastojen kasvattamiseen sekä eräät nyttemmin väistymässä olevat tuotantokapeikat kotimaassa. Kaikkiaan tavaroiden tuonnin volyyymi kasvoi noin 20 %.

Kansainvälisillä raaka-ainemarkkinoilla vuonna 1969 ja vielä vuoden 1970 alkupuolella jatkunut hintatason nousu heijastui sekä tuonti- että vientihintoihin. Vientihyödykkeiden hintojen nousu kohdistui ennen kaikkea metalli- ja paperiteollisuustuotteisiin. Keskimäärin vientihinnat nousivat jonkin verran tuontihintoja nopeammin, joten ulkomaankaupan vaihtosuhte parani vuoden aikana. Vientihintojen arvioidaan kohonneen runsaat 10 % ja tuontihintojen noin 9 %.

Tavaroiden viennin arvo vuonna 1970 oli 9 634 milj. markkaa. Lisäys edellisestä vuodesta oli 16 %. Tavaroiden tuonnin arvo nousi edellisestä vuodesta 30 % 11 099 milj. markkaan. Kauppataseen alijäämä oli 1 465 milj. markkaa, kun alijäämä vielä edellisenä vuonna oli ollut 233 milj. markkaa. Vaihtotaseen alijäämäksi muodostui 1 005 milj. markkaa.

Kansainväliset pääomamarkkinat alkoivat osoittaa kevenemisen merkkejä vuoden 1970 aikana pitkään jatkuneen kireyden jälkeen. Lainaehtojen parantuuksessa ja erityisesti ulkomaisen korkotason alentuessa pitkäaikaista pääomaa tuotiin maahamme kertomusvuonna nettomääräisesti 330 milj. markkaa ja lyhytaikaista pääomaa peräti 1 132 milj. markkaa. Sekä pitkä- että lyhytaikaisen pääoman nettotuonnin painopiste oli vuoden 1970 jälkimmäisellä puoliskolla. Pitkäaikaisen velan rakenteessa painopiste siirtyi entistä enemmän keskipitkien rahoitusluottojen ja tavaraluottojen puolelle. Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto kasvoi vuoden 1970 aikana 563 milj. markkaa 1 738 milj. markkaan. Pankin koko ulkomainen nettosaatava kasvoi 439 milj. markkaa. Valuuttapankkien nettovelan ulkomaille lisääntyessä 18 milj. markkaa maan koko valuuttavaranto kasvoi 545 milj. markkaa ja oli vuoden 1970 lopussa 1 627 milj. markkaa.

Rahalaitosten aseman kehitystä leimasi vuonna 1970 sekä otto- että antolainauksen suhteellisen voimakas kasvu. Ottolainaus yleisöltä lisääntyi 2 256 milj. markkaa eli 14.0 % ja antolainaus yleisölle 2 454 milj. markkaa eli 15.4 %. Rahalaitosten antolainauksen enemmitys suhteessa ottolainaukseen oli siten 198 milj. markkaa. Ns. määräaikaistalletuksista kasvoivat selvästi voimakkaimmin 24 kuukauden tilit, kun sen sijaan 12 ja 6 kuukauden tilien kasvu näyttää pysähtyneen vuoden 1970 jälkimmäisellä puoliskolla. Vakiotalletukset ja määräaikaistalletukset kasvoivat vuonna 1970 suhteellisesti yhtä nopeasti, sillä mainittujen talletusten osuudet kaikista aikatalletuksista olivat vuoden 1970 päättyessä 68 % ja 32 % mainitussa järjestyksessä eli suunnilleen samat kuin vuoden 1969 päättyessä. Käteistalletukset kasvoivat kertomusvuonna hitaammin kuin aikatalletukset ja niiden kehitykselle oli ominaista voimakkaat heilahdukset miltei kuukausittain. Rahalaitosten kokonaisuutena suotuisaan ottolainauskehitykseen myötävaikuttivat mm. korkeasuhdannevaiheen voimakas tulonmuodostus, suhteellisen vakaa rahanarvo ja erityisesti loppuvuoden osalta ulkomaisen lyhytaikaisen pääoman tuonti, mikä kasvatti voimakkaasti käteistalletustilejä.

Koska yritysten omarahoitusmahdollisuudet heikkenivät monilla aloilla merkittävästi jo vuonna 1970, yritykset joutuivat entistä enemmän turvautumaan rahalaitosten apuun investointitoiminnan jatkuessa suhteellisen vilkkaana. Erityisesti investointiaktiiviteetin vilkkautta kuvaa lainojen kasvu, mikä oli 87 % koko antolainauksen lisäyksestä vuonna 1970. Liikepankkien kotimaisten rahoitusmahdollisuuksien kiristyminen johti lisääntyvään ulkomaisten rahoituslähteiden käyttöön, vaikka sitä lokakuusta lähtien rajoitettiin. Pääasiassa liikepankit myönsivät asiakkailleen lyhytaikaisia ulkomaanrahan määräisiä lainoja ulkomaankaupan rahoitusjärjestelyjen yhteydessä. Nämä kotimaiset ulkomaanrahan määräiset luotot eivät sisälly edellä mainittuun rahalaitosten antolainauksen kasvuun, joten todellisuudessa rahalaitosten luotonannon kasvu yleisölle vuonna 1970 oli vielä mainittuakin suurempi. Rahalaitosten nettoasema suhteessa Suomen Pankkiin kiristyi kertomusvuonna 302 milj. markkaa. Yksinkertaistaakseen keskuspankkiluoton myöntämistä Suomen Pankki ryhtyi diskonttaamaan myös rahalaitosten omia ja niiden välisiä vekseleitä vuoden 1970 alusta lukien. Tämä merkitsi käytännössä sitä, että vekselien diskonttauksista tuli keskuspankkiluoton päämuoto.

II. VUODEN 1971 TULOPOLIITTINEN KOKONAISRATKAISU JA SIIHEN LIITTYVÄT TOIMENPITEET

Tasavallan presidentin puututtua työehtosopimusneuvotteluihin esittämällä oman ehdotuksensa tulopoliittiseksi kokonaisratkaisuksi, jota koskevan asiakirjan tärkeimmät työmarkkinaosapuolia edustavat keskusjärjestöt sekä maataloustuottajajärjestöt allekirjoittivat joulukuun 8 päivänä 1970, alkoi monien eri tekijöiden johdosta erittäin vaikeaksi osoittautunut tilanne työmarkkinoilla laueta. Tehdyn sopimuksen mukaan palkkoja tuli korottaa kullakin sopimusosalalla 22 penniä tunnilta tai sitä vastaavalla markkamäärällä viikolta tai kuukaudelta sen palkanmaksukauden alusta lukien, joka sattuu lähimmäksi työehtosopimuksen tai sitä vastaavan sopimuksen allekirjoituspäivää. Samana ajankohtana palkkaa, palkkaperusteita tai muita työvoimakustannuksia lisääviä tekijöitä tuli korottaa aloittain erikseen sovittavalla tavalla siten, että korotusten vaikutus on kaksi prosenttia alan palkkasummasta. Lisäksi vuoden 1971 syyskuun alusta palkkoja korotetaan 20 penniä tunnilta tai vastaavalla markkamäärällä viikolta tai kuukaudelta. Työehtosopimukset tai niitä vastaavat sopimukset ovat voimassa vuoden 1972 maaliskuun loppuun saakka.

Sopimuksen mukaan täysin työkykyisen 18 vuotta täyttäneen työntekijän säännöllisen työajan vähimmäisansion luontoisetuineen on oltava vähintään 3 markkaa tunnilta eli 516 markkaa kuukaudelta 40 tunnin työviikkoa sovellettaessa. Työntekijöiden yleistä vuosilomalakia muutetaan siten, että 4 viikon vuosiloma toteutuu vuonna 1973.

Palkkakysymysten lisäksi kokonaisratkaisuissa luotiin puitteet maataloustulojen kehitykselle. Maataloustuotteiden tavoitehintoja korotettiin 3.5 % vuoden 1971 alusta ja lisäksi niitä korotetaan 1.75 % syyskuun 1971 alusta. Viljelmäkoon mukaista ja alueittaista hintapoliittista tukea maataloudelle korotetaan 5.3 % vuodeksi 1971. Ylituotantopulmien helpottamiseksi voitiin margariinin hintasuhdetta muutettiin.

Kokonaisratkaisuun kuului vielä ns. suhdanneverolain säätäminen. Suhdanneverolain mukaan suhdanneverona valtiolle pidätetään 2.5 % puunjalostustuotteiden viennin arvosta syyskuun 1 päivän 1969 ja elokuun 31 päivän 1970 välisenä aikana. Kolme viidesosaa varoista käytetään vuokra-asuntojen tuotannon rahoittamiseen paikkakunnilla, joilla teollisuus-

toiminnan laajentumista on jarruttanut asuntopula, yksi viidesosa tehostetun metsänparannusohjelman edistämiseen sekä yksi viidesosa ammattikoulutuksen tehostamiseen.

Hintasäännöstelyä edellytettiin jatkettavan vuonna 1970 toteutetun kaltaisena kuitenkin siten, että päätöksiä annettaessa tulee kiinnittää tarpeellisessa määrin huomiota yrittäjistä itsestään johtumattomien kustannustekijöiden nousun kompensoimiseen erityisesti sellaisilla aloilla, jotka ovat tuottavuuskehitykseltään suhteellisen heikkoja. Kokonaisratkaisuun kuuluneet lait, hintasäännöstelyn mahdollistava valtuuslaki, laki voin ja margariinin hintasuhteen muuttamisesta, suhdanneverolaki sekä maatalouden tuloverolain ja huoneenvuokralakien muutokset, jotka myös olivat ehtoina kokonaisratkaisun syntymiselle, eduskunta hyväksyi joulukuun lopussa 1970.

Uusi laki taloudellisen kasvun turvaamisesta eroaa edellisestä ennen kaikkea sikäli, että indeksisidonnaisuuksien soveltaminen yli 10 vuodeksi ilman irtisanomisoikeutta tehtyjen maanvuokra-, huoneenvuokra- ja sähkötoimitussopimusten osalta sallittiin. Turvaamislaisissa on kuitenkin tarkat säännökset siitä, millaisia indeksiehtoja tällöin on sovellettava. Valtioneuvostolla on lisäksi mahdollisuus myöntää oikeus hyväksymänsä indeksiehdon käyttämiseen myös muissa pitkäaikaisissa sopimuksissa, alle 10 vuoden pituisten sopimusten osalta kuitenkin vain erittäin painavista syistä.

III. LUOTTO- JA PÄÄOMAMARKKINAT

Rahapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet

Vuoden 1970 aikana Suomen Pankki jatkoi sitä suhdannenousun hillitsemiseen tähtäävää rahapolitiikkaa, jota jo edellisen vuoden puolella oli harjoitettu tiukentamalla asteittain luotto-ohjeita. Vuoden alkupuoliskolla toimenpiteet kohdistuivat lähinnä keskuspankkiluoton tarjonnan rajoittamiseen, mutta vuoden jälkipuoliskolla, ulkomaisen maksutaseen vajauksen jatkuvasti kasvaessa, ryhdyttiin myös vähentämään pankkien ja yritysten mahdollisuuksia rahoittaa tuontia ulkomaisilla luotoilla.

Syyskuussa 1969 oli Suomen Pankin ja rahalaitosten kesken tehty sopimus rahalaitosten luotonannon kasvun rajoittamisesta 90 %:iin samanaikaisesta ottolainauksen kasvusta, mikä tavoite tuli saavuttaa maaliskuun 1970 loppuun mennessä. Maaliskuussa pankki totesi, että kaikki rahalaitokset eivät kykene määräaikaan mennessä saavuttamaan asetettua tavoitetta, varsinkin kun vuoden 1969 lopulla sovittu suhdannetalletus- ja investointirahastomenettely oli vaikuttanut erityisesti liikepankkien maksuvalmiuden kehitykseen ja muuttanut luotonantosopimuksen ja samassa yhteydessä annettujen rahalaitosten keskuspankkiluottoa koskeneiden ohjeiden pohjaa. Suomen Pankki ilmoittikin, että se ei näissä oloissa enää pitänyt antolainaus-sopimuksen jatkamista aiheellisena. Kun vallitseva suhdannetilanne sekä vaihtotaseen odotettavissa oleva heikkeneminen kuitenkin vaativat edelleen jatkamaan rajoittavaa luottopolitiikkaa, pankki alensi liikepankkien luottokiintiöt huhtikuun alusta 75 %:sta 65 %:ksi vuoden 1969 syyskuun ns. perustasosta. Samalla jonkin verran suurennettiin säästöpankkien ja osuuspankkien keskusrahallaitosten osuutta kokonaiskiintiöstä. Suomen Pankki korosti tällöin, että alennettujen luottokiintiöittensä puitteissa liikepankkien oli pyrittävä tiukasti harjoittamaan suhdanteiden tasaamiseen tähtäävää luottopolitiikkaa ja rajoittamaan luotonantonsa lähinnä jo aloitettujen hankkeiden rahoittamiseen. Erityisesti oli vältettävä sellaista luotonantoa, joka välittömästi tai välillisesti oli omansa lisäämään valmiiden kulutus-hyödykkeiden tuontia.

Huolimatta siitä, että myös suhdannevarausten kertyminen ja maaliskuussa aloitettu talletustodistusten myynti kiristivät rahamarkkinoita,

kokonaiskysynnän kasvu jatkui vuoden mittaan varsin voimakkaana ja kauppataaseen vajuus edelleenkin kasvoi. Tämän vuoksi pankki katsoi syksyllä aiheelliseksi pitää rahamarkkinat jatkuvasti kireinä. Jottei liikepankkien asema kuitenkaan vaikeutuisi liikaa syyskautena, jolloin elinkeinoelämän luotontarve kausisyyistä aina varsin voimakkaasti kasvaa, korotettiin luottokiintiöt loka—marraskuun ajaksi 80 %:ksi ns. perustasosta. Niin ikään korotettiin joulukuun kiintiöt 10 % perustasoa korkeammiksi sen takia, että keskuspankkiluoton tarpeessa aina joulukautena tapahtuu etenkin liikkeessä olevan setelistön lisääntymisen vuoksi huomattava kausinousu.

Suomen Pankki kävi lokakuussa liikepankkien kanssa neuvotteluja täydentävistä luottopoliittisista toimenpiteistä. Tällöin pankkeja kehoitettiin noudattamaan erityistä pidättyvyyttä uusien luottojen myöntämisessä ja rajoittamaan ennen kaikkea kulutus- ja tuontikysyntää edistäviä luottoja. Myös investointiluottojen puolella tuli välttää uusien hankkeiden rahoitusta ja pyrkiä siirtämään hankkeiden toteuttaminen tuonnetuksi. Samalla Suomen Pankki kehotti niitä liikepankkeja, joilla keskuspankkiluoton tarve oli ylittänyt tai oli vaarassa ylittää vahvistetut luottokiintiöt, alentamaan asiakkaille myönnettyjä tavara- ja rahoitusvekselilimittettä samoin kuin osamaksurahoitusyhtiöille myönnettyjä rahoituslimittettä vähintään 20 % viimeistään joulukuun alusta lukien. Tässä yhteydessä Suomen Pankki päätti myös sallia liikepankkien ryhtyä veloittamaan erityistä luottovarausprovisiota. Liikepankkeja kehoitettiin niin ikään tarkistamaan ja rajoittamaan niitä valtuuksia, joita konttoriverkostolla on luottojen myöntämisessä.

Vuoden 1970 aikana Suomen Pankki hoiti rahalaitosten luottokiintiön ylittävän kassantarpeen obligaatioiden ylimääräisillä termiinikaupoilla, jolloin sanktiona käytettiin kurssieroaa. Kun tämä menettely ei vallitsevissa olosuhteissa kuitenkaan osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi, johtokunta esityksestään sai joulukuussa eduskunnan pankkivaltuusmiehiltä valtuudet periä rahalaitosten velasta uudelleen enintään 4 %:n lisäkorkoa. Lisäkoron veloitukseen siirryttiin vuoden 1971 alusta.

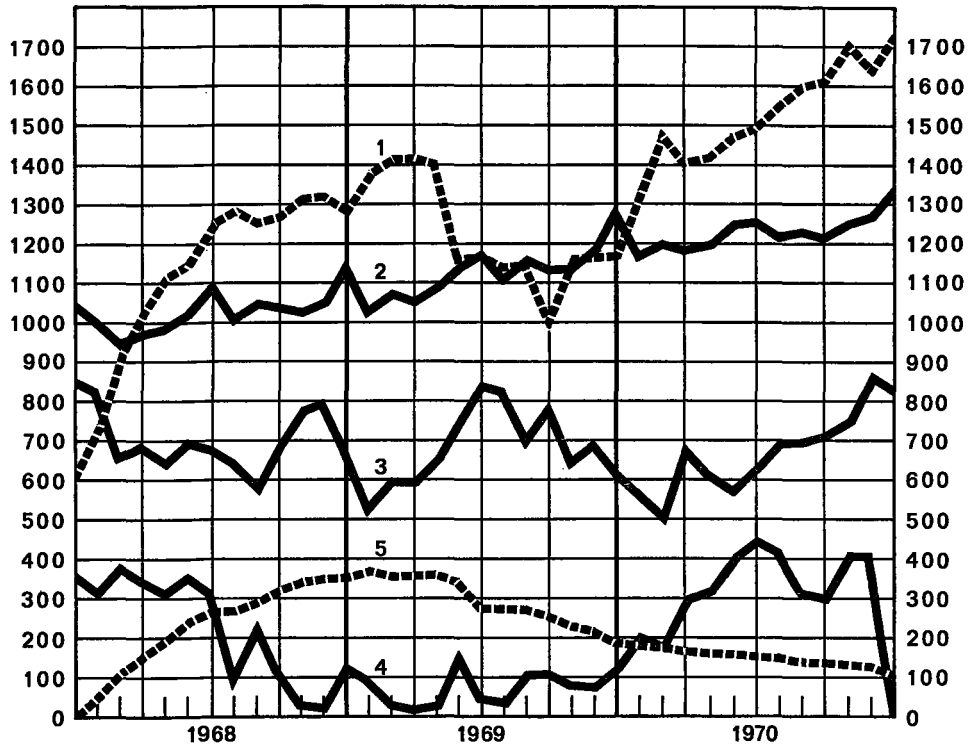
Rahapoliittisesti merkittäviä olivat myös ne valuuttapoliittiset toimenpiteet, joihin Suomen Pankki ryhtyi hillitäkseen vuoden mittaan varsin voimakkaasti kasvanutta lyhytaikaisen ulkomaisen pääoman tuontia. Näillä toimenpiteillä rajoitettiin valuuttapankkien mahdollisuuksia ottaa ulkomaisia luottoja ja talletuksia sekä käyttää ulkomaista lyhytaikaista rahoitusta tavaroiden tuonnin yhteydessä.

Pankki jatkoi edelleen ns. kotimaisten toimitusluottojen rahoitusjärjestelyä. Jotta tämä luottojärjestely olisi sopusoinnussa yleisten rahapoliittisten suuntaviivojen kanssa, sen ehtoja muutettiin lokakuussa mm. siten, että hankkeita, jotka merkitsevät uusien investointien aloittamista, päätettiin pyrkiä lykkäämään tuonnetuksi. Niin ikään päätettiin, että rahoitusjärjestelyn piiriin hyväksyttävän tavarantoimituksen kokonaisarvon tulee olla

SUOMEN PANKIN TASEEN TÄRKEIMPIEN ERIEN KEHITYS
VUOSINA 1968—1970

milj. mk

milj. mk

1. Kultra- ja valuuttavaranto, netto

2. Liikkeessä olevat setelit

3. Saatavat kotimaisilta pankeilta miinus
yksityisten pankkien shekkitilit

4. Kotimaiset obligatiot

5. Vientimaksutili

vähintään 500 000 markkaa. Suomen Pankin rahoitusosuus pysytettiin edelleen 20 %:na kunkin toimituksen edellyttämän luottorahoituksen määrästä.

Niiden tavarantoimitusten kokonaisarvo, joihin luottovarauksia tämän järjestelyn puitteissa on myönnetty, nousi vuoden aikana erittäin tuntuvasti, 1 035 milj. markasta 1 608 milj. markkaan. Suomen Pankin antamat luottovaraukset olivat vuoden lopussa määrältään 348 milj. markkaa ja muiden rahoittajapankkien 906 milj. markkaa. Luottovarauksia oli myönnetty 56 eri toimittajalle ja ne jakaantuivat 88 tilaajan kesken. Suomen Pankin antamien luottovarausten nostettu määrä oli vuoden alussa 87 milj. markkaa ja vuoden lopussa 124 milj. markkaa. Takaisinmaksut huomioon ottaen oli

Suomen Pankin luottoa vuoden lopussa käytössä 97 milj. markkaa. — Aikaisempaan vuonna 1963 aloitettuun metalliteollisuuden keskipitkiä toimitusluottoja koskevaan järjestelyyn liittyviä luottoja oli vuoden lopussa käytössä enää 9 milj. markkaa.

Myös ns. uusvientiluottojen myöntämistä jatkettiin. Luottojen myöntämisperusteita kuitenkin jonkin verran tiukennettiin, minkä seurauksena luottojen käytössä oleva määrä aleni vuoden aikana 73 milj. markasta 66 milj. markkaan. — Metsätalouden rahoitusohjelman (MERA) toteuttamiseksi valtio laski jälleen liikkeeseen 20 milj. markan määräisen metsänparannuslainan, minkä Suomen Pankki merkitsi kokonaan.

Vuoden 1969 lopulla luodun suhdannevarausjärjestelyn edellyttämiä suhdanne- ja investointitalletuksia alkoi kertyä Suomen Pankkiin kertomusvuoden tammikuussa, jolloin myös joukko alkuperäisen sitoumuksen tehneisiin teollisuuden keskusjärjestöihin kuulumattomia yrityksiä vielä sitoutui vastaavanlaisten suhdannevarausten tekemiseen. Loppukesällä pankin edustajat ryhtyivät hallituksen toimeksiannosta neuvottelemaan mainittujen keskusjärjestöjen kanssa suhdannevarauksia koskevasta lisäsopimuksesta siinä tarkoituksessa, että suhdannevarausten kokonaistavoite saataisiin nostetuksi alkuperäisestä 400 milj. markasta 600 milj. markkaan. Tätä vastaavaan sopimukseen päästiinkin teollisuuden kahden suurimman keskusjärjestön kanssa lokakuussa. Kun vuoden lopulla käydyt vakauttamisneuvottelut kuitenkin johtivat erityisen puunjalostusyhtiöihin kohdistuvan suhdanneveron säätämiseen, jonka varalta lisäsopimukseen oli sisällytetty purkava ehto, lisäsopimus raukesi. Tällöin Suomen Pankki palautti yrityksille ne suhdannetalletukset, jotka nämä olivat lisäsopimuksen nojalla jo ehtineet ehdollisina tehdä. Suhdanneveron säätäminen johti myös siihen, että valtioneuvosto tammikuussa 1971 päätti vapauttaa puunjalostusyrietykset sitoumuksesta suorittaa se osa suhdannevarauksista, jonka nämä olivat voineet alkuperäisen sopimuksen mukaan suorittaa lokakuun 1970 jälkeen.

Todettakoon, että tammikuun 1971 lopussa, jolloin suhdannevarausten tekeminen alkuperäisen sopimuksen mukaan meni suhdannetalletusten osalta umpeen, suhdannetalletuksia oli sekä sitoutuneet että sitoutumattomat yritykset mukaan luettuina kertynyt Suomen Pankkiin kaikkiaan 245 milj. markkaa. Uusia investointitalletuksia oli samaan ajankohtaan mennessä kertynyt 87 milj. markkaa, mikä pankin laskelmien mukaan vastaa 183 milj. markan määräisiä siirtoja investointirahastoihin. Laivanvarustuselinkeinon harjoittajille oli vaihtoehtoiseksi suhdannevarausmuodoksi tarjottu myös merenkulun edistämiseksi myönnettävistä veronhuojennuksista annetussa laissa (229/66) tarkoitettut ns. alushankintatalletukset, ja tällaisia talletuksia oli pankkiin kertynyt mainittuun ajankohtaan mennessä 2 milj. markkaa. Kaiken kaikkiaan suhdannevarauksia oli siten tammikuun 1971

loppuun mennessä elinkeinoelämän puolella tehty noin 430 milj. markkaa, joten puunjalostusyrityksille myönnetystä lievennyksestä huolimatta alkuperäinen 400 milj. markan tavoite ylitettiin.

Valtio omalta osaltaan siirsi vuoden aikana eduskunnan päätöksellä omaan suhdannerahastoonsa kahdessa erässä yhteensä 100 milj. markkaa. Varat sijoitettiin erityiselle sulkutilille Suomen Pankkiin, ja ne on sieltä valtion suhdannerahastosta annetun lain mukaisesti pankin toimesta sijoitettu pääasiallisesti ulkomaisiin saataviin. Hallituksen esitys valtion suhdannerahaston kartuttamisesta vielä 150 milj. markalla annettiin eduskunnalle tammikuussa 1971.

Rahalaitokset

Maassamme jo noin kolme vuotta kestäneiden hyvien vientisuhdanteiden jatkuminen on heijastunut rahamarkkinoilla sekä otto- että antolainauksen voimakkaana kasvuna. Vuosina 1968—1970 rahalaitosten ottolainaus yleisöltä on kasvanut 5 667 milj. markkaa eli vajaat 45 % ja rahalaitosten antolainaus yleisölle on vastaavana ajanjaksona lisääntynyt 5 284 milj. markkaa eli 40 %. Ottolainauksesta käteistalletukset ovat lisääntyneet erityisen nopeasti, sillä kyseisenä ajanjaksona käteistalletusvaranto on kasvanut 934 milj. markkaa eli 80 % vuoden 1967 lopun tasosta.

Rahalaitosten ottolainauksen muutokset vuosina 1969 ja 1970 esitetään seuraavassa asetelmassa:

	Muutos vuoden aikana			
	1969		1970	
	milj. mk	%	milj. mk	%
Liikepankit ¹	+ 839.7	+15.4	+ 947.7	+ 15.1
Säästöpankit	+ 404.7	+ 9.9	+ 527.6	+ 11.7
Osuuspankit	+ 385.6	+13.9	+ 474.8	+ 15.0
Postipankki	+ 181.3	+12.5	+ 254.1	+ 15.5
Osuuskauppojen säästökassat	+ 56.6	+12.2	+ 52.6	+ 10.1
Suomen Kiinteistöpankki Oy	— 0.2	—42.9	— 0.6	—100.0
Yhteensä	+1 867.7	+13.1	+2 256.2	+ 14.0

Rahalaitosten koko ottolainauksen kasvu vuonna 1970 oli 2 256 milj. markkaa eli 14.0 %, mikä on noin prosenttiyksikön verran enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Ottolainauksen kasvusta on 2 042 milj. markkaa aikatalletusten kasvua ja runsaat 214 milj. markkaa käteistalletusten lisäystä. Yleisön aikatalletukset kasvoivat 14.4 % vuonna 1970 ja niiden kokonais-

¹ Sisältää OKO:n.

varanto oli vuoden päättyessä 16 271 milj. markkaa. Käteistalletusten kasvu vuonna 1970 oli puolestaan 11.3 % ja niiden varanto oli vuoden lopussa 2 109 milj. markkaa. Voimakkaat vuoden sisäiset vaihtelut sävyttivät käteistalletusten kehitystä vuonna 1970, ja niiden koko kasvu keskittyi vuoden kahteen viimeiseen kuukauteen. Nämä vaihtelut olivat yhteydessä normaalin kausiliikkeen ohella mm. suhdanne- ja investointitalletusten tekoon, luotonannon laajennusoperaatioihin sekä erityisesti loppuvuoden poikkeuksellisen huipun osalta ulkomaisen lyhytaikaisen pääoman tuontiin. Aikatalletusten kiihtyvään kasvuun myötävaikuttivat mm. suhdannevaiheeseen liittyvä voimakas tulonmuodostus, suhteellisen vakaa rahanarvo ja valtion yleisöobligatioiden edellisvuotista pienempi nettomyynti.

Tarkasteltaessa aikatalletusten rakennetta todetaan, että määräaikaistalletukset ja muut aikatalletukset kasvoivat vuonna 1970 suhteellisesti yhtä nopeasti, sillä määräaikaistalletusten osuus kaikista aikatalletuksista oli vuoden 1970 päättyessä 32 %, mikä on likimäärin yhtä suuri osuus kuin vuotta aikaisemmin. Määräaikaistalletuksista kasvoivat selvästi voimakkaimmin 24 kuukauden tilit, joiden osuus oli runsaat 68 % kaikista määräaikaistalletuksista vuoden 1970 päättyessä. Määräaikaistalletuksista oli 12 kuukauden tileillä vajaat 29 % ja 6 kuukauden tileillä vain 3 %. Mainittujen 12 ja 6 kuukauden tilien kasvu näyttää lisäksi pysähtyneen vuoden 1970 jälkimmäisellä puoliskolla. Vanhat ns. korkeakorkoiset (6 %) talletukset olivat kertomusvuoden loppuun mennessä siirtyneet kokonaan uusiin sijoituskohteisiin, ilmeisesti suurelta osalta 24 kuukauden määräaikaistileille. Luonnollisten henkilöiden ja jakamattomien kuolinpesien talletukset olivat vuonna 1970 verovapaita. Rahalaitosten aikatalletukset jakaantuivat eri talletustileille seuraavasti:

	31.12.1969 milj. mk	Yleisön aikatalletukset		
		31.12.1970 milj. mk	Muutos milj. mk	%
Määräaikaistalletukset:				
24 kuukauden talletukset	1 951.6	3 586.6	+1 635.0	+ 83.8
12 kuukauden talletukset (6 %) ¹	1 546.3	0.0	—1 546.3	—100.0
12 kuukauden talletukset (5 %) .	1 041.4	1 494.0	+ 452.6	+ 43.5
6 kuukauden talletukset	116.8	154.3	+ 37.5	+ 32.1
Yhteensä	4 656.1	5 234.9	+ 578.8	+ 12.4
Muut aikatalletukset	9 572.4	11 035.8	+1 463.4	+ 15.3
Yhteensä	14 228.5	16 270.7	+2 042.2	+ 14.4

Rahalaitosten antolainauksessa yleisölle vuosina 1969 ja 1970 tapahtuneet muutokset esitetään seuraavassa asetelmassa.

¹ Talletusten vastaanottaminen näille tileille lopetettiin 1.3.1969.

	Muutos vuoden aikana			
	1969		1970	
	milj. mk	%	milj. mk	%
Liikepankit ¹	+ 1 026.7	+ 17.5	+ 1 070.9	+ 15.5
Säästöpankit	+ 354.3	+ 10.3	+ 539.9	+ 14.2
Osuuspankit	+ 321.6	+ 12.4	+ 483.7	+ 16.6
Postipankki	+ 108.8	+ 11.6	+ 195.8	+ 18.7
Kiinnitysluottopankit	+ 237.4	+ 22.5	+ 163.5	+ 12.7
Yhteensä	+ 2 048.8	+ 14.7	+ 2 458.8	+ 15.4

Rahalaitosten antolainaus yleisölle kasvoi 15.4 % vuonna 1970 eli vajaan prosenttiyksikön enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Antolainauksen ripeätä kasvua piti yllä korkeasuhdanteen jatkuminen ja siihen liittynyt investointitoiminta. Investointiaktiiviteetin vilkkautta osoittaa hyvin lainojen kasvu vajaat 2 124 milj. markkaa, mikä on 87 % rahalaitosten koko antolainauksen lisäyksestä vuonna 1970. Vekseleiden ja shekkiluottojen yhteenlaskettu markkamääräinen lisäys kertomusvuonna oli 330 milj. markkaa, mistä 261 milj. markkaa oli vekselien ja 69 milj. markkaa shekkiluottojen lisäystä. Antolainausta kasvattaneena erityistekijänä vuonna 1970 mainittakoon suhdanne- ja investointitalletukset, jotka melkoiselta osin rahoitettiin lainavaroin. Rahalaitosten yhteenlaskettu antolainausvaranto oli vuoden 1970 päättyessä 18 410 milj. markkaa, ja ottolainausvaranto samana ajankohtana 18 380 milj. markkaa. Varsinaisista rahalaitoksista ainoastaan Postipankissa ottolainauksen kasvu ylitti antolainauksen kasvun vuonna 1970. Muissa rahalaitosryhmissä sen sijaan antolainauksen kasvu oli vastaavan ajanjakson ottolainauksen kasvua suurempi. Kuviossa sivulla 21 esitetään rahalaitosten anto- ja ottolainauskehitys 12 kuukauden liukuvina summina.

Rahalaitosten ottolainauksessaan soveltamat korot pysyivät vuoden 1970 aikana muuttumattomina. Edelliseen vuoteen verrattuna rahalaitosten ottolainaus kuitenkin tuli keskimäärin kalliimmaksi, sillä 24 kuukauden (6 %) tilien osuus aikatalletuksista kasvoi 8 prosenttiyksikköä muiden määräaikaistalletusten osuuksien säilyessä suurin pärtin ennallaan. Eri tileillä sovellettiin seuraavia korkoja:

	%
24 kuukauden talletukset	6
12 kuukauden talletukset	5
6 kuukauden talletukset	4 ½
Vakiotalletukset ² ja käyttötilit ³	4
Shekki- ja postisäilyttilit	0

¹ Sisältää OKO:n.

² Vakiotalletukset = karttavat talletustilit ja säästötilit.

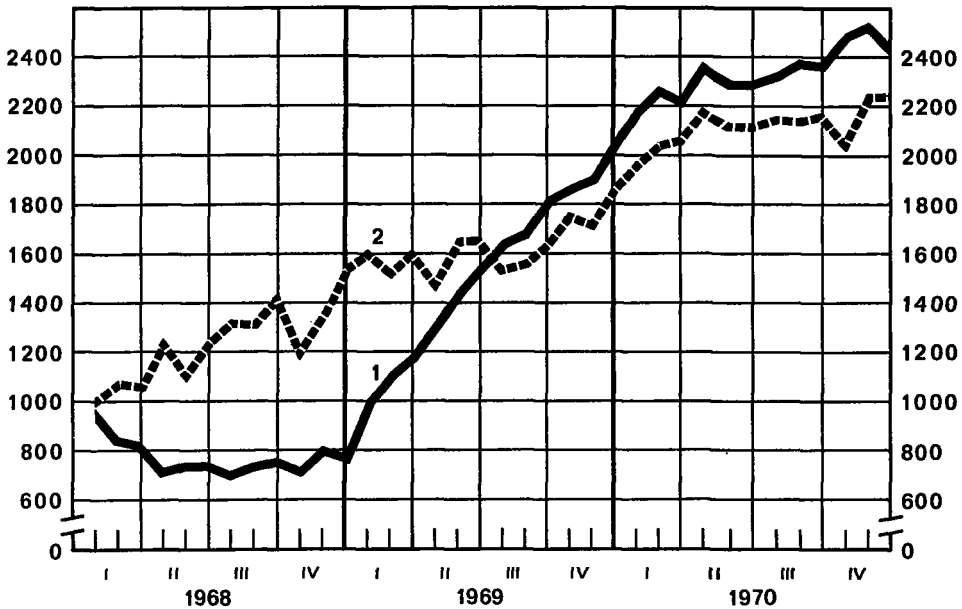
³ Käyttötilleillä korko lasketaan kuukauden alimmalle saldolle.

RAHALAITOSTEN OTTO- JA ANTOLOAINAUS VUOSINA 1968—1970

Muutos edellisen vuoden vastaavasta kk:sta

milj. mk

milj. mk

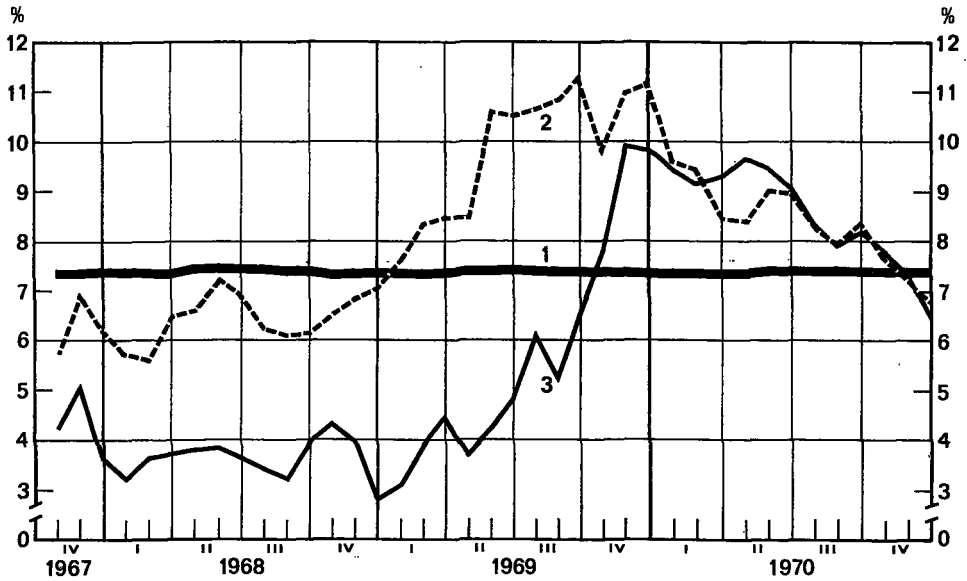
1. Antolainaus
2. Ottolainaus

Rahalaitosten soveltamissa antolainauskoroissa ei vuoden 1970 aikana tapahtunut mainittavia muutoksia. Ylin korko oli kaikissa rahalaitoksissa edelleenkin 10 % vuodessa. Punnittu keskimääräinen antolainauskorko oli vuoden 1970 lopussa liikepankeissa 7.5 %, säästöpankeissa 8.1 % ja osuuspankeissa 8.2 % vuodessa. Varsinaisen koron lisäksi rahalaitokset perivät vielä vuoden 1970 aikana 1 %:n suuruista lisäkorkoa indeksitalletuksille maksettujen indeksihyvitysten kattamiseksi. Pääosa rahalaitoksista lopetti lisäkoron veloittamisen jo syksyyn 1970 mennessä, mutta eräissä yksittäisissä tapauksissa lisäkoron periminen jatkui vuoden 1971 tammikuun puolelle.

Seuraavalla sivulla oleva kuvio esittää eräitä keskeisiä korkosarjoja, jotka osoittavat kotimaisen ja ulkomaisen korkotason kehitystä.

Liikepankkien yhdistetyssä omaisuustaseessa tapahtui vuoden 1970 aikana asetelmassa sivulla 22 esitetyt keskeiset muutokset:

KOTIMAISEN JA ULKOMAISEN KORKOTASON KEHITYS VUOSINA 1967—1970

1. Liikepankkien antolainauksen keskikorko
2. \$-määräisten eurotalletusten korko
3. DM-määräisten eurotalletusten korko

	Muutos milj. mk	
Kassa	—	135.1
Kassavarantotalletukset	—	82.7
Antolainaus yleisölle		
vekselit	+ 111.5	
shekkitilit	+ 57.2	
lainat	+ 902.2	+ 1 070.9
Ulkomaan rahan määräiset kotimaiset saatavat, netto		+ 184.7
Osakkeet ja obligaatiot		+ 147.8
Vastaavat		+ 1 185.6
Ottolainaus		
talletukset	+ 862.4	
shekkitilit	+ 85.4	+ 947.8
Ulkomaiset velat, netto		+ 350.2
Maksujen välitykset, netto		— 99.4
Kotimaiset rahalaitokset, netto		— 117.9
Suomen Pankki		+ 285.1
Omat pääomat		+ 153.2
Muut erät, netto		— 333.4
Vastattavat		+ 1 185.6

Vuoden 1970 aikana liikepankkien antolainauksen kasvu ylitti 123 milj. markalla ottolainauksen lisäyksen. Edellisenä vuonna liikepankkien antolainauksen kasvun enemmisyys oli 187 milj. markkaa. Vastaavien puolella liikepankkien käteiskassat supistuivat 135 milj. markkaa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat kasvaneet 66 milj. markkaa. Kertomusvuonna Suomen Pankki palautti liikepankeille sopimuksen mukaisesti loput kassavarantotalletuksista. Osakkeiden ja obligaatioiden salkku kasvoi yli kaksi kertaa niin paljon kuin vuonna 1969.

Liikepankkien vastattavissa ulkomaiset velat kasvoivat erittäin voimakkaasti. Vaikka myös liikepankkien saatavat ulkomailta suurenivat, oli ulkomaisen nettovelan lisäys tuntuva. Edellisenä vuonna ulkomainen nettovelka pieneni. Nettomääräisinä lasketut maksujen välitykset vähensivät vastattavia 99 milj. markkaa. Nettovelka kotimaisille rahalaitoksille supistui selvästi edellisvuotisen kasvun asemesta. Liikepankkien asema Suomen Pankkiin nähden kiristyi, sillä keskuspankkivelka kasvoi 285 milj. markkaa. Kahden liikepankin suorittamat osakepääoman korotukset olivat keskeisenä syynä siihen, että liikepankkien omat pääomat kasvoivat lähes nelinkertaisesti edellisvuoteen verrattuna. Omaisuustaseiden nettoutetut muut erät supistuivat tuntuvasti kertomusvuonna.

Arvopaperimarkkinat

Talouselämässä vallinnut korkeasuhdanne heijastui voimakkaasti arvopaperimarkkinoilla vuonna 1970. Helsingin Arvopaperipörssin kokonaisvaihto oli 77.3 milj. markkaa eli 43.9 % suurempi kuin vuonna 1969. Osakkeiden myynti oli vilkasta kautta vuoden. Tähän olivat vaikuttamassa korkeasuhdanteen lisäksi eräät parina aikaisempana vuonna toimeenpannut verotuskohtelun muutokset. Teollisuusosakkeiden vaihto nousi puolitoistakertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna ja pankkiosakkeidenkin myynti lisääntyi kolmanneksella. Erityisesti teollisuuden piirissä tapahtuneet lukuisat maksulliset osakeannit ja erään liikepankin suuri osakeanti vilkastuttivat loppuvuonna merkintäoikeuksien vaihtoa, joka kohosi koko vuoden osalta 73.2 % suuremmaksi kuin vuonna 1969.

Osakkeiden kurssit vahvistuivat vuoden aikana keskimäärin 14.8 % osakeindeksillä mitattuna. Pankkiosakkeiden hinnat olivat alkuvuonna korkeimmillaan, laskivat toisen ja kolmannen vuosineljänneksen aikana ja nousivat loppuvuonna lähes alkuvuoden tasolle. Indeksillä mitattu keskimääräinen vuosinousu oli 6.4 %. Teollisuusosakkeiden kurssit nousivat miltei koko vuoden ajan ja prosentuaalinen nousu oli 15.8 edelliseen vuoteen verrattuna.

Uusi obligaatioiden veronhuojennuslaki, joka oli tullut voimaan heinäkuun alussa 1969, oli vuonna 1970 voimassa ensimmäisen täyden vuoden ajan. Tämä vilkastutti osaltaan obligaatioiden vaihtoa ja niiden kauppa Helsingin Arvopaperipörssissä kohosikin 12.9 milj. markkaan eli yli 55 %. Vaihdon huippu osui lokakuuhun. Ainoaksi laskua osoittaneeksi arvopaperilajiksi osoittautuivat debentuurit, mikä johtui liikkeellä olevien debentuurien vähenemisestä.

Vuoden 1970 aikana laskettiin liikkeelle kaikkiaan 39 obligaatiolainaa, joista 35 oli Suomen rahan määräisiä kotimaassa liikkeeseen laskettuja ja 4 ulkomaan rahan määräisiä.

Ulkomaisia lainoja olivat valtion Saksan liittotasavallassa emittoima 75 milj. D-markan laina, Teollistamisrahasto Oy:n Maailmanpankilta saama 20 milj. dollarin laina, kansainvälisen pankkiyhtymän Suomen Vientiluotto Oy:lle järjestämä 12 milj. dollarin laina sekä Enso-Gutzeit Osakeyhtiön, Kymin Osakeyhtiön ja Oy Tampella Ab:n 60 milj. D-markan laina.

Kotimaisista obligaatiolainoista oli valtion liikkeelle laskemia 12, nimelmäärältään yhteensä 744 milj. markkaa. Näistä 6 oli tarkoitettu yleisölle, muut rahalaitoksille, vakuutuslaitoksille sekä työeläkekassoille. Kaikkiaan myytiin valtion obligaatioita vuoden aikana 662 milj. markan arvosta. Seuraavassa asetelmassa on esitetty vuonna 1970 liikkeelle lasketut kotimaiset obligaatiolainat.

Kotimaiset lainat olivat kaikki kiinteäkorkoisia ja korko vaihteli 7 ½ %:sta 8 ½ %:iin.

Vuonna 1970 liikkeelle lasketut obligaatiolainat

	Suunniteltu määrä milj. mk	Myyty määrä milj. mk
Valtion lainat	744	661.8
8 %:n laina	25	19.5
7 ½ %:n laina	100	93
Vakuutuslaitoslaina	44	44
Työllisyysobligaatiolaina	39	39
II 7 ½ %:n laina	75	51.8
II 8 %:n laina	20	14.2
III 7 ½ %:n laina	100	100
Työeläkekassalaina	10.5	10.5
IV 7 ½ %:n laina	200	159.8
Metsänparannuslaina	20	20
7 ½ %:n rahalaitoslaina	60	60
8 %:n rahalaitoslaina	50.5	50.5
Kaupunkien laina	10	2.9
Helsingin kaupunki	10	2.9

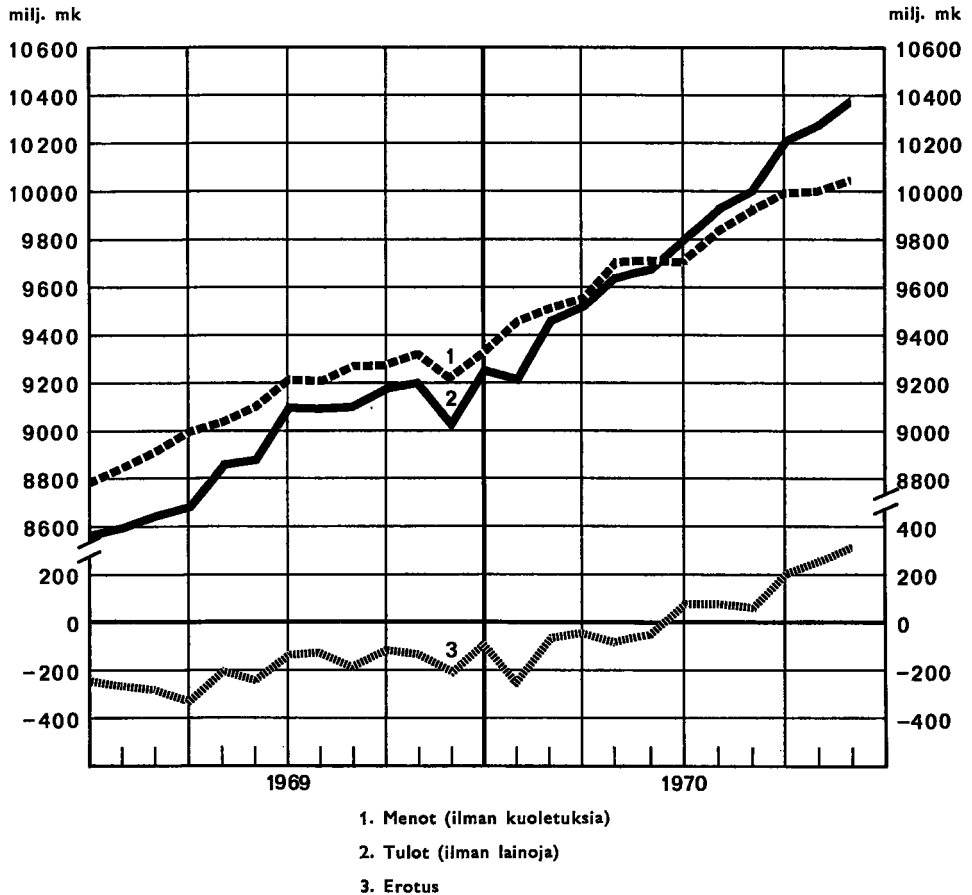
	Suunniteltu määrä mlj. mk	Myyty määrä mlj. mk
Luottolaitosten lainat	220	205.5
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy	10	9.8
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy	5	3.9
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy	10	6.8
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy	12	12
Suomen Kiinteistöpankki Oy	10	10
Suomen Kiinteistöpankki Oy	5	5
Suomen Kiinteistöpankki Oy	10	10
Suomen Kiinteistöpankki Oy	13	13
Suomen Kiinteistöpankki Oy	10	10
Suomen Kiinteistöpankki Oy	10	—
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy	100	100
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy	25	25
Teollisuusyhtiöiden lainat	155	135.4
Kajaani Oy	10	10
Kemijoki Oy	20	9
Metsäliiton Selluloosa Oy	20	20
Oy Nokia Ab	10	10
Pekema Oy	40	40
Rauma-Repola Oy	10	10
Rauma-Repola Oy	10	10
Typpi Oy	15	15
Oy Wärtsilä Ab	10	10
Yhtyneet Paperitehtaat Osakeyhtiö	10	1.4
Yhteensä	1 129	1 005.6

Valtiontalous

Valtion vuoden 1970 talousarvioehdotus voitiin rakentaa suotuisten suhdannenäkymien varaan. Vuoden 1968 jälkipuoliskolla alkaneen nousu-suhdanteen ennustettiin jatkuvan edelleen vuoden 1970 ajan. Eri etujärjes-töt pääsivät sopimukseen keskeisistä tulopoliittisista ratkaisuista, mikä merkitsi ns. vakauttamispolitiikan jatkamista. Sopimus edellytti valtion-talouden osalta tuloperusteiden pysyttämistä ennallaan pienehköjä poik-keuksia lukuun ottamatta. Valtion menojen vaikutus kokonaisuutenaan pyrittiin pitämään neutraalina ja budjettipolitiikan päätavoitteeksi nähtiin kansantalouden pitkän ajan kasvuedellytysten parantaminen.

Vakauttamisneuvotteluissa tehtyjen sopimusten mukaisesti päätettiin korottaa eräitä hintoja ja maksuja lähinnä sillä perusteella, että ne olivat jääneet jälkeen kustannustason kehityksestä tai eivät vastanneet markkina-olosuhteita. Alkoholijuomien hintoja korotettiin keskimäärin 12 % ja posti-

VALTIONTALOUS VUOSINA 1969—1970
(12 kk:n liukuva summa merkittynä viimeisen kuukauden loppuun)

ja lennätinlaitoksen maksuja keskimäärin 5 %. Näiden lisäksi tehtiin muutamia muita vähäisiä maksujen korotuksia. Tuloperusteiden muutoksina voidaan lisäksi mainita yhtiöverokannan aleneminen 49 %:sta 47 %:iin, jossa jälkimmäisessä oli vielä 4 prosenttiyksikköä korotusta yhtiöiden omaisuusveron vuonna 1968 tapahtuneen poistamisen johdosta, sekä tullien alentaminen vuoden alusta ns. Kennedyn-kierroksen mukaisesti. Menopuolella pyrittiin rajoittamaan kulutusmenojen kasvua ja supistamaan reaalisijoituksia; täten oli tarkoitus rajoittaa budjetin kautta tapahtuvaa välitöntä kysyntää. Sen sijaan lainanantoa ja muita finanssisijoituksia lisättiin; samalla niitä koettiin kohdentaa pitkän tähtäimen kasvutavoitteiden mukaisesti.

Eduskunnan hyväksymän budjetin loppusumma oli 10 297 milj. markkaa, mikä on vajaan prosentin enemmän kuin vuoden 1969 tilinpäätöksen mukainen menojen loppusumma.

Vuoden aikana hyväksyttiin kaikkiaan viisi lisäbudjettia, joista kolme vuoden alkupuoliskolla ja kaksi syksyllä. Yksityisen sektorin suhdannevarausjärjestelmiin liittyen oli vuoden 1969 lopulla hyväksytty laki valtion suhdannerahastosta, johon siirrettiin toisessa ja kolmannessa lisäbudjetissa varoja kaikkiaan 100 milj. markkaa. Muita lisäbudjeteissa hyväksytyjä kohteita olivat mm. maataloustuotteiden markkinoinnin edistäminen, koulu- ja sairaalalaitoksen valtionavut sekä eräät kausityöttömyysmäärärahat. Tulopuolelle budjetoitiin lähinnä toteutuneen kehityksen perusteella lisää verotuloja. Takaisin maksettuihin lainoihin merkittiin kolmannessa lisäbudjetissa 40 milj. markkaa lisäystä sen perusteella, että lainmuutoksen avulla oli asunto-osakeyhtiön osakkaille tehty mahdolliseksi lunastaa henkilökohtainen osuutensa yhtiön valtiolta saamasta asuntolainasta. Muutoksen tarkoituksena oli lisätä valtion asuntolainojen kiertonopeutta.

Valtion budjetoitujen tulojen ja menojen rakenne ilmenee seuraavasta asetelmasta:

	Valtion tilinpäätös 1969	Varsinainen budjetti ja lisäbudjetit 1970
	milj. mk	
Tulot		
Verot ja veronluonteiset tulot	8 521	9 104
Muut tulot	1 212	1 084
Lainanotto	1 053	854
Tulot yhteensä	10 786	11 042
Menot		
Kulutusmenot	2 598	2 966
Siirtomenot	4 459	5 131
Reaalisijoitukset	1 191	1 174
Lainananto ja muut finanssisijoitukset	546	780
Muut menot	285	334
Kuoletukset	1 131	685
Menot yhteensä	10 210	11 070

Vuoden aikana vallinnut taloudellinen korkeasuhdanne heijastui valtiontalouden kehityksessä. Tammi—marraskuussa valtion tulot (ilman lainanottoa) kasvoivat kassalaskelmien mukaan 13.4 % ja menot (ilman kuoletuksia) 8.7 % verrattuna vastaavaan aikaan edellisenä vuonna. Verot ja veronluonteiset tulot kasvoivat yli 14 %. Tulo- ja omaisuusveron kertymä

oli lähes 18 % suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Tullin tuotto kasvoi tuonnin runsaan kasvun johdosta yli 23 % huolimatta sopimusten mukaisesta tullien alennuksesta. Niin ikään liikevaihtoveron tuotto nousi lähes 17 % edellisestä vuodesta, mikä osoittaa kulutuskysynnän kasvaneen voimakkaasti. Sen sijaan valmisteverojen tuotto lisääntyi suhteellisen hitaasti eli noin 7 %, mikä johtui tupakkaveron tuoton lievästä laskusta ja keskioluen kulutuksen tasaantumisesta. Menopuolella kulutusmenojen kasvu oli alle 11 %, kun siirtomenot kasvoivat samaan aikaan lähes 14 %. Siirtomenoista valtionavut elinkeinoille kasvoivat runsaan neljänneksen, mikä johtui pääasiassa maatalouden ylituotanto-ongelmien aiheuttamasta rahoitustarpeesta. Reaalisijoituksiin käytetyt varat olivat 5.5 % pienemmät kuin vastaavana aikana vuotta aikaisemmin; parantunut työllisyystilanne heijastui erityisesti maa- ja vesirakennusinvestointeihin käytettyjen määrärahojen laskuna yli 13 %:lla. Lainananto ja muut finanssisijoitukset kasvoivat noin 8 %; kasvuun vaikutti etenkin edellä mainittu 100 milj. markan siirto valtion suhdannerahastoon. Marraskuun lopussa valtiontalouden kassaylijäämä oli 465 milj. markkaa eli noin 200 milj. markkaa suurempi kuin vuotta aiemmin.

Vientimaksuvaroja käytettiin vuonna 1970 kaikkiaan 73 milj. markkaa niiden nettokäytön oltua vuonna 1969 164 miljoonaa. Tästä määrästä käytettiin 31 milj. markkaa lainana ja osakepääoman korotuksena Imatran Voima Oy:lle voimantuotannon kehittämiseen; reaalisijoituksiin, etupäässä tietoliikenneyhteyksien rakentamiseen, käytettiin n. 30 milj. markkaa. Vientimaksujen palautuksia suoritettiin viejille 5 milj. markkaa. Vuoden 1970 loppuun mennessä vientimaksuja oli käytetty kaikkiaan 542 milj. markkaa. Käytettäväksi jäi vielä 118 milj. markkaa, josta suurin osa on budjetoitu lainana atomivoimalan rakentamista varten.

Valtion pitkäaikainen kotimainen lainanotto oli vuonna 1970 kaikkiaan 662 milj. markkaa eli huomattavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yleisölle tarkoitettujen obligaatiolainojen myynti jäi lähes 100 milj. markkaa edellisvuotista pienemmäksi ollen 438 milj. markkaa. Yleisölainojen osuus kotimaisesta lainanotosta oli siten 66 %. Yli puolet lainamäärästä myytiin vuoden jälkipuoliskolla, mutta yleisölainojen myynnistä melkein 60 % tapahtui ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Tammi- ja toukokuussa emittoitiin 100 milj. markan yleisölainat, joiden lainaehdot olivat samat: korko 7 ½ % ja laina-aika 4 vuotta. Kesäkuun loppuun mennessä emittoitiin kaikkiaan viisi yleisölainaa ja kaksi muuta lainaa. Lokakuussa laskettiin liikkeelle syyskauden ainoa yleisölaina, määrältään 200 milj. markkaa, korko 7 ½ % ja laina-aika kolme vuotta. Vuoden kuluessa myytiin yksi 44 milj. markan vakuutuslaitoslaina ja aivan vuoden lopussa kaksi rahalaitoslainaa Postipankille yhteensä 110.5 milj. markan arvosta. Kotimaahan maksettiin kuoletuksia kaikkiaan 541 milj. markkaa, joten kotimainen nettolainanotto oli 121 milj. markkaa.

Saksan liittotasavallassa emittoitiin vuoden lopussa yksi obligaatiolaina määrältään 75 milj. DM. Kun ulkomaisia pitkäaikaisia lainoja kuuletettiin 138 milj. markan ja lyhytaikaisia 51 milj. markan arvosta, väheni ulkomainen velka 99 milj. markkaa eli 6 %.

Koko valtionvelka pieneni 158 milj. markkaa eli 4 %. Valtionvelan kehitys käy ilmi seuraavasta asetelmasta:

	31.12.1969	31.12.1970
	milj. mk	
Lainat	1 595	1 548
Kansainvälisille järjestöille annetut velkakirjat	10	9
Lyhytaikainen luotto	51	—
Ulkomainen velka	1 656	1 557
Lainat	2 316	2 437
Velkasitoumukset	4	3
Lyhytaikainen luotto	158	46
Kassavelka, netto	—217	—284
— konttokuranttiluotto ja shekkilitililuotto	345	209
— miinus kassa-, postisiirto- ja shekkilitivarat	—366	—375
— miinus vientimaksuvarat	—196	—118
Kotimainen velka	2 261	2 202
Koko velka	3 917	3 759

Valtion rahoitusaseman parantuminen näkyy selvästi lyhytaikaisen luoton sekä konttokurantti- ja shekkilitililuoton supistumisena. Valtion Suomen Pankissa olevan shekkilitilin saldo vaihteli vuoden kuluessa melkoisesti ja oli joulukuun lopussa 2 milj. markkaa.

IV. VALUUTTAPOLITIikka JA MAKSUTASE

Valuuttakurssit

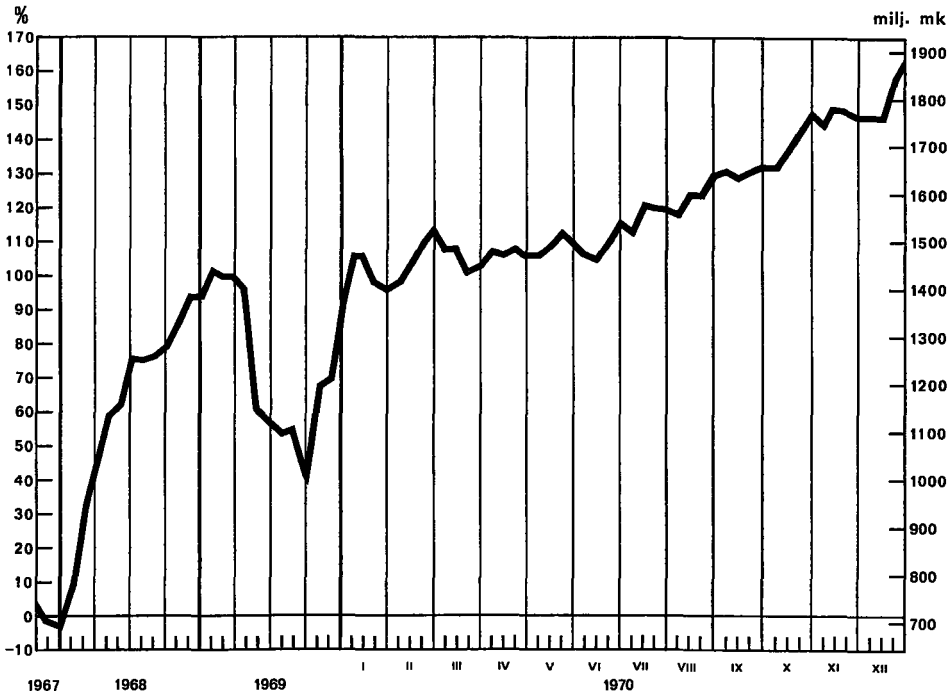
Maaliskuun 30 päivänä 1962 annetun rahalain 2 §:n 1 momentin sekä Kansainvälisen Valuuttarahaston sopimusartikloiden (Sop.S.45/1969) edellyttämä markan kansainvälinen perusarvo eli pari-arvo oli kertomusvuoden aikana 0.211590 grammaa hienoa kultaa, joka vastaa 146.999 markkaa troy-unssilta kultaa (4.19997 markkaa Yhdysvaltain dollarilta).

Valuuttakurssien noteeraustapaan ei kertomusvuoden aikana tehty muutoksia. Vahvistettujen vaihtelualueiden puitteissa muuttuvat kurssit noteerattiin edelleenkin valuuttapankkien ja Suomen Pankin kesken pidetyissä päivittäisissä kurssienmäärittelytilaisuuksissa. Valuuttakurssien liikkumatailan lisäämiseksi laajennettiin valuuttakurssien vaihtelualueita helmikuun alusta lukien siten, että Yhdysvaltain dollarin kurssin vaihtelualueeksi tuli Valuuttarahaston sallima enimmäismäärä eli 1 % parikurssin kahden puolen. Seurauksena tästä muiden päivittäin noteerattujen valuuttojen kurssien vaihtelualueet laajentuivat vastaavasti. Samalla vahvistettiin muodollisesti jo käytännössä vakiintunut menettely, jonka mukaisesti valuuttapankkien ja Suomen Pankin väliset valuuttakaupat tehdään periaatteessa Yhdysvaltain dollareita käyttäen.

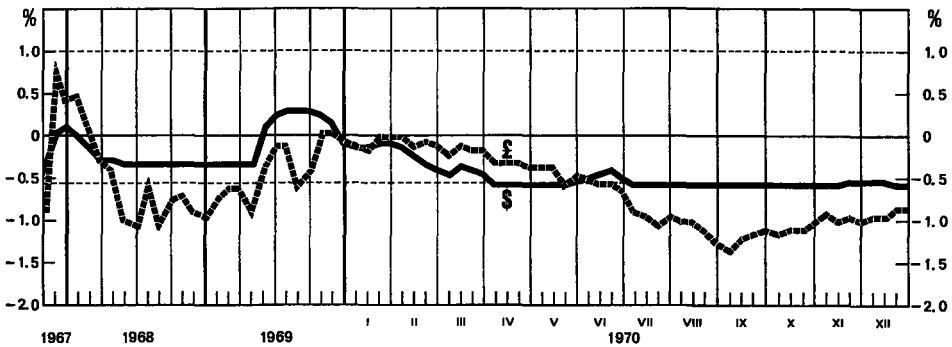
Kansainvälisten valuuttamarkkinoiden vuoden 1969 lopulla vakiintunut tasapaino säilyi ilman mainittavia poikkeamia koko vuoden 1970. Aikaisemmin häiriötä aiheuttaneisiin lyhytaikaisen pääoman liikkeisiin pyrittiin keskuspankkien toimesta vaikuttamaan mm. entistä huomattavasti aktiivisemmän korkopolitiikan avulla. Esimerkkinä mainittakoon, että Saksan liittotasavallassa sovellettua virallista diskonttokorkoa muutettiin vuoden kuluessa kaikkiaan neljä kertaa.

Ruotsin kruunu joutui vuoden alussa lievän spekulatiopaineen alaiseksi, joka alensi kruunun kurssia aiheuttamatta kuitenkaan vakavaa häiriötä. Hillitäkseen lähinnä Yhdysvalloista maahan suuntautunutta pääomavirtaa Kanada päätti kesäkuun alussa luopua noudattamasta Valuuttarahaston edellyttämiä valuuttakurssien vaihtelurajoja. Seurauksena oli Kanadan dollarin kurssin nousu, joka korkeimmillaan oli noin 7 % pari-arvoon verrattuna. Toimenpide on tarkoitettu tilapäiseksi ja Kanada vahvistanee

KULLAN JA VAIHDETTAVIEN VALUUTTOJEN VARANNON MUUTOS
VUOSINA 1967—1970

DOLLARIN JA PUNNAN VIRALLISEN MYYNTIKURSSIN POIKKEAMA
PARIKURSSISTA VUOSINA 1967—1970

dollarilleen uuden pariaron niin pian kuin sen kurssin katsotaan vakiintuneen sopivalle tasolle. Saatuaan Valuuttarahastolta ilmoituksen Kanadan päätöksestä Suomen Pankki lakkasi 1. 6. lukien noteeraamasta Kanadan dollarin kurssille ääriarvoja.

Kansainvälisillä kultamarkkinoilla oli vuosi 1970 hiljaisin sitten markkinoiden kahtiajaon maaliskuussa 1968. Lokakuussa kullan hinta nousi yksityisillä eli vapailla markkinoilla tilapäisesti jopa yli 39 dollarin unssilta, ilmeisesti lähinnä Keski-idän poliittisen tilanteen seurauksena. Suurimman osan vuotta hinta vapailla markkinoilla pysytteli kuitenkin enintään kolmen dollarin etäisyydellä virallisesta hinnasta. Suomen Pankin noudattamaa kultapolitiikkaa ei vuoden aikana muutettu. Muutokset pankin kultavarannossa johtuivat Valuuttarahaston korotetun kultaosuuden maksusta sekä kultasijoituksille saadusta tuotosta.

Edellä olevasta kuviosta näkyvän dollarin kurssin kehityksen takia tehtiin suuri osa Suomen Pankin ja valuuttapankkien välisistä valuuttakaupoista, jotka olivat enimmäkseen ostoja, kurssienmäärittelytilaisuuksissa. Tämän vuoksi näissä tilaisuuksissa tehtyjen valuuttakauppojen arvo nousi 608 milj. markkaan eli lähes kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.

Alla olevassa asetelmassa on esitetty Suomen Pankin viralliset valuuttojen myyntikurssit vuosien 1969 ja 1970 lopussa, samoin kuin niiden vaihtelu-

	Viralliset myyntikurssit		Avista-kurssien ääriarvot 31. 12. 1970		Myynti- ja ostokurssin välinen ero 31. 12. 1970 enintään	
	31. 12. 1969	31. 12. 1970	Alin ostokurssi	Ylin myyntikurssi		
Muuttuvat kurssit						
New York	1 US \$	4.1970	4.176	4.158	4.242	—0.18
Montreal	1 C \$	3.9090	4.185	3.808 ¹	3.963 ¹	—0.18
Lontoo	1 £	10.0750	9.995	9.895	10.265	—0.48
Tukholma	100 Skr	81.25	80.90	79.77	82.60	—0.38
Oslo	100 Nkr	58.82	58.55	57.75	59.88	—0.30
Kööpenhamina ...	100 Dkr	56.07	55.78	55.08	56.98	—0.28
Frankfurt a. M. ...	100 DM	113.78	114.60	112.69	116.85	—0.50
Amsterdam	100 Hfl	115.70	116.12	114.00	118.07	—0.60
Bryssel	100 FB	8.4550	8.405	8.254	8.548	—0.042
Zürich	100 Sfr	97.20	96.90	93.44	98.76	—0.50
Pariisi	100 FF	75.45	75.65	74.31	76.95	—0.36
Rooma	100 Lit	—0.690	—0.6700	—0.6606	—0.6836	—0.0035
Wien	100 ÖS	16.27	16.18	15.87	16.44	—0.10
Lissabon	100 Esc	14.81	14.64	14.80	14.92	—0.10
Reykjavik	100 Ikr	4.80	4.76	4.72	4.82	—0.04
Madrid	100 Ptas	6.08	6.08	5.90	6.10	—0.05

Kiinteät kurssit

Moskova, clearing . Bukarest	1 Rub	4.6799	4.6799	—	—	—0.0266 ²
Clearingdollari .... Berliini, Budapest ja Sofia	1 cl.\$	4.212	4.212	—	—	—0.024 ²

¹ Kanadan dollarin avistakurssien ääriarvot eivät ole toistaiseksi voimassa, koska Kanada on 1. 6. 1970 lukien luopunut vastaavien raja-arvojen ylläpitämisestä.

² Kiinteä.

alueiden ääriarvot sekä myynti- ja ostokurssien väliset erot. Kahdenkeskissä maksusopimuksissa käytettiin kertomusvuoden aikana selvitysvaluuttoina edelleen ruplaa ja clearingdollaria, joiden kurssit pysyivät koko vuoden muuttumattomina.

Ulkomainen maksuliike

Clearingtilin kautta tapahtuvaa maksuliikettä edellyttäviä kahdenkeskiä maksusopimuksia oli Suomella kertomusvuoden päättyessä kahdeksan maan kanssa (Bulgaria, Kiinan kansantasavalta, Neuvostoliitto, Puola, Romania, Saksan Demokraattinen Tasavalta, Tšekkoslovakia ja Unkari). Maksuliike Puolan ja Tšekkoslovakian kanssa tapahtui kertomusvuonna vaihdettavin valuutoin, ja joulukuussa tätä vapaavaluuttapohjalla tapahtuvaa maksuliikettä päätettiin kyseisten maiden kanssa jatkaa vuonna 1971.

Vuoden aikana muutettiin eräitä valuuttamääräyksiä. Kesäkuussa tuli voimaan helpotus matkailun osalta. Matkustaja saa nostaa suomalaisen rahalaitoksen säästötilin vastakirjalla Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa yhteensä enintään 500 markkaa matkavaluuttana matkaa kohden edellyttäen, että hänen matkavaluuttansa ei ylitä kaikkiaan 3 000 markkaa. Pääomansiirtoa ulkomaille helpotettiin elokuussa siten, että ulkomaille viimeisen kalenterivuoden ajan ja sen jälkeen jatkuvasti asunut saa Suomen Pankin luvalla siirtää Suomessa olevat varansa ulkomaille yhtenä eränä. Tämän muutoksen johdosta voitiin poistaa viisi Suomen OECD:n pääomaliikkeiden vapauttamissäännöstöön tekemää varaumaa ja samalla poistaa osittain kaksi varaumaa. Toisaalta Suomi anoi rajoittamisoikeutta yhteen kohtaan, koska Suomen Pankki katsoi tarpeelliseksi marraskuussa kumota enintään kuuden kuukauden tavaraluoton ottamiseen antamansa yleisen luvan ja määrätä, että eräistä erikseen luetelluista tuontitavaroista, lähinnä kulutustavaroista, maksu on suoritettava valuuttapankkiin tai talletettava Suomen Pankkiin ennen tavarantoimituksen tullausta tai sen panna tullivarastoon, vapaavarastoon tai vapaasatamaan Suomessa.

Vaihtotaseen ja pääomanliikkeiden kehitys

Vuoden 1970 aikana Suomen vaihtotase kehittyi epäsuotuisaan suuntaan. Kahtena edellisenä vuonna se oli ollut ylijäämäinen, mutta kertomusvuonna vaihtotaseen vajaus oli huomattavan suuri. Yhdysvaltojen talouden taantumaa ja läntisten teollisuusmaiden taloudellisen kasvuvauhdin hidastumista myötäillen viennin arvo kasvoi 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin

vuotta aikaisemmin eli 16 %. Kotimaisen taloudellisen aktiviteetin vilkkaus sekä eräät erityistekijät kasvattivat tavaroiden tuonnin arvoa 30 %. Kauppataseen alijäämä (ml. kaupan korjauserät) oli näin ollen 1 465 milj. markkaa. Matkustustaseen osoittaessa 142 milj. markan, kuljetustaseen 716 milj. markan ja muiden palvelusten taseen 17 milj. markan ylijäämää tavaroiden ja palvelusten taseen alijäämäksi tuli 590 milj. markkaa. Kun lisäksi nettosijoitustulojen ja -tulonsiirtojen alijäämä oli 415 milj. markkaa, oli vaihtotaseen vajuus 1 005 milj. markkaa. Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto nousi 1 738 milj. markkaan edellisen vuodenvaihteen 1 175 milj. markasta, ja maan kokonaisvaranto kasvoi vastaavasti 1 627 milj. markkaan 1 082 milj. markasta.

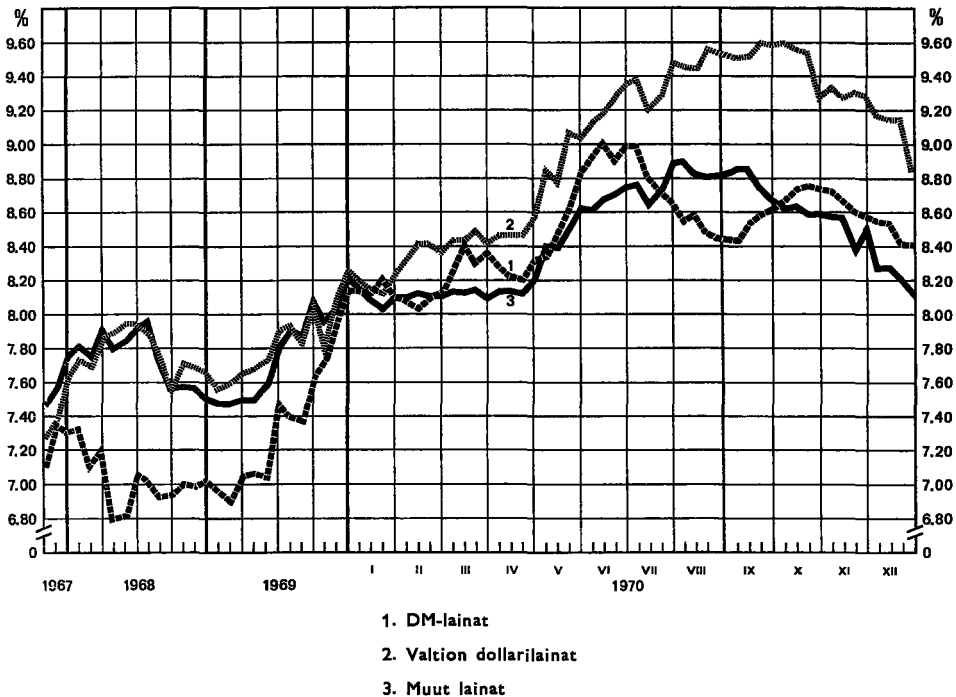
Kansainväliset pääoma- ja valuuttamarkkinat olivat viime vuoden aikana rauhalliset verrattuna vuoden 1969 tapahtumiin. Korkeaksi kivunnut lyhytaikaisten talletusten korkotaso eurodollarimarkkinoilla laski vuoden kuluessa tuntuvasti ja kansainväliset pääomamarkkinat kevenivät vastaavasti. Erityisesti vuoden loppupuolella avautuivat Saksan liittotasavallan pääomamarkkinat ja D-markka säilytti asemansa tärkeänä emissiovaluuttana. Yhdysvaltain kevennettyä rahapolitiikkaansa dollari oli jälleen tärkein emissiovaluutta viime vuonna. Suomen pitkäaikaisen ulkomaisen lainanoton rakenteessa ilmeni edelleen siirtymä ulkomaiden hallitusten ja kansainvälisten järjestöjen myöntämistä lainoista obligaatio- ja muihin finanssi- luottoihin.

Pitkäaikaisia ulkomaisia lainoja nostettiin yhteensä 1 479 milj. markkaa vastaavien kuoletusten ollessa 694 milj. markkaa. Nettomääräisesti tuotiin pitkäaikaista lainapääomaa siis 785 milj. markkaa, mikä on 453 milj. markkaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Suomen pitkäaikainen ulkomainen velka oli vuoden lopussa 5 774 milj. markkaa. Edellisen vuoden lopussa lainakanta oli 4 990 milj. markkaa.

Kertomusvuonna laskettiin liikkeeseen kolme ulkomaista obligaatiolainaa, joista kaksi Saksan liittotasavallassa ja yksi Luxemburgissa. Kaikki lainat emittoitiin vuoden loppupuolella. Syyskuussa laskivat Eurocan Pulp & Paper Co Ltd:n suomalaiset omistajayhtiöt (Enso-Gutzeit Osakeyhtiö, Kymin Osakeyhtiö, Oy Tampella Ab) Commerzbank AG:n johtaman pankkikonsortion välityksellä liikkeelle 60 milj. D-markan obligaatiolainan, jonka laina-aika on 15 vuotta. Joulukuussa emittoitiin Suomen Vientiluotto Oy:n 12 milj. Yhdysvaltain dollarin suuruinen obligaatiolaina, jonka laina-aika on 5 vuotta. Tämän lainan välitti White, Weld & Co. Ltd:n johtama konsortio. Samassa kuussa Suomen valtio laski Dresdner Bank AG:n välityksellä liikkeelle 15 vuoden 75 milj. D-markan obligaatiolainan.

Ulkomaisilla pääomamarkkinoilla vallinnutta tilannetta kuvastaa oheinen kuvio, jossa esitetään noteerattujen kurssien perusteella laskettu efektiivinen korkotuotto suomalaisten obligaatioiden ostajille lainatyypeittäin.

SUOMEN ULKOMAISTEN OBLIGAATIOLAINOJEN EFEKTIIVINEN KORKO
PÖRSSINOTEERAUSTEN MUKAAN LASKETTUNA VUOSINA 1967—1970

Kuviosta käy ilmi korkotason nouseva suuntaus vuoden alkupuolella sekä vuoden jälkipuoliskolla alkanut korkotason lasku.

Asetelmassa sivulla 36 on esitetty Suomen pitkäaikaisen velan koostumus vuosien 1969 ja 1970 lopussa sekä vuoden 1970 aikana lainakannassa tapahtuneet muutokset eriteltyinä lainojen luonteen mukaan. Suurimmat lainaryhmät ovat rahoitus- ja obligaatiolainat, joiden yhteinen osuus lainakannasta kertomusvuoden lopussa oli noin kaksi kolmännestä. Liikkeessä olevien ulkomaisten lainojen kokonaismäärästä oli vuoden 1970 lopussa 39 % dollareina, 32 % D-markkoina, 7 % Ruotsin kruunuina, 6 % puntina ja 5 % ruplina takaisin maksettavaa velkaa, kun taas loppuosa jakautui lukuisten eri valuuttojen kesken. Markkoina takaisin maksettava velka oli 4 milj. markkaa.

Suomen pitkäaikaisen ulkomaisen velan hoitokustannukset — korot ja kuoletukset — nousivat kertomusvuoden aikana 1 018 milj. markkaan eli lähes 11 % vuoteen 1969 verrattuna. Koko maan valuuttavarannon kasvassa 545 milj. markkaa lainanhoitokustannusten suhteellinen osuus

Suomen pitkäaikainen ulkomainen velka lainan luonteen mukaan jaoteltuna, milj. mk

	31. 12. 1969	Muutokset 1970			31. 12. 1970
		Nostot	Kuole- tukset	Netto- muutos	
Ulkomaisten hallituksilta saadut luotot	626		59	— 59	567
— Neuvostoliitto	248		18	—18	230
— Ruotsi	172		13	—13	159
— Yhdysvallat	206		28	—28	178
Kansainväliset rahalaitokset ..	553	50	57	— 7	546
Obligaatiolainat	1 491	205	84	+121	1 612
Rahoituslainat	1 684	835	323	+512	2 196
Tavaraluotot	635	389	171	+218	853
Yhteensä	4 989	1 479	694	+785	5 774

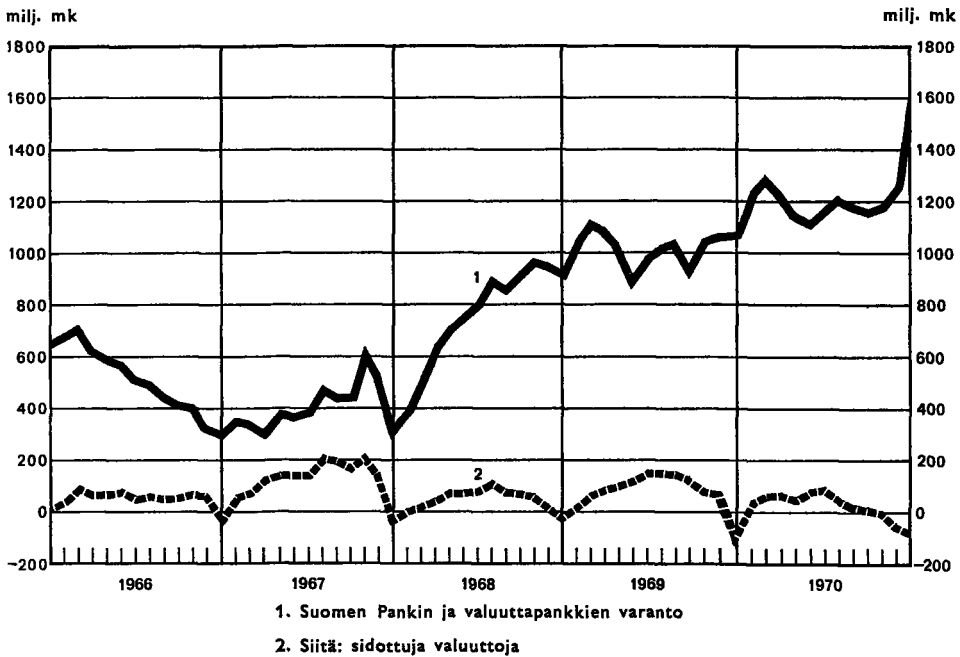
valuuttavarantoon verrattuna laski liki 2 prosenttiyksikköä. Vuonna 1970 oli perustaseen, jossa ovat mukana vaihtotase ja pitkäaikaisen pääoman liikkeet, alijäämä 619 milj. markkaa sen ylijäämän oltua vuotta aikaisemmin 188 milj. markkaa.

Valuuttatilanne

Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto kasvoi vuoden 1970 aikana 1 175 milj. markasta 1 738 milj. markkaan, kun varanto vuotta aikaisemmin supistui runsaat 100 milj. markkaa. Kehitystä kertomusvuoden aikana Suomen Pankin ja valuuttapankkien osalta valaisevat alla oleva asetelma sekä seuraavalla sivulla oleva kuvio.

	Varanto 31. 12. 1969			Varanto 31. 12. 1970			Muutos		
	Suomen Pankki	Muut	Yhteensä	Suomen Pankki	Muut	Yhteensä	Suomen Pankki	Muut	Yhteensä
Kulta	189	—	189	121	—	121	— 68	—	— 68
Erityiset nosto-oikeudet	—	—	—	98	—	98	+ 98	—	+ 98
Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	173	—	173	280	—	280	+107	—	+107
Vaihdettavat valuutat .	893	—98	795	1 302	—103	1 199	+409	— 5	+404
Sidotut valuutat	—80	5	—75	—63	8	—71	+ 17	—13	+ 4
Yhteensä	1 175	—98	1 082	1 738	—111	1 627	+563	—18	+545

VALUUTTATILANNE VUOSINA 1966—1970

Suomen Pankin kulta- ja valuuttavarannon markkamääräinen kasvu oli 563 milj. markkaa. Kun valuuttapankkien ulkomainen nettovelka lisääntyi 18 milj. markkaa, oli valuuttatilanteen kokonaisparannus kertomusvuonna 545 milj. markkaa. Suomen Pankin ja valuuttapankkien varanto vuoden 1970 lopussa, nettomääräisesti 1 627 milj. markkaa, vastasi 7 viikon tuontia.

Vuoden 1970 lopussa oli Suomen Pankin kulta- ja valuuttavarannosta 7 % kultaa. Vuotta aikaisemmin oli kullan suhteellinen osuus 16 %. Supistuminen johtuu valuuttavarannon kasvusta sekä Suomen jäsenosuuden korotuksesta Kansainvälisessä Valuuttarahastossa joulukuun alussa; korotuksesta maksettiin 25 % eli 68 milj. markkaa kultana.

V. PANKIN TASEET

Suomen Pankin taseista annetaan vuosikirjan taulukko-osastossa yksityiskohtaisia lukuja. Taulukoissa vuoden 1969 luvut on muutettu vuoden 1970 alusta käyttöön otetun uuden taseasetelman mukaisiksi. Seuraavassa esitetään tase-erien sisällöstä ja kehityksestä eräitä täydentäviä tietoja ja yhteenvetoja.

Ulkomaiset tilit

	31.12.1969	31.12.1970 milj. mk	Muutos
Kulta	189.4	121.3	— 68.1
Erityiset nosto-oikeudet	—	98.0	+ 98.0
Kultaosuus Kansainvälisessä Valuutta- rahastossa	173.3	280.3	+107.0
Ulkomaiset valuutat	905.0	1 344.0	+439.0
Ulkomaiset vekselit	106.3	84.7	— 21.6
Ulkomaiset obligaatiot	59.1	36.3	— 22.8
Markkaosuus Kansainvälisessä Valuutta- rahastossa	351.7	517.7	+166.0
Vastaavat	1 784.8	2 482.3	+697.5
Ulkomaiset valuuttatilit	92.4	94.1	+ 1.7
Ulkomaiset markkatilit	0.8	11.6	+ 10.8
Määräaikaiset ulkomaiset sitoumukset	7.7	—	— 7.7
Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit	351.7	517.7	+166.0
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	—	88.2	+ 88.2
Vastattavat	452.6	711.6	+259.0
Ulkomainen nettosaatava	1 332.2	1 770.7	+438.5

Kansainvälisen Valuuttarahaston erityisiä nosto-oikeuksia jaettiin jäsenmaille ensimmäisen kerran kertomusvuoden tammikuussa. Tällöin Suomi vastaanotti erityisiä nosto-oikeuksia vasta-arvoltaan 88.2 milj. markkaa, mikä määrä kirjattiin Suomen Pankin taseeseen uutena eränä ulkomaiseksi saatavaksi. Sama summa kirjattiin myös vastattavien puolelle nimikkeellä

»Osoitetut erityiset nosto-oikeudet». Vuoden aikana Suomi osti järjestelmän puitteissa nosto-oikeuksia muilta mailta ja Valuuttarahastolta sekä sai niitä korkoina yhteensä 9.8 milj. markan edestä, joten niitä oli vastaavien puolella vuoden lopussa kaikkiaan 98.0 milj. markkaa.

Kertomusvuoden joulukuussa suoritettiin Valuuttarahaston jäsenosuuksien yleinen korotus. Suomen Pankin kultavaroista maksettiin rahaston sopimusartiklojen edellyttämän maksujärjestyksen mukaisesti 25 % korotuksesta eli 68.2 milj. markkaa maamme kultaosuuden Valuuttarahastossa kasvaessa vastaavasti. Jäljelle jäävä osa korotuksesta maksettiin markkoina, jolloin markkaosuus rahastossa kasvoi 204.8 milj. markkaa ja samansuuruisen lisäys kirjattiin pankin vastattaviin rahaston markkatilille. Pankin ns. superkultaosuus Valuuttarahastossa, joka vuoden 1969 lopussa oli 42.0 milj. markkaa, lisääntyi kertomusvuoden aikana 38.8 milj. markkaa Valuuttarahaston nostaessa tällä määrällä markkoja, jolloin kultaosuuden kokonaisuus vuoden lopussa oli 280.3 milj. markkaa. Markkaosuuden vähentyessä vastaavasti 38.8 milj. markkaa sen lisäys koko vuonna oli 166.0 milj. markkaa ja osuus vuoden lopussa oli 517.7 milj. markkaa. Pankin ulkomaiset valuuttasaatavat lisääntyivät 439.0 milj. markkaa. Kauppataseen kasvaneesta alijäämäisyydestä huolimatta Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto kasvoi ulkomaisen luotonoton voimakkaan lisäyksen seurauksena 563.4 milj. markkaa ja oli vuoden päättyessä 1 738 milj. markkaa. Samalla koko maan valuuttavaranto kasvoi 545 milj. markkaa 1 627 milj. markkaan.

Valtion tilit

	31.12.1969	31.12.1970	Muutos
	mlj. mk		
Shekkitili	3.7	2.1	— 1.6
Vientimaksutili	196.1	118.3	—77.8
Vastattavat	199.8	120.4	—79.4
Valtion nettosaatava	199.8	120.4	—79.4

Vientimaksuja käytettiin kertomusvuoden aikana 72.9 milj. markkaa. Lisäksi niitä palautettiin vientiyrityksille 4.9 milj. markkaa. Vientimaksutilin vähennys oli siten 77.8 milj. markkaa ja tilillä oli varoja vuoden päättyessä 118.3 milj. markkaa. Vientimaksutili sisältyy erään »määräaikaaiset kotimaiset sitoumukset».

Valtion suhdannerahasto perustettiin joulukuun 30 päivänä 1969 annetulla lailla. Suhdannerahaston sulkutili Suomen Pankissa oli vuoden 1970 lopussa tyhjä, sillä rahastoon kertomusvuonna siirretty pääoma, 100 milj. markkaa, oli pankin toimesta kokonaan sijoitettu ulkomaisiin saataviin.

Asetelman ulkopuolelle jäävät pankin omistamat valtion obligaatiot. Asetelmaan ei myöskään sisälly Suomen Pankin valtiolle vuoden 1966 joulukuussa myöntämä 300 milj. markan laina. Sen jäljellä olevan määrän, yhteensä 100 milj. markkaa, valtio maksoi lainaehtojen mukaisesti vuoden aikana takaisin.

Pankkien tilit

	31.12.1969	31.12.1970 milj. mk	Muutos
Diskonttatut vekselit	—	827.0	+ 827.0
Rediskonttatut vekselit	550.3	8.8	—541.5
Indeksitasauksittilit	86.8	3.2	— 83.6
Vastaavat	637.1	839.0	+ 201.9
Postipankin shekkilit	3.6	3.7	+ 0.1
Yksityisten rahalaitosten shekkilit	10.1	1.1	— 9.0
Kassavarantotalletukset	91.3	—	— 91.3
Mortgage Bank of Finland Oy	0.9	0.6	— 0.3
Vastattavat	105.9	5.4	—100.5
Pankkien nettovelka	531.2	833.6	+ 302.4

Vuoden alusta toteutettu teknillinen uudistus keskuspankkiluoton myöntämisessä liikepankeille johti siihen, että näiden velka Suomen Pankille jo tammikuun aikana muuttui valtaosaltaan diskonttoluotoksi. Vuoden lopussa oli diskontattuja vekseleitä 827.0 milj. markkaa, kun rediskontattujen vekselien määrä oli vain 8.8 milj. markkaa. Tämän teknillisen uudistuksen merkitystä osoittaa se, että vuoden aikana diskontattujen ja rediskontattujen vekselien lukumäärä oli vain 1 532 kappaletta, kun vastaava rediskontattujen vekselien määrä vuonna 1969 oli ollut 24 992 kappaletta.

Vakauttamissopimukseen liittynyt rahalaitosten indeksitasausvelka Suomen Pankille väheni 83.6 milj. markkaa ja sitä oli vuoden lopussa jäljellä 3.2 milj. markkaa. Rahalaitosten kassavarantotalletuksia Suomen Pankissa oli vuoden alussa 91.3 milj. markkaa, jotka pankki sopimuksen mukaisesti palautti rahalaitoksille helmikuussa ja elokuussa. Yksityisten rahalaitosten shekkilit supistuivat 9.0 milj. markkaa, joten tileillä oli vuoden lopussa varoja 1.1 milj. markkaa.

Rahalaitosten nettovelka Suomen Pankille lisääntyi vuoden aikana 302.4 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 833.6 milj. markkaa. Tällöin ei ole otettu lukuun pankin omistuksessa olevia eri raha- ja luottolaitosten obligaatioita eikä toiselta puolen näille myytyjä Suomen Pankin talletustodistuksia.

Rahalaitosten asemaa tarkasteltaessa on lisäksi otettava huomioon ne asetelmaan sisällyttämättömät vastuut, jotka ovat syntyneet eri rahoitusjärjestelyjen yhteydessä. Suomen Pankin ostamia vekseleitä, joiden maksamisesta rahalaitokset ovat vastuussa, ovat jo mainitut uusvientiluottovekselit ja vuoden 1963 toimitusluottojärjestelyyn liittyvät vekselit samoin kuin ulkomaan valuutan määräiset vientivekselit. Näistä viimeksi mainitut muodostavat pääosan tase-erästä »ulkomaiset vekselit». Vastuusiin kuuluvat myös vuoden 1967 toimitusluottojärjestelyyn liittyvät lainat, jotka on annettu asianomaisten rahalaitosten takuuta vastaan, sekä rahalaitoksilta termiinehdoin ostetut obligaatiot.

Yritysten tilit

	31.12.1969	31.12.1970 milj. mk	Muutos
Markkamääräiset vekselit	191.6	136.6	— 55.0
Shekkitilit	0.2	0.2	—
Ulkomaan rahan määräiset vekselit	7.3	—	— 7.3
Lainat	127.5	146.1	+ 18.6
Muita saatavia	134.3	99.7	— 34.6
Vastaavat	460.9	382.6	— 78.3
Shekkitilit	1.0	1.9	+ 0.9
Muita vaadittaessa maksettavia sitoumuksia	1.1	0.9	— 0.2
Määräaikaista kotimaisia sitoumuksia	12.5	311.3	+ 298.8
Vastattavat	14.6	314.1	+ 299.5
Nettoluotonanto yrityksille	446.3	68.5	— 377.8

Pankin yksityisten asiakkaiden markkamääräinen vekseliluotto supistui vuoden aikana 55.0 milj. markkaa. Liikepankkien välittämien uusvientiluottojen käytössä oleva määrä aleni 7.2 milj. markkaa ja oli vuoden päättyessä 66.0 milj. markkaa. Ulkomaan rahan määräiset vekselit, yhteensä 7.3 milj. markkaa, erääntyivät kaikki vuoden aikana. Nämä vekselit olivat Suomen Pankin välittämien Maailmanpankin luottojen katevekseleitä. Yksityisille asiakkaille myönnettyt lainat lisääntyivät 18.6 milj. markkaa. Pääosan lainoista muodostivat vuoden 1967 toimitusluottojärjestelyyn liittyvät lainat. Näiden määrä lisääntyi vuoden aikana 17.7 milj. markkaa ja oli vuoden päättyessä 96.6 milj. markkaa.

Asetelmaan sisältyvät määräaikaista kotimaiset sitoumukset lisääntyivät vuoden aikana 12.5 milj. markasta 311.3 milj. markkaan. Uusia investointitalletuksia kertyi vuoden aikana 81.0 milj. markkaa. Kun vanhat investointitalletukset supistuivat 2.1 milj. markkaa 10.4 milj. markkaan, oli inves-

tointitalletusten määrä vuoden päättyessä 91.4 milj. markkaa. Vuoden lopussa sisältyi määräaikaisiin kotimaisiin talletuksiin suhdannetalletuksia 218.2 milj. markkaa ja ns. alushankintatalletuksia 1.7 milj. markkaa.

Suomen Pankin koko nettoluotonanto yksityisille asiakkaille supistui vuoden aikana 377.8 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 68.5 milj. markkaa.

Muut tilit

Niistä vastaaviin kuuluvista tase-eristä, jotka eivät esiinny edellä tarkastelluissa asetelmissä, voidaan kotimaisten obligaatioiden määrän todeta supistuneen vuoden aikana 62.4 milj. markkaa 64.1 milj. markkaan. Taseessa »muihin varoihin» kirjattu metalliraha on pankin kassassa olevaa rahaa. Liikkeessä olevan metallirahan määrä, jonka arvoa ei kirjata pankin taseeseen, kasvoi vuoden aikana 111.9 milj. markasta 127.4 milj. markkaan. Liikkeessä olevan metallirahan kehitys ja koostumus esitetään taulukoissa 7 ja 9.

Taseen mukaan liikkeessä oleva setelistö oli vuoden lopussa 1 343.8 milj. markkaa. Tämän lisäksi tase-erään »muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset» sisältyy vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä 9.6 milj. markkaa. Kun nämä vanhanmalliset setelit otetaan huomioon, oli koko liikkeessä olevan setelistön määrä vuoden lopussa 1 353.4 milj. markkaa. Vuoden aikana setelistö kasvoi 45.2 milj. markkaa eli 3.5 %.

Pankin kantarahasto korotettiin eduskunnan päätöksellä 300 milj. markasta 600 milj. markkaan. Näkyvien omien varojen suuruus ilman tilivuoden voittoa oli tilinpäätöksen mukaan 600.3 milj. markkaa eli 127.6 milj. markkaa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Lisäys johtui siitä, että vararahastoon siirrettiin vuoden alussa puolet edellisen vuoden voitosta, minkä lisäksi pääomankorotukseen käytettiin 100.0 milj. markkaa arvonjärjestelytileiltä. Arvonjärjestelytilit vähenivät 405.6 milj. markasta 404.1 milj. markkaan.

Suomen Pankin tulostase on esitetty taulukossa 3. Tuotot lisääntyivät edellisestä vuodesta 37.6 milj. markkaa. Korot kotimaisesta lainausliikkeestä kasvoivat 13.1 milj. markkaa ja korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta 14.1 milj. markkaa. Korot obligaatioista lisääntyivät 10.2 milj. markkaa. Pankin kokonaiskulut olivat 62.1 milj. markkaa eli 29.5 milj. markkaa suuremmat kuin edellisellä vuonna. Korot talletuksista nousivat 18.8 milj. markkaa, kun taas korot ulkomaisista luotoista vähenivät 0.4 milj. markkaa.

Pankin voitto oli 63.4 milj. markkaa. Pankin ohjesäännön mukaisesti puolet siitä on siirretty vararahastoon. Voiton toisen puolen käytöstä päättää eduskunta.

VI. SUOMEN SUHTEET KANSAINVÄLISIIN RAHALAITOKSIIN

Suomen Pankki hoitaa yhteydet Kansainväliseen Valuuttarahastoon, Maailmanpankkiin (Kansainväliseen Jälleenrakennuspankkiin), Kansainväliseen Rahoitusyhtiöön ja Kansainväliseen Kehittämisyhteistön, joiden jäsen Suomi on, samoin kuin Kansainväliseen Järjestelypankkiin, jossa Suomen Pankki itse on osakkaana. Edellä mainittujen lisäksi Suomi on jäsenenä Aasian Kehityspankissa.

Kansainvälinen Valuuttarahasto (IMF)

Kansainvälisen Valuuttarahaston (International Monetary Fund) peruskirja allekirjoitettiin joulukuun 27 päivänä 1945 ja rahasto aloitti toimintansa seuraavan vuoden maaliskuun 9 päivänä. Se perustettiin edistämään kansainvälistä valuuttapoliittista yhteistyötä suotuisten edellytysten luomiseksi kansainvälisen kaupan nopealle kasvulle sekä jäsenmaiden sisäiselle taloudelliselle kehitykselle. Tarkoituksenaan toteuttaa rahasto luovuttaa jäsenosuuksina koottuja varojaan ns. yleistilinsä välityksellä lyhytaikaisina lainoina tilapäisiksi katsottaviin maksutasevaikeuksiin joutuneille jäsenmailleen, toimii neuvottelu- ja yhteistyökeskuksena, antaa taloudellista asiantuntija-apua sekä suorittaa toimialaansa liittyvää tutkimus- ja koulutustyötä. Yleistilin lisäksi Valuuttarahasto hoitaa ns. erityisnostotiliä, joka perustettiin heinäkuun 28 päivänä 1969 voimaanastuneen sopimusartikloiden muutoksen yhteydessä. Tämän tilin kautta jaetaan järjestelmään osallistuville rahaston jäsenmaille näiden kansainvälisen maksuvalmiuden vahvistamiseksi tarkoitetut erityiset nosto-oikeudet.

Rahaston jäsenistö kasvoi kertomusvuoden aikana kahdella jäsenmaalla, joita vuoden lopussa oli kaikkiaan 117. Suomi liittyi rahaston jäseneksi vuonna 1948 allekirjoittaen sopimusartiklat tammikuun 14 päivänä.

Rahaston jäsenosuudet suoritetaan siten, että kukin jäsen maksaa 25 % osuudestaan kultana ja 75 % omana valuuttanaan. Rahaston sopimusartikloiden mukaisesti jäsenosuuksien suuruus on tarkistettava vähintään

joka viides vuosi. Suomen jäsenosuus oli aluksi 38 milj. dollaria, joka syyskuussa 1959 nostettiin 57 milj. dollariin. Seuraavassa viisivuotistarkistuksessa maaliskuun 21 päivänä 1966 korotettiin Suomen jäsenosuus 125 milj. dollariin eli 525 milj. markkaan. Kertomusvuoden helmikuun 9 päivänä Valuuttarahaston hallintoneuvosto hyväksyi johtokunnan tekemän ehdotuksen jäsenosuuksien korottamiseksi siten, että niiden summa nousisi 21.3 miljardista dollarista 28.9 miljardiin dollariin. Suomen osuus tästä korotuksesta oli 65 milj. dollaria, joka joulukuun 1 päivänä suoritettiin siten, että Suomen Pankki siirsi neljänneksen korotuksesta eli 16.25 milj. dollaria Valuuttarahastolle kultana omasta varannostaan ja hyvitti lopun eli 48.75 milj. dollaria markkoina Valuuttarahaston tilille kirjoissaan. Suomen jäsenosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa on korotuksen jälkeen 190 milj. dollaria eli 798 milj. markkaa.

Jäsenosuuksina kertyneitä varoja oli rahastolla vuoden 1970 päättyessä käytettävissään 28.4 miljardia dollaria vastaava määrä. Jäsenmaat nostivat rahastosta valuuttoja kertomusvuoden aikana 1.8 miljardin dollarin arvosta. Kun aikaisempien nostojen takaisinmaksuina rahastolle palautui valuuttoja samana aikana 1.4 miljardin dollarin arvosta, vastasi jäsenmaiden käytössä oleva määrä vuoden lopussa 4.9 miljardia dollaria.

Rahaston yleistilin varojen käyttö on useimmiten sidottu ns. valmiusluottojen puitteisiin. Kertomusvuoden aikana ei Suomella ollut käytössään yleistilin varoja. Sitä vastoin Valuuttarahasto lisäsi markkojen käyttöä muiden jäsenmaiden nostoihin 10.4 milj. dollaria eli 43.6 milj. markkaa. Kun rahasto samanaikaisesti osti 4.8 milj. markkaa luovuttamalla erityisiä nosto-oikeuksia 1.1 milj. yksikköä, oli Suomen superkultaosuuden nettomääräinen lisäys 9.2 milj. dollaria eli 38.8 milj. markkaa. Rahaston markka-saatavat olivat kertomusvuoden lopussa 65 % maamme jäsenosuudesta.

Kertomusvuoden lopussa oli erityisiä nosto-oikeuksia koskevan järjestelmän osanottajiksi liittynyt 109 Valuuttarahaston jäsenmaata. Suomen osanottoilmoitus jätettiin rahastolle syyskuun 26 päivänä 1969. Erityisiä nosto-oikeuksia ensimmäisen kerran jaettaessa 1. 1. 1970 osoitettiin niitä Suomelle 21 milj. yksikköä, jonka lisäksi niitä vuoden kuluessa ostettiin muilta osanottajilta ja Valuuttarahastolta sekä saatiin korkoina yhteensä 2.3 milj. yksikköä. Joulukuun 31 päivänä oli maamme virallisesta valuuttavarannosta erityisiä nosto-oikeuksia näin ollen 23.3 milj. yksikköä, eli 98.0 milj. markkaa.

Rahaston sopimusartikloiden XIV artiklan edellyttämästä ja marraskuussa 1969 pidetystä Suomen konsultaatiosta tehty raportti käsiteltiin rahaston johtokunnassa helmikuun 20 päivänä. Rahaston virkamiesten esittämä päätösehdotus hyväksyttiin sellaisenaan.

Rahaston hallintoneuvoston vuosikokous pidettiin Kööpenhaminassa syyskuun 21 ja 25 päivän välisenä aikana. Hallintoneuvoston jäsenenä

toimi kertomusvuonna Suomesta Suomen Pankin johtokunnan vt. puheenjohtaja, filosofian tohtori REINO ROSSI elokuun 27 päivään saakka varamiehenään Suomen Pankin johtaja JOUKO J. VOUTILAINEN, M.A. Sanotusta päivästä vuoden loppuun asti kuuluivat hallintoneuvostoon Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja, filosofian tohtori MAUNO KOIVISTO ja hänen varamiehenään pankin johtokunnan jäsen, kauppatieteiden tohtori JAAKKO LASSILA. Vuosikokoukseen osallistuivat tri KOIVISTO ja tri LASSILA sekä neuvonantajina johtajat JOUKO J. VOUTILAINEN ja JORMA ARANKO Suomen Pankista samoin kuin Kansainvälisen Valuuttarahaston johtokunnan Pohjoismaita edustava jäsen, valtiotieteen maisteri EERO ASP.

Viiden Pohjoismaan yhteisesti valitsemana rahaston johtokunnan varsinaisena jäsenenä toimi kertomusvuoden lokakuun viimeiseen päivään saakka EERO ASP Suomesta sekä siitä eteenpäin ERIK BROFOSS Norjasta. Varajäsenenä toimi koko vuoden SIGURGER JÓNSSON Islannista.

Maailmanpankki (Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki, IBRD)

Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki (International Bank for Reconstruction and Development) eli Maailmanpankki perustettiin samanaikaisesti Kansainvälisen Valuuttarahaston kanssa joulukuun 27 päivänä 1945. Suomi liittyi pankin jäseneksi vuonna 1948. Vuonna 1966 tapahtuneen osakeosuuden korotuksen jälkeen Suomen jäsenosuus on pysynyt muuttumattomana eli 133.3 miljoonana dollarina. Jäsenosuuksien yhteismäärä oli kertomusvuoden päättyessä yli 23 miljardia dollaria, josta Suomen osuus on 0.58 %. Pankin jäsenmäärä oli samana ajankohtana 115.

Kertomusvuoden viimeisenä päivänä astui voimaan päätös pankin peruspääoman korottamisesta 24 miljardista dollarista 27 miljardiin dollariin.

Suomen jäsenosuudesta on kultana ja dollareina suoritettu 1 % eli 1 333 000 dollaria sekä markkoina Maailmanpankin tilille Suomen Pankissa 9 % jäsenosuudesta. Vuoden 1969 heinäkuussa tämän tilin saldo luovutettiin vapaasti vaihdettavaksi. Suomen merkitsemien osuuksien maksamatta oleva 90 %:n suuruinen osa voidaan määrätä maksettavaksi ainoastaan Maailmanpankin omien sitoumusten täyttämisen sitä vaatiessa.

Jäsenvaltiot eivät osallistu Maailmanpankissa pankin tulo- ja menoarvion rahoittamiseen, vaan pankki hoitaa kaikki hallintokulunsa juoksevilla tuloillaan.

Antolainaukseensa tarvittavat varat pankki saa omasta pääomastaan, mutta ennen kaikkea kansainvälisillä pääomamarkkinoilla myymistään obligatioista. Tällä tavalla pankki ensiluokkaista arvontoa markkinoilla uuttivana lainanottajana voi kerätä julkisten ja yksityisten sijoittajien

pääomia, joita ei ehkä muulla tavalla saataisi käytettäväksi esim. kehitysmaille annettaviin lainoihin. Siten Suomen Pankkikin on merkkinnyt nimiinsä obligaatioita Maailmanpankin keskuspankeille ja eri maiden valtionelimille sekä muille kansainvälisille järjestöille markkinoimia obligaatiolainoja.

Seuraava asetelma esittää eräitä tietoja Suomen Maailmanpankilta saamista lainoista joulukuun 31 päivänä 1970.

Lainasopimus allekirjoitettu	Nimellis- arvo \$	Korko %	Laina- aika, vuotta	Kuoletuksat 31. 12. 1970 mennessä \$	Käytössä 31. 12. 1970 \$	Nostamatta 31. 12. 1970 \$
1. 8. 1949	12 500 000	4	15	12 500 000	—	—
17. 10. 1949	2 300 000	3	2	2 300 000 ¹	—	—
30. 4. 1952	20 000 000	4 $\frac{3}{4}$	18	20 000 000	—	—
13. 11. 1952	3 479 464	4 $\frac{3}{4}$	18	3 479 464 ²	—	—
24. 3. 1955	12 000 000	4 $\frac{5}{8}$	15	12 000 000	—	—
22. 5. 1956	15 000 000	4 $\frac{3}{4}$	20	8 907 000	6 093 000	—
16. 3. 1959	37 000 000	5 $\frac{3}{4}$	15	22 213 000	14 787 000	—
9. 8. 1961	25 000 000	5 $\frac{3}{4}$	15	10 395 000	14 605 000	—
15. 8. 1962	25 000 000	5 $\frac{3}{4}$	20	5 050 000	19 950 000	—
18. 9. 1963	7 000 000	5 $\frac{1}{2}$	16	2 512 900	4 487 100	—
10. 7. 1964	28 500 000	5 $\frac{1}{2}$	15	5 534 000 ³	22 966 000	—
30. 6. 1965	14 000 000	5 $\frac{1}{2}$	17	3 905 186 ⁴	10 094 814	—
27. 4. 1966	20 000 000	6	15	1 695 000	18 305 000	—
24. 1. 1969	22 000 000	6 $\frac{1}{2}$	17	144 000	15 946 404	5 909 596
15. 10. 1970	20 000 000	7 $\frac{1}{4}$	17	—	—	20 000 000
	263 779 464			110 635 550	127 234 318	25 909 596
	mk 1 107 873 749			464 669 310	534 384 136	108 820 303

Kertomusvuoden aikana Suomi sai Maailmanpankilta viidennentoista lainansa, määrältään 20 milj. dollaria. Laina myönnettiin lokakuussa Teollistamisrahasto Oy:lle, ja se oli tämän kehitysluottolaitoksen neljäs laina pankilta. Syyskuussa pankin antolainauskorko nostettiin 7 %:sta 7 $\frac{1}{4}$ %:iin, koska kansainvälisillä markkinoilla vallitseva korkea korkotaso oli nostanut pankin ottolainauskustannuksia.

Suomen Maailmanpankilta vuoden 1970 loppuun mennessä saamien viidennentoista lainan yhteenlaskettu määrä on 263 779 464 dollaria, joka markan kansainvälisen perusarvon mukaan vastaa 1 108 milj. markkaa. Maailmanpankin lainoja käytetään sitä mukaa kuin niihin liittyvät investoinnit edistyyvät, joten viime vuosina myönnettyistä lainoista oli vielä kertomusvuoden päättyessä nostamatta lähes 26 milj. dollaria.

Vuoden aikana neuvoteltiin myös uuden lainan saamisesta Maailmanpankilta Suomen tieverkoston kehittämiseen ja parantamiseen. Syys—loka-

Tästä peruutuksia \$ 197 869. — ² Tästä peruutuksia \$ 1 416. — ³ Tästä peruutuksia \$ 45 834. — ⁴ Tästä peruutuksia \$ 7 500.

kuun aikana vieraili Suomessa pankin taloudellinen valtuuskunta tehtäväänsä laatia kertomus maamme viimeaikaisesta kehityksestä ja lähitulevaisuuden kehitysnäkymistä.

Maaailmanpankin hallintoneuvoston vuosikokous pidettiin Kööpenhaminassa syyskuun 21 ja 25 päivän välisenä aikana. Vuosikokouksessa edusti Suomea valtiovarainministeri, valtiotieteen kandidaatti CARL OLOF TALLGREN ja hänen varamiehenään valtiovarainministeriön yleisen osaston päällikkö, hallitusneuvos OSMO KALLIALA. Valtuuskunnan neuvonantajina toimivat johtajat JORMA ARANKO ja JOUKO J. VOUTILAINEN Suomen Pankista sekä Suomen Vientiluotto Oy:n toimitusjohtaja, valtiotieteen maisteri EERO ASP.

Maaailmanpankin johtokunnan kaikkien viiden Pohjoismaan yhteisesti valitsemana varsinaisena jäsenenä toimi lokakuun 31 päivään saakka ERIK L. KARLSSON Ruotsista sekä vastaavana johtokunnan varajäsenenä ERIK HAUGE Tanskasta. Marraskuun 1 päivänä alkaneelle uudelle kaksivuotiselle toimikaudelle valittiin valtiovarainministeriön kansantalousosaston päällikkö, ylijohtaja ERIK TÖRNQVIST johtokunnan varsinaiseksi jäseneksi ja CARL ÖHMAN Ruotsista johtokunnan varajäseneksi. Pankin hallintoneuvostossa edusti Suomea elokuun 26 päivään saakka Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja, filosofian tohtori MAUNO KOIVISTO ja hänen varamiehenään Pankkitarkastusviraston ylijohtaja, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti JUSSI LINNAMO. Elokuun 27 päivänä nimitettiin valtiovarainministeri, valtiotieteen kandidaatti CARL OLOF TALLGREN uudeksi Suomen edustajaksi pankin hallintoneuvostoon ja hänen varamieheksen valtiovarainministeriön yleisen osaston päällikkö, hallitusneuvos OSMO KALLIALA.

Kansainvälinen Rahoitusyhtiö (IFC)

Maaailmanpankin yhteyteen perustettiin vuonna 1956 Kansainvälinen Rahoitusyhtiö (International Finance Corporation) 100 miljoonan dollarin pääoman turvin. Rahoitusyhtiön tarkoituksena on sijoittaa varoja jäsenmaissa toimiviin yksityisiin yrityksiin ja teollisuuden pitkäaikaisesta rahoituksesta huolehtiviin ns. kehitysluottolaitoksiin, jotka sijaitsevat kehitysmaissa tai kehitysalueilla. Rahoitusyhtiö voi sijoittaa pääomia yrityksiin myös ilman jäsenvaltion antamia takuita tai kiinnityksiä, mitä ei Maaailmanpankki lainaustoiminnassaan voi tehdä. Korkoprosentti saattaa Rahoitusyhtiön lainoissa olla riskistä riippuen vastaavasti korkeampi kuin on laita Maaailmanpankin lainoissa. Yhtiön joustavat ja kuhunkin tilanteeseen erityisesti sovitettut lainaehdot edellyttävät yleensä tiettyä kiinteätä korkoa, joka pysyttelee tavallisesti lähellä asianomaisen lainansaajamaan pankkien

antolainauskorkoa, taikka osallistumista lainansaajayhtiön osakepääomaan tai yhtiön tuottoon.

Suomen jäsenosuus Kansainvälisessä Rahoitusyhtiössä on 421 000 dollaria, joka vastaa markan nykyisen kansainvälisen perusarvon mukaan 1 768 200 markkaa. Jäsenosuus maksettiin kertakaikkisena suorituksena Suomen liittyessä yhtiön jäseneksi sen perustamisvuonna 1956.

Rahoitusyhtiöön liittyi vuoden 1970 aikana jäseniksi kolme uutta maata, joten jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 95. Rahoitusyhtiön pääoma oli samana ajankohtana 107 milj. dollaria. Tämän lisäksi Rahoitusyhtiö on saanut Maailmanpankilta lainaustoimintaansa varten varoja 200 milj. dollarin arvosta.

Suomen edustajina Rahoitusyhtiön hallintoneuvostossa ja johtokunnassa toimivat *ex officio* vastaavissa Maailmanpankin elimissä toimivat Suomen edustajat.

Rahoitusyhtiö on antanut suomalaisille teollisuusyryityksille tähän mennessä kaikkiaan kolme lainaa, jotka kaikki on jo maksettu takaisin.

Teollistamisrahasto Oy:n osakkeisiin Rahoitusyhtiö on sijoittanut varojaan 502 000 markan arvosta ja Huhtamäki-yhtymä Oy:n osakkeisiin 320 000 markkaa.

Kansainvälinen Kehittämisyhteisö (IDA)

Suomi liittyi Kansainväliseen Kehittämisyhteisöön (International Development Association) kantajäsenenä sen perustamisvuonna 1960. Yhteisöön liittymisen ehtona on, että asianomainen maa on jäsenenä myös Kansainvälisessä Jälleenrakennuspankissa. Kehittämisyhteisöön kuului kertomusvuoden päättyessä 107 maata. Yhteisön peruspääoma on noin 1 miljardi dollaria. Peruspääoma on jaettu jäsenvaltioiden kesken suhteessa niiden osuuksiin Maailmanpankissa.

Yhteisön peruspääomasta Suomen alkuperäisen jäsenosuuden määrä on 3.8 milj. dollaria. Sopimusartiklojen mukaan yhteisön varojen saanti ei rajoittuisi ainoastaan jäsenmaiden merkitsemiin osuuksiin, vaan aika ajoin varoja täydennettäisiin lähinnä taloudellisesti kehittyneiden maiden rahoitustuella. Tähän mennessä on suoritettu kaksi lisätäydennystä; Suomi on osallistunut lisäosuuksien merkintään 6.8 milj. dollarin arvosta. Vuoden 1969 joulukuussa ryhdyttiin yhteisön aloitteesta neuvotteluihin sen varojen kolmannesta lisäkorotuksesta. Neuvottelujen tuloksena yhteisön johtokunta päätti ehdottaa jäsenosuuksien korottamista vuosittain runsaat 800 milj. dollaria kolmivuotiskautena 1971—1973. Suomen osuus tästä korotuksesta olisi yhteensä 12.2 milj. dollaria eli 51 milj. markkaa.

Järjestön pääasiallisena tarkoituksena on myöntää erittäin pitkäaikaisia lainoja etupäässä vain pääomaköyhille kehitysmaille. Se pyrkii kaikessa toiminnassaan ja ratkaisuisaan siihen, että sen lainaehdot ovat joustavammat ja vähemmän maksutasetta rasittavia kuin tavanomaisten lainojen ehdot. Perustamisestaan lähtien Kehittämisyjärjestö on myöntänyt kehitysmaille lainoja noin 2.9 miljardin dollarin arvosta. Suomi ei ole saanut rahoituspua Kansainväliseltä Kehittämisyjärjestöltä.

Suomen edustajina Kansainvälisen Kehittämisyjärjestön hallintoneuvostossa ja johtokunnassa toimivat *ex officio* vastaavissa Maailmanpankin elimissä toimivat Suomen edustajat.

Aasian Kehityspankki (ADB)

Aasian Kehityspankin (Asian Development Bank) peruskirja astui voimaan elokuun 22 päivänä 1966, jolloin sen allekirjoittivat siihen liittyneet sopimusmaat. Kehityspankki aloitti varsinaisen toimintansa samana vuonna joulukuun 21 päivänä, toimipaikkanaan Manila Filippiineillä. Aasian Kehityspankkiin kuuluu kaikkiaan 35 maata, joista 13 on Aasian ulkopuolella olevia valtioita, lähinnä teollisuusmaita. Pankin peruspääomaksi määrättiin aluksi 1 miljardi dollaria, mikä sittemmin marraskuussa 1966 nostettiin 1.1 miljardiin dollariin. Tästä määrästä sopimusmaat olivat vuoden 1970 loppuun mennessä merkinneet 1 miljardi dollaria.

Aasian Kehityspankin kolmas vuosikokous pidettiin kertomusvuonna huhtikuun 9 ja 11 päivän välisenä aikana Söulissä. Suomea edustivat kokouksessa ministeri PENTTI UUSIVIRTA ulkoasiainministeriöstä ja valtiotieteen maisteri EERO ASF.

Aasian Kehityspankin tarkoituksena on toteuttaa ohjelmassaan alueellista kehitysyhteistyötä suuntaamalla kehitysohjelmiin tarkoitettuja julkisia ja yksityisiä pääomasijoituksia Aasian ja Kauko-idän alueille. Pankki käyttää tämän ohella myös omia varojaan alueensa köyhien maiden kehitysuunnitelmien rahoittamiseen. Kehityspankki pyrkii sopimusartiklojensa mukaisesti kehittämään taloudellista tutkimustyötä ja antamaan teknillistä apua sen toimintapiiriin kuuluviissa jäsenmaissa.

Suomi on merkinnyt Aasian Kehityspankin osakepääomasta 5 milj. dollaria, josta sopimusartiklojen mukaan puolet on ns. maksettavaa osakepääomaa toisen puolen muodostaessa pankin takuurahaston. Jäseneksi liittyessään Suomi sitoutui maksamaan viiden vuoden kuluessa 500 000 dollaria vuodessa, josta toisen puolen kultana tai vaihdettavina valuuttoina ja toisen puolen vaihdettavina markkoina. Suomi maksoi kertomusvuonna viidentenä vuosierämaksunaan 250 000 dollaria ja luovutti sopimusartiklojen 6. artiklan

3. kohdan mukaisesti Suomen Pankkiin Aasian Kehityspankin lukuun talletettavaksi korottoman, ei-siirrettävän ja vaadittaessa maksettavan valtion velkakirjan, määrältään 1 049 992.50 markkaa. Vaadittaessa maksettava osakepääoman osa, 2.5 milj. dollaria eli puolet jäsenosuudesta, jää takuusitoumukseksi, jonka Kehityspankki voi pyytää maksettavaksi vain omien sitoumustensa täyttämisen sitä vaatiessa.

* * *

Seuraavassa esitetään yhdistelminä Suomen jäsenosuuden suuruus edellä käsitellyissä viidessä kansainvälisessä rahalaitoksessa, se tapa, millä nämä jäsenosuudet on suoritettu, sekä näiltä laitoksilta saatu rahoitusapu 31. 12. 1970 mennessä.

	IMF	IBRD	IFC	IDA	ADB ^a	Yhteensä ^a
	milj. mk					
Jäsenosuus	798.0	559.9	1.8	42.9 ¹	21.0	1 423.6
a) josta maksettu:						
— kultana tai vaihdettavina valuuttoina	199.2	5.6	1.8	18.7	5.2	230.5
— markkoina tilille Suomen Pankkiin	210.4	38.4	—	23.1	—	271.9
— valtion velkakirjoina .	388.4	9.4	—	1.1	5.2	404.1
— valtion vekseleinä	—	2.6	—	—	—	2.6
b) vielä erääntymättä	—	—	—	—	—	—
c) takuuveloitus	—	503.9	—	—	10.5	514.4
Saatu lainoina, luottoina ja sijoituksina	433.6	1 107.9	12.3			1 553.8
— nostettu	433.6	999.1	11.5			1 444.2
— takaisin maksettu	433.6	464.7	11.5			909.8
— käytössä oleva määrä .	—	534.4	—			534.4
— vielä nostamatta	—	108.8	—			108.8
— sijoituksina	—	—	0.8			0.8

Kansainvälinen Järjestelypankki (BIS)

Kansainvälisen Järjestelypankin (Bank for International Settlements), jonka toimipaikkana on Basel, osakkeenomistajien piiri laajeni kertomusvuoden aikana, kun edellisenä vuonna suoritettuna osakepääoman korotuksen yhteydessä tarkoitukseen varattuja osakkeita myytiin Kanadan, Japanin ja Australian keskuspankeille. Suomen Pankin omistuksessa oli 10 008 osa-

¹ Tästä määrästä on varsinainen jäsenosuus 16.1 milj. mk ja lisärahoitusosuus 26.8 milj. mk.

^a Luvut on pyöristetty erikseen, minkä vuoksi niiden summa ei täsmää jäsenosuuden kanssa.

ketta, joista 8 000:een liittyi äänioikeus. Osinkoa järjestelypankki jakoi 56.25 kultafrangia osakkeelta eli 9 % maksetulle pääomalle.

Kertomusvuonna Kansainvälinen Järjestelypankki jatkoi toimintaansa entisissä puitteissaan. Samoin jatkui Järjestelypankin ja Suomen Pankin välinen yhteistyö. Pankin vuosikokouksessa Baselissa kesäkuun 8 päivänä edusti Suomen Pankkia johtokunnan puheenjohtaja, filosofian tohtori MAUNO KOIVISTO.

Taulukot:

Suomen Pankin toiminta

Taulukoissa on kaikki Suomen rahan määrät ilmaistu uutena rahayksikkönä. Aikaisemmilta vuosilta esitetyt rahamäärät on muunnettu nykymarkoiksi 1 nykymarkan vastatessa 100 vanhaa markkaa. Muuntaminen on suoritettu myös valuuttakursseja koskevassa taulukossa 12. Rahatilastoa koskevissa taulukoissa 7—9 on vanhan rahan määräiset nimellisarvot osoitettu merkinnöin vmk ja vp.

1. Omaisuustase vuosina 1963—1970

	31/12 1963	31/12 1964	31/12 1965	31/12 1966	30/12 1967	31/12 1968	
VASTAAVA							
1	<i>Kulta ja ulkomaiset saatavat</i>	817.8	1 049.7	944.7	637.2	798.8	1 477.4
2	Kulta ¹	134.5	189.6	267.5	143.9	188.8	189.5
3	Erityiset nosto-oikeudet	—	—	—	—	—	—
4	Kultaosuus Kansainvälisessä Va- luuttarahastossa	—	—	45.6	100.0	—	—
5	Ulkomaiset valuutat	617.7	783.8	547.8	312.0	512.3	1 163.0
6	Ulkomaiset vekselit	26.2	29.7	54.7	56.4	72.5	76.1
7	Ulkomaiset obligaatiot	39.4	46.6	29.1	24.9	25.2	48.8
8	<i>Saatavat kotimaisilta pankeilta</i>	325.3	448.4	640.6	915.2	867.5	725.1
9	Diskontatut vekselit	—	—	—	—	—	—
10	Rediskontatut vekselit	325.3	448.4	640.6	915.2	867.5	617.7
11	Shekkitilit	—	—	—	—	—	107.4
12	<i>Muu luotonanto</i>	135.6	143.7	133.2	261.0	425.2	314.4
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
13	Ulkomaan rahan määräiset ..	68.7	55.2	45.5	36.3	122.5	25.1
14	Markkamääräiset	57.4	78.6	76.3	180.3	197.4	186.3
15	Lainat	9.5	9.9	11.4	44.4	105.3	103.0
16	<i>Muut varat</i>	129.1	76.0	57.8	312.1	545.7	221.3
17	Kotimaiset obligaatiot	89.5	35.8	36.9	284.8	370.5	135.7
18	Metalliraha	3.6	3.8	6.1	11.7	12.3	11.7
19	Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	—	—	—	—	—	—
20	Muut saatavat	36.0	36.4	14.8	15.6	162.9	73.9
21	Yhteensä	1 407.8	1 717.8	1 776.3	2 125.5	2 637.2	2 738.2
VASTATTAVA							
22	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	943.7	1 002.7	1 028.5	1 106.2	1 052.1	1 159.6
23	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	59.2	186.8	98.3	179.6	139.6	136.5
24	Valuuttatilit	18.2	84.7	30.5	51.1	64.7	56.5
25	Ulkomaiset markkatilit	33.6	28.5	25.2	26.3	24.1	18.0
	Shekkitilit						
26	Valtio	0.2	5.4	1.1	39.8	4.4	3.0
27	Postipankki	3.0	49.6	8.3	17.3	17.2	3.4
28	Yksityiset pankit	1.3	16.4	11.9	13.8	9.8	39.2
29	Muut	0.4	0.7	1.2	2.8	1.8	2.2
30	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	2.5	1.5	20.1	28.5	17.6	14.2
31	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	68.0	55.4	57.2	126.3	553.1	546.4
32	Ulkomaiset	66.9	54.3	45.6	84.6	339.5	21.4
33	Kotimaiset	1.1	1.1	11.6	41.7	213.6	525.0
34	<i>Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit</i>	—	—	—	—	—	—
35	<i>Osoitetut erityiset nosto-oikeudet</i>	—	—	—	—	—	—
36	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	141.0	261.8	165.1	266.9	422.0	400.3
37	<i>Oma pääoma</i>	195.9	211.1	427.2	446.5	470.4	495.4
38	Kantarahasto	100.0	100.0	300.0	300.0	300.0	300.0
39	Vararahasto	73.6	84.8	97.9	112.6	129.5	150.0
40	Käyttämättömät voittovarot ..	—	—	—	—	—	—
41	Tulostilit	22.3	26.3	29.3	33.9	40.9	45.4
42	Yhteensä	1 407.8	1 717.8	1 776.3	2 125.5	2 637.2	2 738.2

¹ Korotettu kirjanpitoarvo 31 päivästä joulukuuta 1965 lähtien.

Mmk

31/12 1969	31/12 1970	1970						
		3/1	15/1	23/1	30/1	6/2	13/2	
1 433.1	1 964.6	1 583.8	1 611.4	1 553.3	1 556.8	1 572.8	1 610.3	1
189.4	121.3	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	2
—	98.0	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	3
173.3	280.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	4
905.0	1 344.0	969.8	996.2	939.4	942.8	962.0	1 000.8	5
106.3	84.7	104.0	105.2	103.9	104.0	100.8	99.5	6
59.1	36.3	59.1	59.1	59.1	59.1	59.1	59.1	7
637.1	839.0	535.8	488.6	606.1	573.1	637.2	518.1	8
—	827.0	253.1	302.0	467.5	462.4	544.0	439.1	9
550.3	8.8	248.6	116.5	65.6	36.1	26.9	14.2	10
86.8	3.2	84.1	70.1	73.0	74.6	66.3	64.8	11
317.7	282.9	319.3	316.4	315.0	305.2	304.8	302.7	12
7.3	—	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3	13
191.6	136.6	190.6	187.8	184.2	183.3	182.2	179.2	14
118.8	146.3	121.4	121.3	123.5	114.6	115.3	116.2	15
626.9	689.2	507.4	550.8	535.7	642.0	521.7	615.5	16
126.5	64.1	78.1	122.0	106.4	211.8	90.7	186.2	17
5.5	7.7	6.6	8.7	10.5	11.2	11.4	11.8	18
351.7	517.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	19
143.2	99.7	71.0	68.4	67.1	67.3	67.9	65.8	20
3 014.8	3 775.7	2 996.3	2 967.2	3 010.1	3 077.1	3 036.5	3 046.6	21
1 298.4	1 343.8	1 190.0	1 159.2	1 154.1	1 177.5	1 144.3	1 158.8	22
123.5	125.6	100.0	101.4	137.2	73.8	73.7	70.1	23
81.0	94.1	71.8	64.4	51.8	45.4	37.7	37.6	24
12.2	11.6	12.8	13.3	11.3	11.2	16.1	15.8	25
3.7	2.1	0.4	0.2	33.1	1.1	1.6	0.3	26
3.6	3.7	0.7	0.5	29.3	4.2	0.2	0.5	27
10.1	1.1	—	10.1	—	—	5.8	2.8	28
1.0	2.5	1.1	1.0	1.2	1.1	1.1	0.9	29
11.9	10.5	13.2	11.9	10.5	10.8	11.2	12.2	30
307.6	632.6	312.8	317.4	326.8	431.7	435.8	436.9	31
7.7	—	7.7	7.7	7.7	7.7	7.7	7.7	32
299.9	632.6	305.1	309.7	319.1	424.0	428.1	429.2	33
351.7	517.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	34
—	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	35
405.6	404.1	424.7	419.1	420.7	421.8	409.3	406.4	36
528.0	663.7	528.9	530.2	531.4	532.4	533.5	534.5	37
300.0	600.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	38
172.7	0.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	39
—	—	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	40
55.3	63.4	0.9	2.2	3.4	4.4	5.5	6.5	41
3 014.8	3 775.7	2 996.3	2 967.2	3 010.1	3 077.1	3 036.5	3 046.6	42

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1963—1970

		1970					
		23/2	27/2	3/3	13/3	23/3	31/3
VASTAAVA							
1	<i>Kulta ja ulkomaiset saatavat</i>	1 668.0	1 705.8	1 664.0	1 669.3	1 637.8	1 641.2
2	Kulta	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4
3	Erityiset nosto-oikeudet	88.2	88.2	92.4	92.4	92.4	92.4
4	Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3
5	Ulkomaiset valuutat	1 058.6	1 090.9	1 043.3	1 044.9	1 010.4	1 013.7
6	Ulkomaiset vekselit	99.4	104.9	106.5	110.2	113.2	111.2
7	Ulkomaiset obligaatiot	59.1	59.1	59.1	59.1	59.1	61.2
8	<i>Saatavat kotimaisilta pankeilta</i>	507.7	539.3	639.0	516.7	649.4	687.1
9	Diskontatut vekselit	426.9	467.9	569.3	446.5	580.4	584.8
10	Rediskontatut vekselit	11.8	8.7	8.5	10.7	10.8	4.2
11	Shekkitilit	69.0	62.7	61.2	59.5	58.2	98.1
12	<i>Muu luotonanto</i>	312.9	310.8	311.1	306.7	300.4	298.0
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
13	Ulkomaan rahan määräiset ..	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3
14	Markkamääräiset	179.4	178.9	180.0	176.6	169.3	167.4
15	Lainat	126.2	124.6	123.8	122.8	123.8	123.3
16	<i>Muut varat</i>	597.9	614.3	560.4	624.0	756.2	724.2
17	Kotimaiset obligaatiot	169.0	186.7	133.7	197.6	331.3	301.4
18	Metalliraha	11.5	11.2	11.2	11.3	11.2	10.1
19	Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7
20	Muut saatavat	65.7	64.7	63.8	63.4	62.0	61.0
21	Yhteensä	3 086.5	3 170.2	3 174.5	3 116.7	3 343.8	3 350.5
VASTATTAVA							
22	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	1 148.6	1 208.9	1 157.9	1 159.0	1 147.7	1 189.6
23	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	160.3	185.5	234.4	177.5	264.7	124.0
24	Valuuttatilit	38.7	38.0	39.1	38.6	38.8	39.3
25	Ulkomaiset markkatilit	15.7	16.0	15.8	15.6	15.0	14.4
	Shekkitilit						
26	Valtio	27.1	18.2	15.3	13.5	14.1	12.1
27	Postipankki	66.1	78.3	149.2	96.2	183.5	45.9
28	Yksityiset pankit	—	22.2	2.2	1.8	1.6	—
29	Muut	1.1	1.2	1.0	0.7	0.7	1.3
30	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	11.6	11.6	11.8	11.1	11.0	11.0
31	<i>Määräaikaisten sitoumukset</i>	392.1	390.1	391.6	387.8	541.6	665.9
32	Ulkomaiset	7.7	7.7	7.7	7.7	7.7	7.7
33	Kotimaiset	384.4	382.4	383.9	380.1	533.9	658.2
34	<i>Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit</i>	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7
35	<i>Osoitetut erityiset nosto-oikeudet</i>	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2
36	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	409.8	408.6	412.8	413.3	409.6	389.3
37	<i>Oma pääoma</i>	535.8	537.2	537.9	539.2	540.3	541.8
38	Kantarahasto	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0
39	Vararahasto	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3
40	Käyttämättömät voittovarot ..	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7
41	Tulostilit	7.8	9.2	9.9	11.2	12.3	13.8
42	Yhteensä	3 086.5	3 170.2	3 174.5	3 116.7	3 343.8	3 350.5

Mmk

1970								
$\frac{8}{4}$	$\frac{15}{4}$	$\frac{23}{4}$	$\frac{30}{4}$	$\frac{8}{5}$	$\frac{15}{5}$	$\frac{22}{5}$	$\frac{29}{5}$	
1 685.3	1 661.8	1 689.0	1 678.4	1 698.7	1 705.0	1 750.0	1 723.6	1
189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	2
92.4	92.4	92.4	92.4	92.9	92.9	92.9	92.9	3
173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	4
1 052.0	1 020.3	1 042.6	1 029.4	1 050.9	1 060.2	1 104.4	1 081.0	5
117.0	125.2	130.1	132.7	131.1	128.1	128.9	126.2	6
61.2	61.2	61.2	61.2	61.1	61.1	61.1	60.8	7
528.9	478.5	559.1	618.4	616.6	502.9	628.8	583.5	8
461.2	418.6	485.0	552.8	562.9	454.7	577.0	531.4	9
6.6	5.3	24.1	7.3	4.3	2.8	7.7	8.3	10
61.1	54.6	50.0	58.3	49.4	45.4	44.1	43.8	11
293.8	276.2	274.9	280.7	280.5	274.9	273.9	274.0	12
7.3	5.4	4.6	4.6	4.6	4.6	4.6	4.6	13
164.3	161.3	160.7	157.2	157.0	150.8	151.1	151.3	14
192.2	109.5	109.6	118.9	118.9	119.5	118.2	118.1	15
721.2	762.6	771.6	742.7	723.0	807.1	734.5	826.8	16
297.8	343.2	353.6	325.0	305.0	391.7	319.4	411.1	17
10.7	11.2	11.3	10.7	10.1	10.5	10.4	10.7	18
351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	19
61.0	56.5	55.0	55.3	56.2	53.2	53.0	53.3	20
3 229.2	3 179.1	3 294.6	3 320.2	3 318.8	3 289.9	3 387.2	3 407.9	21
1 117.3	1 132.8	1 144.5	1 205.1	1 187.3	1 201.6	1 225.2	1 258.3	22
73.1	74.8	79.4	87.4	72.6	81.8	75.1	76.7	23
44.2	43.5	43.0	45.9	46.2	47.4	46.2	47.9	24
14.8	14.8	13.7	11.5	11.3	11.8	11.3	11.6	25
0.1	0.8	2.9	6.8	0.9	0.9	1.4	1.2	26
1.5	2.9	1.4	10.9	1.5	0.4	0.6	3.5	27
—	—	6.0	—	—	7.8	3.1	—	28
1.6	1.1	1.3	1.6	1.8	1.7	1.8	1.8	29
10.9	11.7	11.1	10.7	10.9	11.8	10.7	10.7	30
667.5	592.9	691.2	644.8	671.6	609.7	689.9	670.9	31
7.7	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7	32
659.8	588.2	686.5	640.1	666.9	605.0	685.2	666.2	33
351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	34
88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	35
389.1	394.8	394.4	396.8	400.4	408.6	407.7	411.2	36
542.3	543.9	545.2	546.2	547.0	548.3	549.4	550.9	37
300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	38
200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	39
27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	27.7	40
14.3	15.9	17.2	18.2	19.0	20.3	21.4	22.9	41
3 229.2	3 179.1	3 294.6	3 320.2	3 318.8	3 289.9	3 387.2	3 407.9	42

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1963—1970

		1970					
		³ / ₆	¹⁵ / ₆	²³ / ₆	³⁰ / ₆	³ / ₇	¹⁵ / ₇
VASTAAVA							
1	<i>Kulta ja ulkomaiset saatavat</i>	1 702.8	1 696.7	1 720.5	1 749.5	1 745.8	1 800.6
2	Kulta	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4
3	Erityiset nosto-oikeudet	92.9	92.9	92.9	92.9	92.9	92.9
4	Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3	173.3
5	Ulkomaiset valutat	1 073.3	1 068.8	1 099.4	1 130.4	1 156.7	1 213.0
6	Ulkomaiset vekselit	113.1	111.5	104.7	102.7	98.7	97.2
7	Ulkomaiset obligaatiot	60.8	60.8	60.8	60.8	34.8	34.8
8	<i>Saatavat kotimaisilta pankeilta</i>	606.2	630.0	763.3	636.6	660.9	553.9
9	Diskontatut vekselit	542.2	578.7	718.8	589.7	617.0	521.0
10	Rediskontatut vekselit	9.6	5.0	7.0	6.5	9.5	6.3
11	Shekkitilit	54.4	46.3	37.5	40.4	34.4	26.6
12	<i>Muu luotonanto</i>	268.4	267.4	274.3	267.8	270.9	272.2
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
13	Ulkomaan rahan määräiset ..	—	—	—	—	—	—
14	Markkamääräiset	150.9	151.0	157.7	150.7	153.8	155.8
15	Lainat	117.5	116.4	116.6	117.1	117.1	116.4
16	<i>Muut varat</i>	833.5	770.4	768.6	867.9	856.9	808.6
17	Kotimaiset obligaatiot	417.4	356.9	356.5	455.3	444.7	398.9
18	Metalliraha	11.4	11.4	9.9	10.4	10.2	10.5
19	Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7
20	Muut saatavat	53.0	50.4	50.5	50.5	50.3	47.5
21	Yhteensä	3 410.9	3 364.5	3 526.7	3 521.8	3 534.5	3 435.3
VASTATTAVA							
22	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	1 211.3	1 213.4	1 235.2	1 264.8	1 240.6	1 231.5
23	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	71.9	72.3	205.2	99.5	99.5	98.4
24	Valuuttatilit	43.8	44.9	73.1	74.3	69.8	71.0
25	Ulkomaiset markkatilit	11.9	12.0	12.3	10.9	11.6	11.3
	Shekkitilit						
26	Valtio	2.0	0.7	31.9	0.6	1.4	1.5
27	Postipankki	1.2	2.1	73.2	0.9	3.4	2.0
28	Yksityiset pankit	—	—	1.5	—	—	—
29	Muut	2.1	2.0	1.9	2.1	1.8	1.5
30	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	10.9	10.6	11.3	10.7	11.5	11.1
31	<i>Määräaikaaiset sitoumukset</i>	715.7	663.4	674.0	745.1	775.9	684.9
32	Ulkomaiset	—	—	—	—	—	—
33	Kotimaiset	715.7	663.4	674.0	745.1	775.9	684.9
34	<i>Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit</i>	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7	351.7
35	<i>Osoitetut erityiset nosto-oikeudet</i>	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2
36	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	419.7	421.8	417.4	416.4	449.3	450.0
37	<i>Oma pääoma</i>	552.4	553.7	555.0	556.1	529.3	530.6
38	Kantarahasto	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0
39	Vararahasto	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3
40	Käyttämättömät voittovarot ..	27.7	27.7	27.7	27.7	—	—
41	Tulostilit	24.4	25.7	27.0	28.1	29.0	30.3
42	Yhteensä	3 410.9	3 364.5	3 526.7	3 521.8	3 534.5	3 435.3

Mmk

1970								
$\frac{23}{7}$	$\frac{31}{7}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{14}{8}$	$\frac{21}{8}$	$\frac{31}{8}$	$\frac{8}{9}$	$\frac{15}{9}$	
1 790.6	1 762.2	1 757.2	1 772.0	1 762.3	1 793.8	1 800.3	1 787.4	1
189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	189.4	2
92.9	92.9	92.9	92.9	92.9	92.9	92.9	92.9	3
173.3	194.3	194.3	194.3	194.3	194.3	194.3	194.3	4
1 216.2	1 165.4	1 169.2	1 182.8	1 176.3	1 208.2	1 215.5	1 202.8	5
90.3	85.4	82.9	84.1	80.9	80.5	79.7	79.5	6
28.5	34.8	28.5	28.5	28.5	28.5	28.5	28.5	7
737.1	704.2	707.0	621.1	739.9	704.0	632.2	610.7	8
709.2	683.2	675.0	594.8	711.8	664.1	603.2	573.1	9
9.6	3.7	14.3	10.3	9.0	12.4	0.3	14.5	10
18.3	17.3	17.7	16.0	19.1	27.5	28.7	23.1	11
278.3	278.5	278.1	274.4	274.8	275.5	277.1	271.9	12
—	—	—	—	—	—	—	—	13
162.1	163.3	163.4	159.6	160.5	162.2	155.1	150.5	14
116.2	115.2	114.7	114.8	114.3	113.3	122.0	121.4	15
779.2	767.9	818.2	875.6	812.9	710.5	719.7	778.3	16
363.1	372.7	423.7	480.7	425.3	321.2	330.3	392.9	17
10.5	10.7	10.3	10.8	10.9	11.1	11.4	11.8	18
351.7	330.7	330.7	330.7	330.7	330.7	330.7	330.7	19
53.9	53.8	53.5	53.4	46.0	47.5	47.3	42.9	20
3 585.2	3 512.8	3 560.5	3 543.1	3 589.9	3 483.8	3 429.3	3 448.3	21
1 218.8	1 226.1	1 217.1	1 224.2	1 235.4	1 237.6	1 196.7	1 205.3	22
143.5	104.3	96.7	97.3	150.4	92.1	88.6	92.4	23
71.0	72.2	71.7	71.6	71.3	65.8	62.9	63.8	24
10.7	11.1	11.7	11.5	12.1	12.1	12.1	11.8	25
42.4	1.6	0.4	1.0	23.4	1.0	0.5	3.0	26
0.5	1.6	0.8	1.0	32.1	1.1	0.9	1.7	27
6.5	5.6	—	—	—	—	—	—	28
1.6	1.4	1.6	1.5	1.2	1.5	1.2	1.1	29
10.8	10.8	10.5	10.7	10.3	10.6	11.0	11.0	30
765.0	772.0	804.2	773.8	749.2	690.1	679.7	678.9	31
—	—	—	—	—	—	—	—	32
765.0	772.0	804.2	773.8	749.2	690.1	679.7	678.9	33
351.7	330.7	330.7	330.7	330.7	330.7	330.7	330.7	34
88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	35
486.2	458.5	490.3	494.4	500.0	507.7	506.8	512.9	36
531.8	533.0	533.3	534.5	536.0	537.4	538.6	539.9	37
300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	38
200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	39
—	—	—	—	—	—	—	—	40
31.5	32.7	33.0	34.2	35.7	37.1	38.3	39.6	41
3 585.2	3 512.8	3 560.5	3 543.1	3 589.9	3 483.8	3 429.3	3 448.3	42

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1963—1970

	1970						
	23/9	30/9	8/10	15/10	23/10	30/10	
VASTAAVA							
1	<i>Kulta ja ulkomaiset saatavat</i>	1 778.5	1 808.8	1 788.6	1 833.4	1 855.2	1 893.4
2	Kulta	189.4	189.4	189.4	189.5	189.5	189.5
3	Erityiset nosto-oikendet	97.7	98.0	98.0	98.0	98.0	98.0
4	Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	189.5	189.5	189.5	189.5	189.5	199.5
5	Ulkomaiset valuutat	1 192.5	1 219.1	1 201.6	1 246.3	1 271.6	1 300.5
6	Ulkomaiset vekselit	78.9	82.3	79.5	79.5	76.0	75.4
7	Ulkomaiset obligaatiot	30.5	30.5	30.6	30.6	30.6	30.5
8	<i>Saatavat kotimaisilta pankeilta</i>	732.4	717.0	679.4	642.0	784.6	757.8
9	Diskontatut vekselit	707.5	686.6	660.0	625.2	771.8	736.7
10	Rediskontatut vekselit	8.5	7.8	7.6	6.3	4.2	8.5
11	Shekkitilit	16.4	22.6	11.8	10.5	8.6	12.6
12	<i>Muu luotonantio</i>	270.8	266.0	268.2	266.7	266.8	267.3
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
13	Ulkomaan rahan määräiset ..	—	—	—	—	—	—
14	Markkamääräiset	150.2	146.7	148.7	150.1	150.2	150.1
15	Lainat	120.6	119.3	119.5	116.6	116.6	117.2
16	<i>Muut varat</i>	741.3	701.3	762.2	769.2	714.1	795.7
17	Kotimaiset obligaatiot	350.2	310.7	371.1	383.1	326.9	416.9
18	Metalliraha	12.6	12.4	12.1	12.6	13.6	14.9
19	Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	335.5	335.5	335.5	335.5	335.5	325.5
20	Muut saatavat	43.0	42.7	43.5	38.0	38.1	38.4
21	Yhteensä	3 523.0	3 493.1	3 498.4	3 511.3	3 620.7	3 714.2
VASTATTAVA							
22	<i>Liikkeessä olevat selekit</i>	1 197.6	1 225.7	1 207.1	1 215.3	1 230.9	1 262.8
23	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	<i>114.2</i>	<i>97.5</i>	<i>98.2</i>	<i>92.5</i>	<i>126.4</i>	<i>160.9</i>
24	Valuuttatilit	66.2	66.4	65.0	63.7	63.7	62.7
25	Ulkomaiset markkatilit	12.5	12.0	15.4	12.0	9.9	11.5
	Shekkitilit						
26	Valtio	23.1	2.8	3.8	3.1	35.8	70.3
27	Postipankki	0.4	2.5	0.7	0.8	3.5	3.2
28	Yksityiset pankit	—	—	—	—	—	—
29	Muut	1.7	2.5	1.6	2.0	2.0	1.8
30	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	10.3	11.3	11.7	10.9	11.5	11.4
31	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	<i>729.6</i>	<i>683.4</i>	<i>700.5</i>	<i>701.0</i>	<i>755.3</i>	<i>790.9</i>
32	Ulkomaiset	—	—	—	—	—	—
33	Kotimaiset	729.6	683.4	700.5	701.0	755.3	790.9
34	<i>Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit</i>	<i>335.5</i>	<i>335.5</i>	<i>335.5</i>	<i>335.5</i>	<i>335.5</i>	<i>325.5</i>
35	<i>Osoitetut erityiset nosto-oikeudet</i>	<i>88.2</i>	<i>88.2</i>	<i>88.2</i>	<i>88.2</i>	<i>88.2</i>	<i>88.2</i>
36	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	<i>516.7</i>	<i>520.5</i>	<i>524.4</i>	<i>532.4</i>	<i>535.3</i>	<i>534.6</i>
37	<i>Oma pääoma</i>	<i>541.2</i>	<i>542.3</i>	<i>544.5</i>	<i>546.4</i>	<i>549.1</i>	<i>551.3</i>
38	Kantarahasto	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0
39	Vararahasto	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3
40	Käyttämättömät voittovarot ..	—	—	—	—	—	—
41	Tulostilit	40.9	42.0	44.2	46.1	48.8	51.0
42	Yhteensä	3 523.0	3 493.1	3 498.4	3 511.3	3 620.7	3 714.2

Mmk

1970								
6/11	13/11	23/11	30/11	6/12	15/12	23/12	31/12	
1 857.3	1 879.9	1 868.3	1 847.3	1 843.7	1 844.4	1 918.6	1 964.6	1
189.5	189.5	189.5	189.5	121.3	121.3	121.3	121.3	2
98.0	98.0	98.0	98.0	98.0	98.0	98.0	98.0	3
199.5	199.5	199.5	199.5	267.7	267.7	280.3	280.3	4
1 263.3	1 284.6	1 272.5	1 250.0	1 247.7	1 247.2	1 301.3	1 344.0	5
76.5	78.6	78.6	80.1	78.8	80.0	81.2	84.7	6
30.5	29.7	30.2	30.2	30.2	30.2	36.5	36.3	7
840.0	708.4	826.0	871.6	891.4	937.4	986.4	839.0	8
824.6	685.7	802.6	817.5	865.4	911.3	954.4	827.0	9
9.4	14.9	11.0	7.7	6.4	6.4	4.1	8.8	10
6.0	7.8	12.4	46.4	19.6	19.7	27.9	3.2	11
286.4	282.7	272.8	262.8	266.0	267.3	268.3	282.9	12
—	—	—	—	—	—	—	—	13
148.2	144.1	135.1	134.4	138.1	139.5	137.2	136.6	14
138.2	138.6	137.7	128.4	127.9	127.8	131.1	146.3	15
707.9	763.9	798.6	787.4	920.0	912.2	770.0	689.2	16
329.9	386.9	425.8	415.4	343.4	337.6	209.4	64.1	17
15.5	14.5	13.9	13.5	12.3	11.8	6.9	7.7	18
325.5	325.5	325.5	325.5	530.3	530.3	517.6	517.7	19
37.0	37.0	33.4	33.0	34.0	32.5	36.1	99.7	20
3 691.6	3 634.9	3 765.7	3 769.1	3 921.1	3 961.3	3 943.3	3 775.7	21
1 238.8	1 237.5	1 230.3	1 279.0	1 347.1	1 410.2	1 450.1	1 343.8	22
168.5	111.6	249.3	204.7	99.8	102.0	1 30.6	125.6	23
64.8	68.0	71.2	73.2	71.8	73.1	100.0	94.1	24
11.7	11.9	12.4	11.4	11.5	11.5	11.9	11.6	25
70.2	19.2	149.5	61.5	1.8	3.1	4.3	2.1	26
7.5	0.2	3.2	45.0	0.8	0.9	0.5	3.7	27
1.1	—	—	—	—	—	—	1.1	28
2.1	1.9	1.8	2.3	2.5	2.0	1.7	2.5	29
11.1	10.4	11.2	11.3	11.4	11.4	12.2	10.5	30
789.8	789.9	789.7	798.1	793.0	762.9	712.0	632.6	31
—	—	—	—	—	—	—	—	32
789.8	789.9	789.7	798.1	793.0	762.9	712.0	632.6	33
325.5	325.5	325.5	325.5	530.3	530.3	517.7	517.7	34
88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	88.2	35
527.3	526.2	524.2	513.4	501.7	505.8	481.5	404.1	36
553.5	556.0	553.5	560.2	561.0	561.9	563.2	663.7	37
300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	300.0	600.0	38
200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	200.3	0.3	39
—	—	—	—	—	—	—	—	40
53.2	55.7	58.2	59.9	60.7	61.6	62.9	63.4	41
3 691.6	3 634.9	3 765.7	3 769.1	3 921.1	3 961.3	3 943.3	3 775.7	42

2. Valuuttavaranto kunkin vuoden ja neljänneksen lopussa vuosina 1967—1970

Mmk

Valuuttalaji	1967	1968	1969				1970			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kulta	189	190	189	189	189	189	189	189	189	121
Erityiset nosto- oikeudet	—	—	—	—	—	—	92	93	98	98
Kultaosuus Kansain- välisessä Valuutta- rahastossa	—	—	131	173	173	173	173	173	189	280
Vaihdeettavat valuut- tat	458	1 113	1 014	653	528	893	883	950	1 108	1 302
Sidotut valuutat ..	—21	—13	91	158	132	—80	78	96	33	—63
Yhteensä	626	1 290	1 425	1 173	1 022	1 175	1 415	1 501	1 617	1 738

3. Tulostase vuosina 1965—1970

Mmk

	1965	1966	1967	1968	1969	1970
TUOTOT						
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	28.1	38.5	55.5	52.2	43.0	56.2
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta ...	7.7	4.2	6.0	15.7	26.0	40.1
Korot obligaatioista	4.9	5.0	7.7	13.5	10.5	20.7
Provisiot	2.0	1.7	1.9	2.8	3.4	3.5
Agiot	2.1	1.7	2.5	1.1	2.3	1.3
Muut tuotot	1.8	2.1	2.1	2.4	2.7	3.8
Yhteensä	46.6	53.2	75.7	87.7	87.9	125.6
KULUT						
Korot talletuksista	—	1.8	9.1	12.7	9.0	27.8
Palkat ja palkkiot	6.8	7.3	8.4	9.7	10.5	11.5
Eläkkeet, perhe-eläkkeet ja avustukset ..	0.8	0.9	1.2	1.4	1.6	1.9
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	0.4	0.4	0.6	0.7	0.7	0.8
Korot ulkomaisista luotoista	—	—	4.4	5.4	0.5	0.1
Setelien valmistus	3.2	2.9	2.3	3.7	3.4	6.0
Muut kulut	1.8	2.0	2.3	2.7	2.7	3.2
Poistot	4.3	4.0	6.5	6.0	4.2	10.9
Kulut yhteensä	17.3	19.3	34.8	42.3	32.6	62.2
Pankin voitto	29.3	33.9	40.9	45.4	55.3	63.4
Yhteensä	46.6	53.2	75.7	87.7	87.9	125.6

4. Suomen Pankin soveltamia korkoja vuosina 1958—1970

Prosenttia

Päivästä	Pankkivaltuusmiesten määräämät diskonttokoron rajat		Käytännössä veloitettu diskonttokorko		Rediskonttokorko ¹
	Alaraja	Yläraja	3 kuukauden tavaravekselit	3 kuukauden finanssivekselit	
1. X 1958	6 1/2	8	7 1/2	8	7 1/4
7. I 1959	»	»	7	7 1/2	»
1. III 1959	6	7 1/2	»	»	»
1. IV 1959	»	»	6 3/4	7	6 3/4
30. III 1962	7	8 1/2	»	»	8
2. IV 1962	»	»	7 3/4	8	»
28. IV 1962	6	7 1/2	6 3/4	7	7 ²
12. XII 1969	»	9	»	»	»
1. I 1970	»	»	»	»	7 ³

¹ 1. X 1958 lukien rediskonttokorko on ollut kiinteä ja alkuperäisestä diskonttokorosta riippumaton. — Tämän peruskoron lisäksi Suomen Pankki on perinyt rahalaitoksilta lisäkorkoa näiden velan ylittäessä määrättyt rajat, ei kuitenkaan vuoden 1970 aikana.

² Eräissä tapauksissa on 1. XI 1965—31. X 1966 sovellettu alempaa, 6 %:n korkoa.

³ Koskee myös rahalaitoksille myönnettyä diskonttoluottoa; ks. Suomen Pankin vuosikirja 1969 tekstiosan s. 14.

5. Kotimainen clearing-liike: vaihdettujen postivekselien ja shekkien sekä tilisiirtojen lukumäärä ja arvo vuosina 1967—1970

1 000 kpl

Mmk

Kuukausi ja vuosi	Pääkonttori		Haarakonttorit		Yhteensä	
	Luku	Määrä	Luku	Määrä	Luku	Määrä
1970						
I	1 091	3 757.5	481	1 037.5	1 572	4 795.0
II	1 093	3 334.3	471	918.4	1 564	4 252.7
III	1 127	3 479.4	494	910.9	1 621	4 390.3
IV	1 352	4 097.7	585	1 132.7	1 937	5 230.4
V	1 157	3 625.0	515	990.0	1 672	4 615.0
VI	1 299	3 923.8	571	1 094.5	1 870	5 018.3
VII	1 306	4 038.6	563	1 083.0	1 869	5 121.6
VIII	1 162	3 443.3	522	968.7	1 684	4 412.0
IX	1 285	3 859.4	598	1 072.7	1 883	4 932.1
X	1 010	3 286.3	604	1 093.6	1 614	4 379.9
XI	1 229	3 962.2	599	1 114.1	1 828	5 076.3
XII	1 343	4 803.0	660	1 208.8	2 003	6 011.8
Yhteensä	14 454	45 610.5	6 663	12 624.9	21 117	58 235.4
1969	12 531	36 597.6	5 247	11 078.6	17 778	47 676.2
1968	10 256	32 905.1	4 170	9 156.1	14 426	42 061.2
1967	9 350	29 297.7	3 611	8 129.4	12 961	37 427.1

6. Setelinanto vuosina 1961—1970

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus				Setelin- anto- vara
	Ensi- sijainen kate	Tois- sijainen kate ¹	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Vaadit- taessa maksetta- vat sitou- mukset	Shekki- luotoista nostat- matta	Yhteensä	
31. XII								
1961	779.0	472.2	1 251.2	837.1	73.2	8.9	919.2	332.0
1962	705.4	500.0	1 205.4	774.4	112.6	4.3	891.3	314.1
1963	817.8	451.2	1 269.0	943.7	59.2	5.8	1 008.7	260.3
1964	1 049.7	500.0	1 549.7	1 002.7	186.8	5.0	1 194.5	355.2
1965	944.7	500.0	1 444.7	1 028.5	98.3	5.1	1 131.9	312.8
1966	637.2	700.0	1 337.2	1 106.2	179.6	4.9	1 290.7	46.5
1967	798.8	700.0	1 498.8	1 052.1	139.6	3.1	1 194.8	304.0
1968	1 477.4	700.0	2 177.4	1 159.6	136.5	5.6	1 301.7	875.7
1969	1 433.1	500.0	1 933.1	1 298.4	123.5	0.3	1 422.2	510.9
1970	1 964.6	500.0	2 464.6	1 343.8	125.6	0.7	1 470.1	994.5
1970								
8. I	1 533.8	500.0	2 033.8	1 190.0	100.0	0.1	1 290.1	793.7
15.	1 611.4	500.0	2 111.4	1 159.2	101.4	1.0	1 261.6	849.8
23.	1 553.3	500.0	2 053.3	1 154.1	137.2	1.0	1 292.3	761.0
30.	1 556.8	500.0	2 056.8	1 177.5	73.8	0.7	1 252.0	804.8
6. II	1 572.8	500.0	2 072.8	1 144.3	73.7	0.9	1 218.9	853.9
13.	1 610.3	484.3	2 094.6	1 153.8	70.1	1.0	1 229.9	864.7
23.	1 668.0	495.2	2 163.2	1 148.6	160.3	0.4	1 309.3	853.9
27.	1 705.8	491.6	2 197.4	1 208.9	185.5	0.8	1 395.2	802.2
6. III	1 664.0	477.5	2 141.5	1 157.9	234.4	0.8	1 393.1	748.4
13.	1 669.3	457.4	2 126.7	1 159.0	177.5	0.8	1 337.3	789.4
23.	1 637.8	466.1	2 103.9	1 147.7	264.7	0.5	1 412.9	691.0
31.	1 641.2	500.0	2 141.2	1 189.6	124.0	1.0	1 314.6	826.6
8. IV	1 685.3	485.7	2 171.0	1 117.3	73.1	1.0	1 191.4	979.6
15.	1 661.8	475.6	2 137.4	1 132.8	74.8	1.0	1 208.6	928.8
23.	1 689.0	491.7	2 180.7	1 144.5	79.4	0.8	1 224.7	956.0
30.	1 678.4	474.9	2 153.3	1 205.1	87.4	1.0	1 293.5	859.8
8. V	1 698.7	468.7	2 167.4	1 187.3	72.6	1.0	1 260.9	906.5
15.	1 705.0	448.1	2 153.1	1 201.6	81.8	0.6	1 284.0	869.1
22.	1 750.0	482.4	2 232.4	1 225.2	75.1	0.5	1 300.8	931.6
29.	1 723.6	472.1	2 195.7	1 258.3	76.7	0.3	1 335.3	860.4
8. VI	1 702.8	500.0	2 202.8	1 211.3	71.9	0.6	1 283.8	919.0
15.	1 696.7	500.0	2 196.7	1 213.4	72.3	1.0	1 286.7	910.0
23.	1 720.5	500.0	2 220.5	1 235.2	205.2	0.3	1 440.7	779.8
30.	1 749.5	500.0	2 249.5	1 264.8	99.5	0.1	1 364.4	885.1

Mmk

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus				Setelin- anto- vara
	Ensi- sijainen kate	Tois- sijainen kate ¹	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Vaadit- taessa maksetta- vat sitou- mukset	Shekki- luotoista nostatta- matta	Yhteensä	
1970								
8. VII	1 745.8	434.6	2 180.4	1 240.6	99.5	0.2	1 340.3	840.1
15.	1 800.6	464.6	2 265.2	1 231.5	98.4	0.7	1 330.6	934.6
23.	1 790.6	500.0	2 290.6	1 218.8	143.5	0.5	1 362.8	927.8
31.	1 762.2	500.0	2 262.2	1 226.1	104.3	0.8	1 331.2	931.0
7. VIII	1 757.2	500.0	2 257.2	1 217.1	96.7	0.9	1 314.7	942.5
14.	1 772.0	500.0	2 272.0	1 224.2	97.3	0.5	1 322.0	950.0
21.	1 762.3	500.0	2 262.3	1 235.4	150.4	0.8	1 386.6	875.7
31.	1 793.8	495.3	2 289.1	1 237.5	92.1	0.5	1 330.1	959.0
8. IX	1 800.3	465.2	2 265.5	1 196.7	88.6	1.0	1 286.3	979.2
15.	1 787.4	486.8	2 274.2	1 205.3	92.4	0.9	1 298.6	975.6
23.	1 778.5	500.0	2 278.5	1 197.6	114.2	0.4	1 312.2	966.3
30.	1 808.8	500.0	2 308.8	1 225.7	97.5	0.8	1 324.0	984.8
8. X	1 788.6	500.0	2 288.6	1 207.1	98.2	0.3	1 305.6	983.0
15.	1 833.4	500.0	2 333.4	1 215.3	92.5	1.0	1 308.8	1 024.6
23.	1 855.2	500.0	2 355.2	1 230.9	126.4	1.0	1 358.3	996.9
30.	1 893.4	500.0	2 393.4	1 262.8	160.9	0.8	1 424.5	968.9
6. XI	1 857.3	500.0	2 357.3	1 238.8	168.5	0.7	1 408.0	949.3
13.	1 879.9	500.0	2 379.9	1 237.5	111.6	0.3	1 349.4	1 030.5
23.	1 868.3	500.0	2 368.3	1 230.3	249.3	0.5	1 480.1	888.2
30.	1 847.3	500.0	2 347.3	1 279.0	204.7	0.7	1 484.4	862.9
8. XII	1 843.7	500.0	2 343.7	1 347.1	99.8	0.5	1 447.4	896.3
15.	1 844.4	500.0	2 344.4	1 410.2	102.0	0.7	1 512.9	831.5
23.	1 918.6	500.0	2 418.6	1 450.1	130.6	0.9	1 581.6	837.0
31.	1 964.6	500.0	2 464.6	1 343.8	125.6	0.7	1 470.1	994.5
Keskim.	1 743.5	490.0	2 233.5	1 218.8	119.1	0.7	1 338.6	894.9
Vaihtelu	411.3	65.4	411.3	332.8	194.6	0.9	390.2	339.5

¹ Toisijaisen setelinkatteen yläraja oli 500 miljoonaa markkaa vuoden 1960 alusta marraskuun 23 päivään 1966, siitä lukien 700 miljoonaa markkaa vuoden 1968 loppuun ja vuoden 1969 alusta jälleen 500 miljoonaa markkaa.

7. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat vuosien 1965—1970 lopussa

Mmk

Rahalaji	1965	1966	1967	1968	1969	1970
Setelit						
Uudet						
100 mk	591.9	656.7	613.3	708.1	814.2	857.3
50 »	238.4	248.5	237.5	246.7	267.7	266.4
10 »	153.1	162.0	164.0	166.8	175.8	178.5
5 »	31.5	33.4	34.5	35.6	38.3	39.1
1 »	13.6	5.6	2.8	2.4	2.4	2.5
Yhteensä	1 028.5	1 106.2	1 052.1	1 159.6	1 298.4	1 343.8
Vanhat						
10 000 vmk	9.6	9.1	1.9	1.6	1.5	1.5
5 000 »	2.9	2.5	2.2	2.1	2.0	2.0
1 000 »	2.6	2.5	2.4	2.3	2.3	2.2
500 »	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8
100 »	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	1.9
50, 20, 10, 5 »	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Yhteensä	19.2	18.2	10.5	10.0	9.8	9.6
Kaikkiaan	1 047.7	1 124.4	1 062.6	1 169.6	1 308.2	1 353.4
Metallirahat						
Uudet						
10 mk	—	—	9.8	9.9	10.0	15.8
1 mk	24.4	34.0	39.3	42.0	47.4	53.1
50 p	8.4	8.8	9.5	10.8	12.4	13.7
20 »	8.8	9.5	9.8	9.7	10.2	11.1
10 »	4.2	4.6	4.9	5.4	6.0	6.5
5 »	3.3	3.8	4.1	4.5	5.0	5.7
1 »	2.4	2.8	3.5	4.2	5.1	5.7
Yhteensä	51.5	63.5	80.9	86.5	96.1	111.6
Vanhat						
1 000 vmk	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8	1.8
500 »	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9
200 »	1.6	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
100 »	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
50 »	1.4	1.3	1.3	1.2	1.2	1.2
20 »	1.6	1.6	1.5	1.5	1.5	1.5
10 »	1.5	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
5 »	1.8	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7
1 »	2.6	2.6	2.5	2.5	2.5	2.5
50, 25, 10, 5, 1 vp	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Yhteensä	16.4	16.1	15.9	15.8	15.8	15.8
Kaikkiaan	67.9	79.6	96.8	102.3	111.9	127.4

8. Setelinvalmistus ja setelinpoltto vuosina 1968—1970

Mmk

Setellilaji	Setelinvalmistus			Setelinpoltto		
	1968	1969	1970	1968	1969	1970
Setelit						
Uudet 100 mk	570.0	680.0	430.0	370.0	400.0	530.0
50 »	265.0	244.5	295.5	217.5	252.5	290.0
10 »	329.8	191.4	362.8	280.5	293.0	277.0
5 »	87.5	68.9	121.0	78.0	82.5	94.0
1 »	—	—	0.2	3.3	1.8	1.4
Yhteensä	1 252.3	1 184.8	1 209.5	949.3	1 029.8	1 192.4
milj. kpl	61.5	44.6	70.9	55.0	56.7	59.0
Vanhat Yhteensä	—	—	—	0.5	0.2	0.2
milj. kpl	—	—	—	0.0	0.0	0.0
Kaikkiaan	1 252.3	1 184.8	1 209.5	949.8	1 030.0	1 192.6
milj. kpl	61.5	44.6	70.9	55.0	56.7	59.0

9. Setelit ja metallirahat vuonna 1970

Mmk

Rahalaji	Vastuu- summa 31. XII 1969	Valmis- tettu 1970	Hävitetty 1970	Vastuu- summa 31. XII 1970	Suomen Pankissa 31. XII 1970	Liikkeessä 31. XII 1970
Setelit						
Uudet 100 mk	1 666.2	430.0	530.0	1 566.2	708.9	857.3
50 »	476.5	295.5	290.0	482.0	215.6	266.4
10 »	265.3	362.8	277.0	351.1	172.6	178.5
5 »	60.8	121.0	94.0	87.8	48.7	39.1
1 »	19.7	0.2	1.4	18.5	16.0	2.5
Yhteensä	2 488.5	1 209.5	1 192.4	2 505.6	1 161.8	1 343.8
milj. kpl	84.6	70.9	59.0	96.5	54.5	42.0
Vanhat Yhteensä	9.8	—	0.2	9.6	0.0	9.6
milj. kpl	11.5	—	0.0	11.5	0.0	11.5
Kaikkiaan	2 498.3	1 209.5	1 192.6	2 515.2	1 161.8	1 353.4
milj. kpl	96.1	70.9	59.0	108.0	54.5	53.5
Metallirahat						
Uudet 10 mk	10.0	6.0	—	16.0	0.2	15.8
1 mk	50.8	12.3	3.6	59.5	6.4	53.1
50 p	12.8	1.1	—	13.9	0.2	13.7
20 »	11.4	0.1	0.1	11.4	0.3	11.1
10 »	6.2	0.4	0.0	6.6	0.1	6.5
5 »	5.1	0.7	—	5.8	0.1	5.7
1 »	5.2	0.8	0.0	6.0	0.3	5.7
Yhteensä	101.5	21.4	3.7	119.2	7.6	111.6
Vanhat						
1 000—100 vmk	7.0	—	0.0	7.0	0.0	7.0
50 vmk—1 vp	8.8	—	0.0	8.8	0.0	8.8
Yhteensä	15.8	—	0.0	15.8	0.0	15.8
Kaikkiaan	117.3	21.4	3.7	135.0	7.6	127.4

10. Parikurssit ja avista-myyntikurssit¹ vuonna 1970

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
Parikurssi	4.20	3.885	10.08	81.19	58.80	56.00	114.75	116.02
Myyntikurssi:								
2. I	4.1970	3.9090	10.0750	81.25	58.82	56.07	113.84	115.80
5.	4.1970	3.9090	10.0750	81.20	58.75	56.07	113.90	115.73
7.	4.1950	3.9090	10.0750	81.25	58.75	56.03	113.80	115.60
8.	4.1950	3.9090	10.0700	81.25	58.71	55.99	113.80	115.53
9.	4.1950	3.9090	10.0650	81.25	58.71	55.99	113.74	115.60
12.	4.1950	3.9090	10.0600	81.25	58.67	55.99	113.74	115.60
13.	4.1950	3.9090	10.0600	81.25	58.67	55.99	113.80	115.60
14.	4.1950	3.9090	10.0650	81.25	58.67	55.99	113.86	115.60
16.	4.1950	3.9090	10.0700	81.25	58.67	55.99	113.86	115.60
19.	4.1950	3.9090	10.0700	81.25	58.67	55.99	113.92	115.53
20.	4.1970	3.9110	10.0700	81.30	58.67	55.99	114.05	115.53
21.	4.1970	3.9110	10.0750	81.25	58.67	55.99	114.05	115.53
22.	4.1970	3.9110	10.0800	81.25	58.67	55.99	113.98	115.53
23.	4.1970	3.9110	10.0800	81.25	58.67	55.99	113.90	115.45
26.	4.1970	3.9110	10.0800	81.20	58.67	55.99	113.84	115.45
27.	4.1970	3.9110	10.0800	81.20	58.67	55.99	113.84	115.35
28.	4.1970	3.9110	10.0800	81.25	58.67	55.99	113.90	115.42
29.	4.1970	3.9110	10.0800	81.25	58.67	55.99	113.90	115.42
30.	4.1970	3.9110	10.0800	81.25	58.67	55.99	113.84	115.42
3. II	4.1970	3.9110	10.0800	81.20	58.67	55.99	113.84	115.42
5.	4.1950	3.9110	10.0800	81.20	58.67	55.99	113.75	115.30
9.	4.1950	3.9080	10.0800	81.15	58.67	55.95	113.75	115.30
10.	4.1930	3.9080	10.0800	81.15	58.67	55.95	113.75	115.30
11.	4.1930	3.9080	10.0800	81.15	58.67	55.95	113.75	115.37
12.	4.1910	3.9040	10.0750	81.10	58.67	55.95	113.69	115.30
13.	4.1910	3.9040	10.0700	81.10	58.67	55.95	113.63	115.23
16.	4.1890	3.9040	10.0700	81.00	58.67	55.88	113.63	115.16
17.	4.1890	3.9040	10.0800	81.00	58.67	55.88	113.63	115.16
18.	4.187	3.900	10.080	81.00	58.63	55.88	113.57	115.16
19.	4.187	3.900	10.075	80.70	58.63	55.88	113.57	115.16
20. ²	4.187	3.900	10.075	80.50	58.63	55.88	113.57	115.16
20. ³	4.187	3.900	10.075	80.50	58.63	55.88	113.50	115.09
23.	4.187	3.902	10.075	80.75	58.63	55.88	113.50	115.09
24.	4.187	3.902	10.070	80.65	58.63	55.88	113.50	115.09
25.	4.184	3.900	10.060	80.55	58.59	55.88	113.50	115.09
26.	4.184	3.900	10.065	80.55	58.59	55.82	113.44	115.02
27.	4.184	3.900	10.070	80.45	58.59	55.82	113.44	115.02
3. III	4.184	3.900	10.075	80.45	58.59	55.82	113.53	115.02
4.	4.182	3.900	10.070	80.35	58.55	55.82	113.53	115.02

¹ Kurssit niinä päivinä, joina jokin kurssi on muuttunut. Mikäli ei toisin mainita, kurssit noteerataan kello 12.00² Kello 9.00 lähtien. — ³ Kello 12.00 lähtien.

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillingiä	100 Portu- galin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetää	Päivä
8.40	(96.05)	75.62	0.6720	16.15	14.61	4.77	6.00	Parikurssi
								Myyntikurssi
8.4550	97.20	75.45	0.6690	16.27	14.81	4.80	6.03	2. I
8.4550	97.10	75.45	0.6690	16.27	14.81	4.80	6.03	5.
8.4550	97.16	75.50	0.6670	16.27	14.81	4.80	6.03	7.
8.4500	97.16	75.50	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	8.
8.4500	97.16	75.50	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	9.
8.4400	97.22	75.50	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	12.
8.4400	97.28	75.50	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	13.
8.4400	97.28	75.50	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	14.
8.4500	97.28	75.50	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	16.
8.4450	97.22	75.55	0.6670	16.24	14.81	4.80	6.03	19.
8.4450	97.28	75.60	0.6680	16.22	14.81	4.80	6.03	20.
8.4500	97.35	75.60	0.6672	16.22	14.80	4.80	6.03	21.
8.4500	97.41	75.60	0.6672	16.22	14.80	4.80	6.03	22.
8.4500	97.41	75.60	0.6672	16.22	14.80	4.80	6.03	23.
8.4500	97.41	75.65	0.6672	16.22	14.80	4.80	6.03	26.
8.4500	97.35	75.65	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	27.
8.4500	97.42	75.65	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	28.
8.4500	97.35	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	29.
8.4500	97.50	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	30.
8.4500	97.65	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	3. II
8.4500	97.50	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	5.
8.4500	97.56	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	9.
8.4500	97.56	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	10.
8.4500	97.62	75.70	0.6668	16.22	14.80	4.80	6.03	11.
8.4450	97.62	75.60	0.6664	16.22	14.80	4.80	6.03	12.
8.4400	97.55	75.55	0.6664	16.22	14.80	4.80	6.03	13.
8.4400	97.55	75.55	0.6664	16.22	14.80	4.80	6.03	16.
8.4400	97.48	75.55	0.6660	16.22	14.77	4.80	6.03	17.
8.440	97.48	75.55	0.6660	16.22	14.77	4.77	6.03	18.
8.430	97.48	75.50	0.6660	16.22	14.77	4.77	6.03	19.
8.430	97.48	75.50	0.6660	16.22	14.77	4.77	6.03	20. ²
8.430	97.48	75.50	0.6655	16.22	14.77	4.77	6.03	20. ³
8.430	97.48	75.50	0.6655	16.22	14.77	4.77	6.03	23.
8.430	97.48	75.50	0.6655	16.22	14.77	4.77	6.03	24.
8.425	97.42	75.45	0.6651	16.20	14.77	4.77	6.03	25.
8.425	97.36	75.45	0.6651	16.20	14.77	4.77	6.03	26.
8.425	97.26	75.45	0.6651	16.20	14.77	4.77	6.03	27.
8.425	97.10	75.45	0.6651	16.20	14.77	4.77	6.03	3. III
8.425	97.00	75.45	0.6651	16.20	14.77	4.77	6.03	4.

10. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1970

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin florinia
5. III	4.182	3.900	10.070	80.35	58.55	55.82	113.53	115.02
6.	4.182	3.900	10.060	80.35	58.55	55.82	113.53	115.02
9.	4.182	3.900	10.055	80.40	58.55	55.82	113.62	115.02
10.	4.182	3.896	10.060	80.40	58.55	55.82	113.62	115.02
11.	4.182	3.896	10.065	80.35	58.55	55.82	113.62	115.10
12.	4.184	3.900	10.065	80.40	58.60	55.82	113.95	115.20
13.	4.186	3.902	10.070	80.50	58.60	55.82	114.01	115.35
16.	4.186	3.902	10.070	80.55	58.60	55.82	114.07	115.28
17.	4.186	3.902	10.070	80.60	58.60	55.82	114.20	115.35
18.	4.186	3.902	10.070	80.60	58.64	55.88	114.27	115.43
19.	4.184	3.900	10.065	80.60	58.60	55.84	114.15	115.35
23.	4.184	3.900	10.065	80.50	58.60	55.84	114.09	115.25
31.	4.182	3.900	10.065	80.50	58.60	55.80	114.15	115.25
1. IV	4.180	3.896	10.060	80.50	58.55	55.80	114.15	115.25
2.	4.178	3.896	10.060	80.45	58.50	55.75	114.15	115.15
3.	4.178	3.896	10.060	80.40	58.50	55.75	114.35	115.15
6.	4.178	3.896	10.055	80.40	58.50	55.75	114.35	115.15
7.	4.178	3.896	10.055	80.40	58.50	55.75	114.60	115.15
8.	4.176	3.892	10.050	80.40	58.50	55.75	114.66	115.15
9.	4.176	3.892	10.045	80.35	58.50	55.71	114.60	115.08
10.	4.176	3.892	10.045	80.35	58.50	55.71	114.50	115.00
13.	4.176	3.892	10.050	80.35	58.50	55.67	114.62	115.00
14.	4.176	3.892	10.050	80.35	58.50	55.67	114.70	115.00
15.	4.176	3.892	10.050	80.35	58.50	55.67	114.80	115.00
17.	4.176	3.892	10.050	80.35	58.50	55.67	114.80	114.86
21.	4.176	3.892	10.050	80.30	58.50	55.63	114.86	114.97
22.	4.176	3.892	10.050	80.30	58.50	55.63	115.00	115.04
24.	4.176	3.892	10.050	80.30	58.50	55.63	114.94	114.97
29.	4.176	3.892	10.050	80.30	58.50	55.63	114.84	114.97
30.	4.176	3.892	10.045	80.30	58.45	55.63	114.90	114.97
5. V	4.176	3.892	10.045	80.35	58.45	55.63	114.90	114.97
8.	4.176	3.892	10.045	80.35	58.45	55.63	114.96	115.05
11.	4.176	3.892	10.045	80.35	58.45	55.63	115.02	115.15
12.	4.176	3.892	10.045	80.25	58.45	55.63	115.02	115.22
13.	4.176	3.892	10.045	80.25	58.45	55.63	115.02	115.30
14.	4.176	3.892	10.045	80.35	58.45	55.63	115.02	115.30
15.	4.176	3.892	10.045	80.35	58.41	55.63	115.02	115.40
19.	4.176	3.892	10.040	80.35	58.41	55.63	115.02	115.30
20.	4.176	3.892	10.040	80.35	58.41	55.67	114.96	115.23
21.	4.176	3.892	10.035	80.35	58.41	55.67	114.90	115.15
22.	4.176	3.892	10.025	80.35	58.41	55.67	114.90	115.15
25.	4.176	3.892	10.025	80.35	58.41	55.67	114.84	115.08

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillinkiä	100 Portu- galin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	Päivä
8.425	97.12	75.45	0.6651	16.20	14.77	4.77	6.03	5. III
8.425	97.00	75.45	0.6651	16.18	14.77	4.77	6.03	6.
8.425	97.00	75.45	0.6660	16.17	14.77	4.77	6.03	9.
8.420	97.00	75.45	0.6660	16.17	14.75	4.77	6.03	10.
8.420	97.00	75.45	0.6655	16.17	14.75	4.77	6.03	11.
8.425	97.12	75.50	0.6655	16.18	14.75	4.77	6.03	12.
8.430	97.20	75.50	0.6660	16.18	14.75	4.77	6.03	13.
8.430	97.20	75.50	0.6660	16.18	14.75	4.77	6.03	16.
8.430	97.20	75.50	0.6660	16.18	14.75	4.77	6.03	17.
8.430	97.20	75.55	0.6660	16.18	14.75	4.77	6.03	18.
8.430	97.10	75.50	0.6655	16.18	14.75	4.77	6.03	19.
8.430	97.10	75.50	0.6655	16.18	14.75	4.77	6.03	23.
8.425	97.10	75.50	0.6655	16.18	14.75	4.77	6.03	31.
8.425	97.10	75.50	0.6655	16.18	14.75	4.77	6.03	1. IV
8.420	97.04	75.40	0.6645	16.15	14.75	4.77	6.03	2.
8.420	97.04	75.40	0.6645	16.15	14.75	4.77	6.03	3.
8.415	97.04	75.40	0.6645	16.15	14.75	4.77	6.03	6.
8.410	97.04	75.40	0.6645	16.15	14.75	4.77	6.03	7.
8.410	97.04	75.40	0.6641	16.15	14.75	4.77	6.03	8.
8.410	97.10	75.40	0.6641	16.13	14.75	4.77	6.03	9.
8.410	97.10	75.40	0.6641	16.13	14.75	4.77	6.03	10.
8.410	97.10	75.45	0.6641	16.13	14.75	4.77	6.03	13.
8.410	97.10	75.45	0.6641	16.13	14.75	4.77	6.03	14.
8.410	97.10	75.50	0.6641	16.14	14.75	4.77	6.03	15.
8.410	97.10	75.50	0.6641	16.14	14.75	4.77	6.03	17.
8.410	97.10	75.57	0.6641	16.14	14.75	4.77	6.03	21.
8.410	97.10	75.57	0.6641	16.14	14.75	4.77	6.03	22.
8.410	97.10	75.57	0.6641	16.14	14.75	4.77	6.03	24.
8.410	97.10	75.62	0.6641	16.14	14.73	4.77	6.03	29.
8.410	97.10	75.62	0.6641	16.14	14.73	4.77	6.03	30.
8.410	97.16	75.67	0.6641	16.14	14.73	4.77	6.03	5. V
8.410	97.16	75.62	0.6641	16.14	14.73	4.77	6.03	8.
8.410	97.16	75.62	0.6641	16.14	14.73	4.77	6.03	11.
8.410	97.16	75.67	0.6641	16.14	14.73	4.77	6.03	12.
8.410	97.10	75.67	0.6641	16.14	14.70	4.77	6.03	13.
8.410	96.85	75.67	0.6641	16.14	14.70	4.77	6.03	14.
8.410	96.85	75.67	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	15.
8.410	96.79	75.67	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	19.
8.410	96.70	75.67	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	20.
8.410	96.70	75.67	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	21.
8.410	96.70	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	22.
8.410	96.76	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	25.

10. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1970

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
26. V	4.178	3.892	10.030	80.35	58.45	55.72	115.02	115.15
27.	4.178	3.892	10.035	80.40	58.45	55.72	115.02	115.15
28.	4.178	3.892	10.035	80.40	58.45	55.72	115.02	115.15
29.	4.178	3.892	10.035	80.40	58.45	55.72	115.02	115.15
1. VI	4.178	4.115	10.035	80.40	58.45	55.72	115.02	115.08
2.	4.178	4.060	10.030	80.40	58.45	55.72	115.02	115.15
3.	4.178	4.040	10.025	80.40	58.45	55.72	115.09	115.15
4.	4.178	4.046	10.025	80.40	58.45	55.72	115.09	115.15
5.	4.180	4.050	10.030	80.45	58.45	55.72	115.15	115.30
8.	4.180	4.054	10.030	80.50	58.45	55.72	115.15	115.30
9.	4.182	4.050	10.030	80.60	58.50	55.72	115.15	115.40
10.	4.182	4.050	10.035	80.70	58.50	55.76	115.21	115.60
11.	4.182	4.030	10.030	80.65	58.50	55.76	115.21	115.70
12.	4.182	4.010	10.030	80.65	58.50	55.76	115.15	115.50
15.	4.182	4.010	10.025	80.65	58.50	55.76	115.05	115.40
16.	4.184	4.000	10.020	80.60	58.50	55.76	115.05	115.40
17.	4.184	4.004	10.025	80.60	58.55	55.76	115.05	115.50
18.	4.184	4.004	10.030	80.50	58.55	55.82	115.05	115.50
22.	4.184	4.020	10.035	80.55	58.55	55.82	115.11	115.50
23.	4.184	4.022	10.025	80.60	58.55	55.82	115.11	115.50
24.	4.182	4.020	10.025	80.70	58.55	55.82	115.11	115.40
25.	4.182	4.020	10.020	80.65	58.55	55.82	115.11	115.40
26.	4.180	4.020	10.020	80.65	58.55	55.82	115.11	115.40
29.	4.180	4.030	10.020	80.60	58.51	55.78	115.11	115.33
30.	4.180	4.040	10.015	80.60	58.51	55.78	115.11	115.33
1. VII	4.176	4.040	10.010	80.55	58.46	55.74	115.11	115.33
2.	4.176	4.040	10.000	80.60	58.46	55.74	115.05	115.33
3.	4.176	4.050	10.000	80.65	58.46	55.70	115.05	115.33
6.	4.176	4.050	9.990	80.65	58.46	55.70	115.05	115.33
7.	4.176	4.050	9.985	80.65	58.46	55.70	115.05	115.40
8.	4.176	4.040	9.990	80.60	58.46	55.70	115.05	115.47
9.	4.176	4.040	9.985	80.50	58.46	55.70	114.99	115.40
10.	4.176	4.040	9.985	80.40	58.46	55.70	114.99	115.40
13.	4.176	4.040	9.985	80.50	58.46	55.70	114.90	115.40
14.	4.176	4.040	9.985	80.55	58.46	55.70	114.96	115.47
15.	4.176	4.040	9.985	80.50	58.46	55.70	115.02	115.54
16.	4.176	4.040	9.980	80.50	58.46	55.70	114.90	115.54
17.	4.176	4.040	9.980	80.50	58.46	55.70	114.90	115.70
20.	4.176	4.040	9.975	80.50	58.46	55.70	114.96	115.70
21.	4.176	4.040	9.975	80.50	58.46	55.70	115.02	115.90
22.	4.176	4.040	9.975	80.50	58.46	55.70	115.02	116.00
23.	4.176	4.050	9.975	80.50	58.46	55.70	115.02	116.00

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liraa	100 Itävallan šillinkiä	100 Portu- galin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetää	Päivä
8.415	96.90	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	26. V
8.415	96.90	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	27.
8.415	96.75	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	28.
8.415	96.69	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	29.
8.415	97.00	75.62	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	1. VI
8.415	96.90	75.70	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	2.
8.415	96.80	75.70	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	3.
8.415	96.86	75.70	0.6641	16.13	14.70	4.77	6.03	4.
8.420	96.96	75.70	0.6645	16.15	14.70	4.77	6.03	5.
8.420	96.90	75.70	0.6645	16.15	14.70	4.77	6.03	8.
8.425	96.90	75.75	0.6650	16.15	14.70	4.77	6.03	9.
8.425	96.90	75.75	0.6650	16.16	14.70	4.77	6.03	10.
8.425	97.00	75.75	0.6650	16.16	14.70	4.77	6.03	11.
8.425	96.94	75.75	0.6650	16.16	14.70	4.77	6.03	12.
8.425	96.94	75.75	0.6650	16.16	14.70	4.77	6.03	15.
8.425	97.00	75.75	0.6650	16.16	14.70	4.77	6.03	16.
8.425	97.00	75.75	0.6650	16.16	14.70	4.74	6.03	17.
8.425	97.00	75.75	0.6650	16.17	14.70	4.76	6.03	18.
8.425	96.94	75.75	0.6650	16.17	14.70	4.76	6.03	22.
8.430	96.94	75.80	0.6650	16.17	14.70	4.76	6.03	23.
8.425	96.94	75.80	0.6650	16.17	14.70	4.76	6.03	24.
8.425	96.94	75.80	0.6650	16.18	14.70	4.76	6.03	25.
8.425	96.94	75.80	0.6650	16.18	14.70	4.76	6.03	26.
8.420	96.85	75.75	0.6650	16.18	14.70	4.76	6.03	29.
8.420	96.85	75.75	0.6650	16.18	14.70	4.76	6.03	30.
8.415	96.85	75.70	0.6645	16.16	14.70	4.76	6.03	1. VII
8.415	96.85	75.70	0.6641	16.16	14.70	4.76	6.03	2.
8.415	96.85	75.70	0.6641	16.16	14.70	4.76	6.03	3.
8.415	96.92	75.70	0.6641	16.16	14.65	4.76	6.03	6.
8.415	96.98	75.65	0.6641	16.16	14.65	4.76	6.03	7.
8.415	97.10	75.65	0.6641	16.16	14.65	4.76	6.03	8.
8.415	97.00	75.65	0.6641	16.17	14.65	4.76	6.03	9.
8.415	97.00	75.65	0.6641	16.17	14.65	4.76	6.03	10.
8.415	96.94	75.65	0.6641	16.17	14.65	4.76	6.03	13.
8.415	97.00	75.65	0.6641	16.17	14.65	4.76	6.03	14.
8.415	97.08	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	15.
8.415	97.08	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	16.
8.415	97.08	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	17.
8.415	97.08	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	20.
8.415	97.08	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	21.
8.415	97.14	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	22.
8.415	97.14	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	23.

10. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1970

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin florinia
27. VII	4.176	4.050	9.975	80.50	58.46	55.70	115.02	115.93
28.	4.176	4.050	9.980	80.50	58.46	55.70	115.02	115.93
29.	4.176	4.060	9.985	80.60	58.46	55.70	115.02	115.93
30.	4.176	4.068	9.985	80.60	58.46	55.66	115.02	115.93
3. VIII	4.176	4.068	9.985	80.60	58.46	55.66	115.02	115.93
4.	4.176	4.068	9.985	80.65	58.46	55.66	115.02	116.00
5.	4.176	4.078	9.985	80.65	58.46	55.66	115.02	116.00
6.	4.176	4.086	9.980	80.65	58.46	55.66	115.02	116.00
7.	4.176	4.090	9.980	80.75	58.46	55.66	115.02	116.00
11.	4.176	4.090	9.980	80.70	58.46	55.66	115.02	116.00
13.	4.176	4.090	9.980	80.65	58.46	55.66	115.02	116.07
14.	4.176	4.090	9.980	80.60	58.46	55.66	115.02	116.07
17.	4.176	4.084	9.975	80.60	58.46	55.66	115.02	116.07
19.	4.176	4.100	9.975	80.65	58.46	55.70	115.02	116.07
21.	4.176	4.098	9.970	80.65	58.46	55.70	115.02	116.07
24.	4.176	4.095	9.965	80.60	58.46	55.70	115.02	115.90
25.	4.176	4.100	9.960	80.60	58.46	55.70	115.02	115.90
27.	4.176	4.102	9.960	80.60	58.46	55.70	115.02	115.97
28.	4.176	4.102	9.955	80.55	58.46	55.70	115.02	115.97
1. IX	4.176	4.094	9.950	80.50	58.46	55.70	115.02	115.97
2.	4.176	4.100	9.950	80.50	58.46	55.70	115.02	116.04
4.	4.176	4.104	9.950	80.45	58.46	55.70	115.02	116.04
7.	4.176	4.104	9.945	80.35	58.46	55.70	115.02	116.04
8.	4.176	4.104	9.945	80.30	58.46	55.70	115.02	116.04
9.	4.176	4.108	9.950	80.25	58.46	55.70	115.02	116.04
10.	4.176	4.108	9.960	80.25	58.46	55.70	115.02	116.04
11.	4.176	4.112	9.960	80.20	58.46	55.70	115.02	116.04
14.	4.176	4.115	9.955	80.15	58.46	55.70	115.02	116.04
15.	4.176	4.115	9.960	80.15	58.46	55.70	115.02	116.04
16.	4.176	4.120	9.965	80.15	58.46	55.70	115.02	116.04
17.	4.176	4.140	9.965	80.15	58.46	55.70	115.02	116.04
21.	4.176	4.128	9.960	80.30	58.46	55.70	115.02	116.04
22.	4.176	4.123	9.965	80.35	58.42	55.70	115.02	116.04
23.	4.176	4.115	9.965	80.40	58.42	55.70	115.02	116.04
24.	4.176	4.100	9.965	80.40	58.42	55.70	115.02	116.04
25.	4.176	4.100	9.965	80.40	58.42	55.70	114.90	116.04
28.	4.176	4.105	9.965	80.40	58.42	55.70	114.90	116.04
29.	4.176	4.095	9.965	80.30	58.42	55.70	114.96	116.04
30.	4.176	4.095	9.970	80.25	58.42	55.70	114.96	116.04
1. X	4.176	4.100	9.965	80.30	58.42	55.70	114.96	116.04
2.	4.176	4.100	9.965	80.40	58.42	55.70	114.96	116.04

100 Belgian frangia	100 Sveltsein frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillinkää	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetää	Päivä
8.415	97.20	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	27. VII
8.415	97.10	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	28.
8.415	97.20	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	29.
8.415	97.08	75.70	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	30.
8.415	97.02	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	3. VIII
8.415	97.08	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	4.
8.415	97.08	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	5.
8.415	97.08	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	6.
8.415	97.08	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	7.
8.415	97.08	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	11.
8.415	97.08	75.65	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	13.
8.415	97.08	75.60	0.6641	16.18	14.65	4.76	6.03	14.
8.415	97.08	75.60	0.6641	16.19	14.65	4.76	6.03	17.
8.415	97.08	75.60	0.6641	16.19	14.65	4.76	6.03	19.
8.415	97.14	75.60	0.6650	16.19	14.65	4.76	6.03	21.
8.415	97.14	75.60	0.6675	16.19	14.65	4.76	6.03	24.
8.415	97.14	75.60	0.6670	16.18	14.63	4.76	6.03	25.
8.415	97.14	75.65	0.6685	16.18	14.63	4.76	6.03	27.
8.415	97.08	75.65	0.6695	16.18	14.63	4.76	6.03	28.
8.415	97.08	75.70	0.6695	16.18	14.63	4.76	6.03	1. IX
8.415	97.08	75.75	0.6695	16.18	14.63	4.76	6.03	2.
8.415	97.08	75.75	0.6695	16.18	14.63	4.76	6.03	4.
8.415	97.08	75.75	0.6690	16.18	14.63	4.76	6.03	7.
8.415	97.08	75.75	0.6680	16.18	14.63	4.76	6.03	8.
8.415	97.08	75.75	0.6670	16.18	14.63	4.76	6.03	9.
8.415	97.08	75.75	0.6670	16.18	14.63	4.76	6.03	10.
8.415	97.08	75.70	0.6670	16.18	14.63	4.76	6.03	11.
8.415	97.08	75.65	0.6670	16.18	14.63	4.76	6.03	14.
8.415	97.08	75.65	0.6670	16.18	14.63	4.76	6.03	15.
8.415	97.08	75.65	0.6680	16.18	14.63	4.76	6.03	16.
8.415	97.02	75.60	0.6680	16.18	14.63	4.76	6.03	17.
8.415	97.02	75.60	0.6680	16.18	14.63	4.76	6.03	21.
8.415	97.02	75.60	0.6680	16.18	14.62	4.76	6.03	22.
8.415	97.02	75.60	0.6690	16.18	14.62	4.76	6.03	23.
8.415	96.90	75.60	0.6690	16.18	14.62	4.76	6.03	24.
8.415	96.84	75.60	0.6690	16.18	14.62	4.76	6.03	25.
8.415	96.84	75.60	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	28.
8.415	96.75	75.60	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	29.
8.415	96.60	75.60	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	30.
8.415	96.54	75.60	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	1. X
8.415	96.54	75.60	0.6700	16.17	14.62	4.76	6.03	2.

10. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1970

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
5. X	4.176	4.095	9.965	80.50	58.42	55.70	114.96	116.04
6.	4.176	4.085	9.965	80.50	58.42	55.70	114.96	115.95
7.	4.176	4.085	9.965	80.55	58.42	55.70	115.03	115.95
9.	4.176	4.095	9.965	80.55	58.42	55.70	115.03	115.95
12.	4.176	4.085	9.965	80.55	58.42	55.70	115.03	115.95
14.	4.176	4.080	9.965	80.55	58.42	55.70	115.03	116.02
15.	4.176	4.080	9.970	80.55	58.42	55.70	115.03	116.02
16.	4.176	4.085	9.965	80.40	58.46	55.66	115.03	116.02
19.	4.176	4.076	9.965	80.55	58.46	55.66	114.90	116.02
20.	4.176	4.076	9.970	80.55	58.46	55.66	114.90	116.02
21.	4.176	4.076	9.975	80.60	58.46	55.70	114.90	116.09
22.	4.176	4.092	9.970	80.50	58.46	55.70	115.00	116.09
23.	4.176	4.089	9.970	80.55	58.46	55.70	115.00	116.09
26.	4.176	4.092	9.970	80.55	58.46	55.70	115.00	116.09
27.	4.176	4.100	9.975	80.55	58.46	55.70	115.00	116.09
28.	4.176	4.100	9.975	80.55	58.46	55.70	114.92	116.09
29.	4.176	4.100	9.975	80.63	58.46	55.70	115.00	116.09
30.	4.176	4.100	9.980	80.63	58.46	55.70	115.00	116.09
2. XI	4.176	4.094	9.980	80.54	58.46	55.70	115.00	116.09
4.	4.176	4.094	9.990	80.60	58.46	55.70	115.00	116.09
5.	4.176	4.094	9.990	80.60	58.46	55.70	115.00	116.15
6.	4.176	4.094	9.990	80.60	58.46	55.70	115.00	116.15
10.	4.176	4.089	9.980	80.60	58.46	55.70	115.00	116.15
11.	4.176	4.089	9.980	80.65	58.46	55.70	115.00	116.15
16.	4.176	4.089	9.980	80.70	58.46	55.70	115.00	116.00
17.	4.176	4.092	9.985	80.70	58.46	55.70	115.00	116.00
18.	4.176	4.092	9.985	80.75	58.46	55.70	115.08	116.10
19.	4.176	4.092	9.980	80.80	58.46	55.70	115.02	116.10
23.	4.178	4.096	9.985	80.85	58.46	55.74	115.08	116.10
24.	4.178	4.104	9.990	80.90	58.51	55.74	115.08	116.10
25.	4.178	4.104	9.990	80.90	58.51	55.74	115.08	116.10
26.	4.178	4.104	9.985	80.90	58.51	55.78	115.08	116.10
27.	4.178	4.104	9.985	80.85	58.51	55.78	115.08	116.10
30.	4.178	4.101	9.980	80.80	58.51	55.78	115.08	116.10
1. XII	4.178	4.099	9.980	80.75	58.51	55.78	115.00	116.10
3.	4.178	4.090	9.980	80.75	58.51	55.78	114.94	116.10
4.	4.178	4.094	9.980	80.75	58.51	55.78	114.55	116.00
7.	4.178	4.094	9.985	80.75	58.55	55.78	114.55	115.93
8.	4.178	4.094	9.985	80.80	58.55	55.78	114.75	115.93
9.	4.178	4.094	9.985	80.80	58.55	55.82	114.81	116.00
11.	4.178	4.094	9.985	80.80	58.55	55.82	114.65	116.00
14.	4.178	4.094	9.985	80.80	58.59	55.82	114.50	115.90

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italilan liiraa	100 Itävallan šillingiä	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	Päivä
8.415	96.54	75.60	0.6700	16.17	14.62	4.76	6.03	5. X
8.415	96.48	75.60	0.6700	16.17	14.62	4.76	6.03	6.
8.415	96.48	75.60	0.6700	16.17	14.62	4.76	6.03	7.
8.415	96.48	75.60	0.6704	16.17	14.62	4.76	6.03	9.
8.415	96.54	75.60	0.6704	16.17	14.62	4.76	6.03	12.
8.415	96.48	75.60	0.6708	16.17	14.62	4.76	6.03	14.
8.415	96.48	75.60	0.6708	16.17	14.62	4.76	6.03	15.
8.415	96.48	75.60	0.6708	16.17	14.62	4.76	6.03	16.
8.415	96.42	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	19.
8.415	96.30	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	20.
8.415	96.36	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	21.
8.415	96.36	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	22.
8.415	96.42	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	23.
8.415	96.48	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	26.
8.415	96.48	75.60	0.6708	16.19	14.62	4.76	6.03	27.
8.415	96.40	75.60	0.6708	16.19	14.62	4.76	6.03	28.
8.415	96.33	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	29.
8.415	96.33	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	30.
8.415	96.45	75.60	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	2. XI
8.415	96.39	75.65	0.6708	16.18	14.62	4.76	6.03	4.
8.415	96.50	75.65	0.6713	16.18	14.62	4.76	6.03	5.
8.415	96.65	75.65	0.6718	16.18	14.62	4.76	6.03	6.
8.415	96.65	75.65	0.6711	16.18	14.62	4.76	6.03	10.
8.415	96.65	75.65	0.6715	16.17	14.62	4.76	6.03	11.
8.415	96.65	75.65	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	16.
8.415	96.71	75.65	0.6706	16.17	14.62	4.76	6.03	17.
8.415	96.78	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	18.
8.415	96.84	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	19.
8.415	96.90	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	23.
8.420	96.90	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	24.
8.420	96.98	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	25.
8.420	96.98	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	26.
8.420	96.90	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	27.
8.420	96.90	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	30.
8.420	96.98	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	1. XII
8.420	96.90	75.70	0.6710	16.17	14.62	4.76	6.03	3.
8.420	96.90	75.65	0.6705	16.18	14.62	4.76	6.03	4.
8.420	96.90	75.65	0.6705	16.18	14.62	4.76	6.03	7.
8.420	96.90	75.65	0.6705	16.18	14.62	4.76	6.03	8.
8.420	96.90	75.65	0.6705	16.18	14.62	4.76	6.03	9.
8.420	96.90	75.65	0.6705	16.18	14.62	4.76	6.03	11.
8.420	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	14.

10. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1970

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
15. XII	4.178	4.098	9.985	80.75	58.59	55.78	114.40	115.80
16.	4.176	4.098	9.985	80.70	58.59	55.78	114.46	115.87
18.	4.176	4.098	9.985	80.75	58.59	55.78	114.60	115.95
22.	4.176	4.105	9.990	80.75	58.59	55.78	114.70	116.02
23.	4.176	4.110	9.995	80.80	58.59	55.78	114.76	116.02
28.	4.176	4.120	9.995	80.90	58.59	55.78	114.70	115.95
29.	4.176	4.130	9.995	80.90	58.59	55.78	114.60	115.95
30.	4.176	4.130	9.995	80.85	58.59	55.78	114.60	116.02
31. ¹	4.176	4.135	9.995	80.90	58.55	55.78	114.60	116.12

Clearingdollari noteerattiin kurssiin 4.212 mk. Dollarin perustulvat clearingsopimukset seuraavien maiden clearingsopimukset perustulvat ruplaan kurssin ollessa 4.6799. Klinan kansantasavallan kanssa tehty clearing-

¹ Kello 11.00 lähtien.

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillingiä	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	Päivä
8.410	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	15. XII
8.405	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	16.
8.410	96.90	75.60	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	18.
8.410	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	22.
8.410	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	23.
8.410	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	28.
8.410	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.62	4.76	6.03	29.
8.410	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.64	4.76	6.03	30.
8.405	96.90	75.65	0.6700	16.18	14.64	4.76	6.03	31. ¹

kanssa: Bulgaria, Saksan demokraattinen tasavalta ja Unkari. Neuvostoliiton ja Romanian kanssa tehdyt sopimus perustui markkaan.

11. Avista-myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina

Kuu- kausi	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
1969								
I	4.1870	3.9039	9.9938	81.00	58.59	55.78	104.60	115.78
II	4.1870	3.8990	10.0121	80.96	58.55	55.66	104.24	115.51
III	4.1870	3.8909	10.0118	81.00	58.63	55.79	104.22	115.44
IV	4.1870	3.8913	10.0208	81.03	58.65	55.65	104.37	115.29
V	4.1990	3.8986	10.0171	81.21	58.78	55.73	105.35	115.40
VI	4.2098	3.9008	10.0605	81.38	59.00	55.92	105.26	115.45
VII	4.2127	3.8983	10.0715	81.47	59.01	55.97	105.38	115.70
VIII	4.2130	3.9075	10.0510	81.53	58.99	55.96	105.74	116.45
IX	4.2130	3.9071	10.0410	81.47	58.97	56.00	106.26	116.57
X	4.2136	3.9078	10.0571	81.61	58.95	56.04	113.04	117.19
XI	4.2091	3.9130	10.0870	81.48	58.91	56.11	114.12	116.84
XII	4.2017	3.9110	10.0718	81.33	58.84	56.11	114.06	116.18
1970								
I	4.1961	3.9099	10.0728	81.24	58.69	56.00	113.87	115.54
II	4.190	3.905	10.075	80.94	58.65	55.92	113.65	115.22
III	4.184	3.900	10.066	80.47	58.59	55.83	113.89	115.19
IV	4.177	3.893	10.051	80.35	58.50	55.68	114.70	115.03
V	4.176	3.892	10.039	80.34	58.44	55.66	114.97	115.16
VI	4.181	4.033	10.027	80.56	58.50	55.77	115.11	115.38
VII	4.176	4.046	9.985	80.54	58.46	55.70	115.01	115.65
VIII	4.176	4.091	9.973	80.64	58.46	55.68	115.02	116.00
IX	4.176	4.110	9.959	80.31	58.45	55.70	115.00	116.04
X	4.176	4.089	9.969	80.53	58.44	55.69	114.99	116.03
XI	4.177	4.095	9.984	80.71	58.47	55.72	115.03	116.11
XII	4.177	4.103	9.987	80.79	58.56	55.79	114.67	115.98

1969—1970

mk

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liraa	100 Itävallan šillinkä	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	Kuu- kausi
								1969
8.3454	96.96	84.59	0.6710	16.20	14.67	4.76	6.02	I
8.3481	96.90	84.54	0.6695	16.17	14.68	4.76	6.02	II
8.3304	97.38	84.46	0.6666	16.17	14.70	4.76	6.02	III
8.3338	96.88	84.37	0.6680	16.18	14.71	4.76	6.02	IV
8.3674	97.17	84.40	0.6685	16.20	14.73	4.76	6.02	V
8.3668	97.62	84.65	0.6715	16.27	14.79	4.76	6.03	VI
8.3785	97.72	84.74	0.6715	16.31	14.81	4.76	6.04	VII
8.3807	97.88	78.50	0.6710	16.33	14.81	4.78	6.05	VIII
8.3705	98.04	75.90	0.6701	16.31	14.83	4.80	6.05	IX
8.4334	97.93	75.47	0.6710	16.31	14.84	4.80	6.05	X
8.4728	97.31	75.49	0.6726	16.26	14.83	4.80	6.05	XI
8.4618	97.56	75.46	0.6711	16.27	14.82	4.80	6.04	XII
								1970
8.4482	97.29	75.56	0.6672	16.24	14.81	4.80	6.03	I
8.440	97.51	75.59	0.6662	16.22	14.79	4.79	6.03	II
8.427	97.10	75.48	0.6656	16.18	14.76	4.77	6.03	III
8.412	97.09	75.49	0.6642	16.14	14.75	4.77	6.03	IV
8.411	96.92	75.64	0.6641	16.13	14.71	4.77	6.03	V
8.422	96.93	75.74	0.6648	16.16	14.70	4.76	6.03	VI
8.415	97.04	75.69	0.6641	16.17	14.66	4.76	6.03	VII
8.415	97.09	75.63	0.6653	16.18	14.65	4.76	6.03	VIII
8.415	97.00	75.66	0.6685	16.18	14.63	4.76	6.03	IX
8.415	96.45	75.60	0.6705	16.18	14.62	4.76	6.03	X
8.416	96.72	75.67	0.6711	16.17	14.62	4.76	6.03	XI
8.414	96.91	75.65	0.6703	16.18	14.62	4.76	6.03	XII

12. Avista-myyntikurssit vuosina 1956—1970

Vuosi	1 USAn dollari			1 Englannin punta			100 Ruotsin kruunua		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1956	2.31	2.31	2.31	6.46	6.44	6.4525	44.79	44.40	44.58
1957	3.21	2.31	2.5731	8.9850	6.44	7.2009	62.10	44.56	49.75
1958	3.21	3.2040	3.2099	8.9850	8.94	8.9667	62.10	61.80	61.92
1959	3.2060	3.2020	3.2028	9.0200	8.96	8.9960	61.97	61.85	61.92
1960	3.2120	3.2020	3.2072	9.0350	8.96	9.0049	62.32	61.85	62.07
1961	3.2220	3.2050	3.2146	9.0550	8.9700	9.0088	62.45	61.95	62.23
1962	3.2230	3.2170	3.2209	9.0600	9.0250	9.0437	62.66	62.05	62.50
1963	3.223	3.221	3.223	9.045	9.010	9.027	62.35	62.05	62.16
1964	3.224	3.216	3.220	9.020	8.950	8.990	62.78	62.00	62.52
1965	3.224	3.216	3.223	9.045	8.975	9.011	62.78	62.33	62.52
1966	3.224	3.224	3.224	9.045	8.990	9.007	62.70	62.34	62.45
1967	4.2060	3.224	3.4483	11.655	8.975	9.4295	81.55	62.30	66.81
1968	4.2060	4.1870	4.1902	10.1450	9.9750	10.0333	81.55	80.95	81.10
1969	4.2150	4.1870	4.2012	10.095	9.9850	10.0793	81.75	80.95	81.28
1970	4.197	4.176	4.180	10.080	9.945	10.014	81.30	80.15	80.62

Vuosi	100 Norjan kruunua			100 Tanskan kruunua			100 D-markkaa		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1956	32.42	32.20	32.28	33.46	33.27	33.35	55.19	55.01	55.11
1957	45.00	32.27	36.04	46.40	33.31	37.14	76.76	55.09	61.37
1958	44.90	44.78	44.83	46.44	46.28	46.36	76.71	76.27	76.55
1959	45.00	44.84	44.94	46.56	46.42	46.49	76.78	76.54	76.64
1960	45.09	44.80	44.97	46.73	46.39	46.54	77.04	76.78	76.91
1961	45.25	44.90	45.02	46.84	46.38	46.57	81.07	76.80	80.06
1962	45.20	45.08	45.14	46.84	46.58	46.69	80.90	80.36	80.60
1963	46.16	45.01	45.11	46.77	46.65	46.71	81.09	80.48	80.88
1964	45.09	44.89	44.99	46.69	46.37	46.56	81.12	80.86	81.01
1965	45.14	44.98	45.08	46.83	46.46	46.62	81.16	80.35	80.73
1966	45.14	45.06	45.10	46.83	46.57	46.69	81.21	80.30	80.68
1967	58.88	45.06	48.24	60.42	46.45	49.25	105.63	80.47	86.53
1968	58.88	58.63	58.68	56.45	55.66	56.00	105.50	104.16	104.98
1969	59.06	58.55	58.82	56.15	55.59	55.68	114.62	104.00	106.29
1970	58.82	58.41	58.52	56.07	55.63	55.76	115.21	113.44	114.67

Vuosi	100 Hollannin floriniä			100 Belgian frangia			100 Sveitsin frangia		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1956	60.91	60.49	60.66	4.6350	4.6050	4.6269	52.97	52.63	52.78
1957	84.75	60.56	67.68	6.4250	4.5990	5.1359	73.70	52.77	58.83
1958	84.84	84.43	84.70	6.4450	6.4200	6.4325	73.55	73.15	73.32
1959	85.02	84.75	84.87	6.4250	6.3900	6.4112	74.40	73.68	74.13
1960	85.18	84.82	85.05	6.4550	6.4000	6.4337	74.62	73.80	74.74
1961	89.69	84.70	88.58	6.4750	6.4100	6.4501	74.66	74.18	74.44
1962	89.69	88.86	89.42	6.4850	6.4650	6.4747	74.72	74.02	74.51
1963	89.76	89.20	89.55	6.485	6.455	6.467	74.72	74.44	74.62
1964	89.54	88.98	89.29	6.490	6.455	6.473	74.70	74.34	74.56
1965	89.70	89.42	89.55	6.497	6.480	6.494	74.76	74.16	74.51
1966	89.51	88.76	89.14	6.497	6.440	6.474	74.74	74.28	74.57
1967	116.95	89.18	95.73	8.4700	6.440	6.9399	97.43	74.21	79.69
1968	116.95	114.93	115.80	8.4700	8.3200	8.3955	97.49	96.47	97.08
1969	117.34	115.16	115.98	8.4800	8.3200	8.3805	98.10	96.70	97.44
1970	116.15	114.86	115.62	8.455	8.405	8.421	97.65	96.30	97.00

Vuosi	100 Ranskan frangia ¹			100 Italian liiraa			100 Itävallan šillinkä		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1956	0.6600	0.6554	0.6574	—	—	—	8.90	8.90	8.90
1957	0.7650	0.5482	0.6779	0.5135	0.5125	0.5135	12.40	8.90	9.91
1958	0.7645	0.6498	0.7625	0.5155	0.5115	0.5142	12.39	12.32	12.36
1959	0.6498	0.6498	0.6498	0.5165	0.5135	0.5160	12.42	12.34	12.38
1960	65.55	65.20	65.41	0.5176	0.5156	0.5168	12.45	12.31	12.36
1961	65.75	65.32	65.54	0.5192	0.5160	0.5179	12.50	12.32	12.40
1962	65.80	65.60	65.74	0.5193	0.5180	0.5190	12.49	12.46	12.48
1963	65.80	65.75	65.79	0.5193	0.5176	0.5188	12.50	12.46	12.49
1964	65.80	65.65	65.71	0.5176	0.5147	0.5157	12.50	12.45	12.47
1965	65.80	65.65	65.77	0.5163	0.5147	0.5160	12.50	12.44	12.48
1966	65.80	65.10	65.64	0.5175	0.5160	0.5165	12.50	12.47	12.49
1967	85.80	65.15	70.11	0.6750	0.5156	0.5527	16.29	12.47	13.35
1968	85.70	84.21	84.66	0.6740	0.6705	0.6723	16.29	16.19	16.22
1969	84.80	75.40	81.16	0.6735	0.6660	0.6702	16.33	16.16	16.25
1970	75.80	75.40	75.62	0.6718	0.6641	0.6669	16.27	16.13	16.18

¹ Uusi frangi 1 päivästä tammikuuta 1960 lähtien.

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1970 lopussa

RIHTNIEMI, JUHA, valtiotieteen maisteri, *puheenjohtaja*
LINNAMO, JUSSI, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti, ylijohdaja, *varapuheenjohtaja*
LINTILÄ, AARO OLAVI, maanviljelijä
VENNAMO, VEIKKO EMIL ALEKSANDER, lakitieteen lisensiaatti, tullineuvos
MELIN, INGVAR SELIMSON, kauppatieteiden lisensiaatti, johtaja
JUNNILA, TUURE JAAKKO KALERVO, filosofian tohtori, pankinjohtaja
SALONEN, OLAVI OSKAR, yhteiskuntatieteiden maisteri, varapääjohtaja
HYKKÄÄLÄ, HEIKKI KALERVO, toimistopäällikkö
SAARINEN, AARNE ARMAS, puolueen puheenjohtaja

Suomen Pankki vuoden 1970 lopussa

Johtokunta

KOIVISTO, MAUNO HENRIK, filosofian tohtori, *puheenjohtaja*
SIMONEN, AARRE EDVARD, lakitieteen lisensiaatti, varatuomari
KARJALAINEN, AHTI KALLE SAMULI, valtiotieteen tohtori, pääministeri,
virasta vapaa
VALVANNE, HEIKKI ILMARI, valtiotieteen tohtori
LASSILA, JAAKKO SAKARI, kauppatieteiden tohtori
HELELÄ, TIMO MAURI, valtiotieteen tohtori, vt. jäsen
TAMMIVUORI, PERTTI JUHANI, varatuomari, vt. jäsen

Johtajat

VOUTILAINEN, JOUKO JUHANI, M.A.
HELELÄ, TIMO MAURI, valtiotieteen tohtori
ARANKO, JORMA KALEVI, ekonomi

Pankin sihteerit

TAMMIVUORI, PERTTI JUHANI, hallinnolliset asiat
MATTSON, CURT GUSTAV, valuutta-asiat ja kansainväliset järjestöt
KANERVA, PAULI OSSIAN, hallinnolliset asiat
LINDSTRÖM, LEO WALDEMAR, valuuttasäännöstely (lakiasiat)
WALDEN, KARI RISTO, valuutta-asiat ja kansainväliset järjestöt, virasta vapaa
HELENUS, EINO VEIKKO VILHELM, hallinnolliset asiat
NARS, KARI RAINER, valuutta-asiat ja kansainväliset järjestöt, virasta vapaa
LEHTINEN, REIJO ANTTI JUHANI, luottoasiat

Pankin pääkonttori

Osastopäälliköt

ÖSTERLUND, PAUL-ERIK LUDVIG, näkymätön maksuliike ja pääomansiirrot
KAJANTIE, ARVO OLAVI, erikoistehtävät
LINDSTRÖM, HELGE EUGEN, luottoasiat
EIROLA, KAINO PELLERVO, automaattinen tietojenkäsittely
IGNATIUS, KARL HERMAN, henkilökunta
NENONEN, AARRE VILHO, ulkomainen kirjeenvaihto
SUOMELA, EINO KALEVI, tarkastus

Ylikassanhoitaja

TÖRNBOOTH, STIG ERIC

Taloustieteellinen tutkimuslaitos

KUKKONEN, PERTTI TAPANI, *tutkimuslaitoksen johtaja*
VARTAINEN, HENRI JUHANA, *osastopäällikkö*, virasta vapaa
PUNTILA, MARKKU ANTERO, *osastopäällikkö*